

UBL: BKNOOG 198

2478

198

Boekkenlijzen
198

18198

De Hystorie

MILDERN
LETTERKUNDE
TE LEIDEN

Van den

Koninklijke Propheete

DAVID,

Ze van zijn Leven en wonderlijke Werken / en hoe Victo-
rieuslyk hy tegen zijne Vyanden gestreden heeft.

Tot A M S T E R D A M,

By JOANNES KANNEWET, Boekverkooper in de Nes/
in de Gehroonde Zugte Vobel. 1767.

De HISTORIE, van den
KONINK en PROPHEETE DAVID.

I Samuël Cap. Xvj.

Doe zeyde de HEELE tot Samuël / Hoe lange dyaagt gy leed om Saul / dien ik dog verwozpen hebbe / dat hy geen Koning zy over Israël? vult ulven Hoozn met Olie / ende gaat heenen / Als zal u zenden tot Isai den Bethlehemiter / want ik hebbe my eeney Koning onder zyne Zoonen uyt gezien. Maar Samuël zeyde / Hoe zoude ik heenen gaan? Saul zal het dog hooren ende my dooden: doe zeyde de HEELE / Meemt een Kalb van de Kunderen met u / ende zeg / Ik ben gekomen om den HEELE Offerhande te doen. Ende gy zult Isai ten Offer nodigen / ende ik zal u te kinnen geve wat gy doen zult / ende gy zult my Zalven dien ik u zegen zal. Samuël nu dede het geene de HEELE gesproken hadde / ende hy kwam te Bethlehem. Doe kwamen de Oubste der Stab bevende hem te gemoete / ende zeyden / Is ulve komste [met] Dreebe? hy dan zeyde / [Met] Dreebe / ik ben gekomen om den HEELE Offerhande te doen / Heyligt u / ende komt met my ten Offer: ende hy Heyligde

Isai / ende zyne Zoonen / en hy nodigde ten Offer. Ende het geschiede doe zy in kwamen / zo zag hy Eliab aan / ende dagte / zekerlyk is [deze] booz den HEELE / zyn Gezalfde. Dog de HEELE zeyde tot Samuël / En ziet zyn gestalte niet aan / nogte de hoogte zynner statuere / want ik hebbe hem verwozpen: Want het en is niet gelijck de Menschliche ziet / want de Menschliche ziet aan dat booz oogen is / maar de HEELE ziet het Herte aan. Doe riep Isai Aminadab / en hy dede hem boozhy het aangezichte Samuëls gaan: dog hy zeyde / Dezen heeft de HEELE ook niet ver-

hooren. Daar na liet Isai Samma boozhy gaan: Dog hy zeyde / Dezen en heeft de HEELE ook niet verkooren. Alza liet Isai zyn zeven Zoonen boozhy 't aangezichte Samuëls gaan: Dog Samuël zeyde tot Isai / De HEELE en heeft deze niet verkooren. Doozder zeyde Samuël tot Isai / Zijn dit alle de Jongelingen? ende hy zeyde / De kleinste is nog overig / ende ziet / hy weydet de Schapen: Samuël nu zeyde tot Isai / Zend heenen / ende laat hem halen / want wy en zullen niet rondom aan zitten tot dat hy hier zal gekomen zyn. Doe zond hy heenen / ende dyaagt

hyagt hem in / (hy nu was roodagtig / mitsgaders schoon van oogen / ende schoon van aanzien) ende de HEELE zeyde / Staat op / Zalst hem / want deze is het. Doe nam Samuël ben Olie-hoozn / ende hy Zalste hem in het midden zynner Broederen / ende de Geest des HEELE werd veerdig over David van dien Dag af ende booztaan: daar na stond Samuël op / ende hy ging na Kama. Ende de Geest des HEELE tweelt van Saul: ende een booze Geest van den HEELE verschrikte hem. Doe zeyden Sauls Knechten tot hem: Ziet dog / een booze Geest Godes verschrikte u. Onze Heere zegge dog ulven Knechten / die booz u aangezichte [staan] / dat zy eenen Man zoeken / die op de Harpe speelen kan: ende het zal geschieden / als de booze Geest Godes op u is / dat hy met zyne Hand speele / dat het beter met u worde. Doe zeyde Saul tot zyne Knechten: Ziet my dog eenen Man uyt / die wel Speelen kan / ende brenge hem tot my. Doe antwozden een van de Jongelingen / ende zeyde / Ziet / ik hebbe gezien eenen Zoonne Isai des Bethlehemiters die Speelen kan / ende hy is een dapper Held / ende een Krijgsman / ende verstandig in zaken / ende een schoon Man / ende de HEELE is met hem. Saul nu zond Bode tot Isai / ende zeyde / zend ulven Zoonne David tot my / die by de Schapen is. Doe nam Isai eenen Ezel met Bood / ende eenen Lederen Zak met Wijn / ende een Geuten-Wokken: ende zondze booz de hand zynes Zoons Davids aan Saul. Alzo kwam David tot Saul / ende hy stond booz zyn aangezichte: ende hy beminde hem zeer / ende hy wierd zyn Wapen-dzager. Daar na zond Saul tot Isai / om te zeggen: Laat dog David booz mijn aangezichte staan / want hy heeft genade in mijne oogen gebonden. Ende het geschiede / als de Geest Godes over Saul was / zo nam David de Harpe / ende hy Speelde met zyne hand: dat was Saul eene verademinge / ende het werd beter met hem / ende de booze Geest tweelt van hem.

Het Xvij Capittel.

Ende de Philistijnen verzamelde haar Heyz ten strijde / ende verzamelde haar te Socho / dat in Juda is: en zy Legerden haar tusschen Socho ende tusschen Azeka / aan het eynde van Gammim. Dog Saul en de Mannen Israëls verzamelden haar / en Legerden in 't Ekien-dal: ende stelden de Slag-orden tegen de Philistijnen aan. De Philistijnen nu stonden aan eenen Berg aan geene / ende de Israëlitzen stonden aan eenen Berg aan deze zijde: ende de Dallye was tusschen haar steden. Doe ging daar een Kamp-begter uyt / uyt het Leger der Philistijnen / zynen Name was Goliath / van Gath: zyn hoogte was zes Ellen / ende een Spanne. Ende hy hadde eenen Koper Helm op zyn Hoofd / en hy hadde een Schuylagtig Panster aan: en het gewichte des Pansters / was Duff-duyzend Sikkelen Kopers: Ende een Koper Scheen-harnasch

hoben zijne Voeten / en een Koperen Schild
 tusſchen zijne Schouderen. Ende de Schagt
 zijner Spiesse was als een Weberg-boom / en
 het Remmer zijner Spiesse was van Zeg-
 hunderd Sikelen Nerg: en de Schild-bzager
 ging vooz zijn aangezichte. Deze nu stont /
 ende riep tot de Slag-ozdenen Israëls / ende
 zeyde tot haar / Waarom zoud gy-lieden uyt
 trekken / om de Slag-ozde te ſtellen? ben ik
 niet een Philiftijn / ende gy-lieden knechten
 Sauls? kieft eenen Man onder u / die tot my
 af kome. Indien hy tegen my ſtrijden / en-
 de my verſlaan kan / zo zullen wy u-lieden tot
 knechten zyn: maar indien ik hem overwin-
 ne / ende hem ſla / zo zult gy ons tot knechten
 zyn / ende ons dienen. Doozder zeyde de Phi-
 liſtijn / Ik hebbe heben de Slag-ozdenen Isra-
 ëls gehoond [zeggende /] Greeft my eenen
 Man / dat wy t'zamen ſtrijden. Doe Saul
 ende het gantſche Iſraël deze Woorzden des
 Philiftijns hoorzden: zo ontzettenze hen / en-
 de vzeesden zeer. Dabid nu was de Zoone
 des Ephraimſchen Manſ van Bethlehem
 Juda / wiens Name was Iſai / ende hadde
 acht Zoonen: ende in die dagen Sauls was hy
 een Man / oub / af-gaande onder de Man-
 nen: En de drie grootſte Zoonen van Iſai gin-
 gen heenen / zu volgden Saul na in den Krijg:
 De Namen nu zijner drie Zoonen / die in den
 Krijg gingen / waaren / Eliab de Eerſt-ge-
 boorene / ende zijn tweerde Abinadab / ende de
 derde Samma. Ende Dabid was de ſteynſte:
 ende de drie grootſte waaren Saul na ge-
 volgt. Dog Dabid gink heenen / ende k kwam
 weder tot Saul / om zijnes Vaders Schapen
 te weyden te Bethlehem. De Philiftijn nu
 trad toe / des Mozgens vzoeg / ende des A-
 vonds: Alzo ſtelde hy zig [daar] heertig Da-
 gen lang. Ende Iſai zeyde tot zijnen Zoone
 Dabid / neemt dog vooz ulwe Zoeders een
 Epſa van dit gerooft koozn / ende deze tien
 Bzooden / ende bzengetze ter loope in het
 Leger tot ulwe Zoederen. Maar bzenget
 deze tien Melk-hezen den Oberſten ober
 Duzend: ende gy zult ulwe Zoederen be-
 zoeken / of het hen wel gaat / ende gy zult van
 haar Pand mede nemen. Saul nu / ende zu /
 ende alle Mannen Iſraëls waaren by het
 Epken-dal met de Philiftijnen ſtrijvende.

Doe maakte zig Dabid des Mozgens vzoeg
 op / ende hy liet de Schapen by den Hoeder /
 ende hy nam het op / ende ging heenen / geſijft
 als Iſai hem bevolen hadde: ende hy kwam
 aan den Wagen-burg / als 't Heyz in Slag-
 ozden uyt toog / ende men ten Strijde riep.
 Ende de Iſraëlieten ende Philiftijnen ſtelben
 Slag-ozden tegen Slag-ozden. Dabid nu
 liet de Vaten van zig / onder de hand des
 belvaarders der Vaten / ende hy liep ten
 Slag-ozden: ende hy kwam ende vzaagde
 zijne Zoederen na [haaren] welſtand. Doe
 hy met hen ſpzak / ziet zo kwam de kamps-
 begter op: zyn Name was Goliath / de
 Philiftijn van Gath uyt der Philiftijnen
 Heyz / ende hy ſpzak agtervolgens die Woor-
 zen: ende Dabid hoorzdeze. Dog alle Mannen
 in Iſraël / als zu dien Man zagen / zo vlugten
 zu vooz zyn aangezichte / en zu vzeesden zeer.
 Ende de Mannen Iſraëls zeyden: Hebt gy-
 lieden dien Man wel gezien / die opgekomen
 is? want hy is opgekomen om Iſraël te
 hoonen: ende het zal geſchieden / dat de k-
 ning dien Man / dien hem ſlaat / met groote
 Krijldom verrijken zal / ende hy zal hem zyn
 Dogter geben / ende hy zal zijnes Vaders
 Huyg vzu maken in Iſraël. Doe zeyde Da-
 bid tot de Mannen / die by hem ſtonden /
 zeggende / Wat zal men dien Man doen / die
 dezen Philiftijn ſlaat / ende den ſmaad van
 Iſraël wendet? want wie is deze Onbeſneden
 Philiftijn / dat hy de Slag-ozden des Le-
 vendige Godts zoude hoonen? Wederom zey-
 de hem 't Volk agtervolgens dat Woorz /
 zeggende: Alzo zal men den Man doen / die
 hem ſlaat. Als Eliab zyn grootſte Zoeder
 hem tot die Mannen hoorzde ſpreken: zo
 ontſtak de toozn Eliabs tegen Dabid / ende
 zeyde / Waarom zijt gy nu af gekomen? ende
 onder wien hebt gy de weynige Schapen in
 de Woefstijne gelaten? ik kenne ulwe verme-
 tenhepd / en de hooghhepd ulwes Hertens wel /
 want gy zijt af-gekome op dat gy den Strijd
 zaagt: Doe zeyde Dabid / Wat hebt ik nu
 gedaan? is daar geen oozakte? Ende hy wen-
 de zig af van dien na enen anderen toe / ende
 hy zeyde agtervolgens dat Woorz: ende het
 Volk gaf hem weder antwoorde / agtervol-
 gens de eerste Woorzden. Doe die Woorzden

ge-

gehoord werden / die Dabid
 geſproken hadde / ende in de
 tegenwoorzdighepd Sauls ver-
 kondigt werden / zo liet hy
 hem halen. Ende Dabid zeyde
 tot Saul / Seenen Menſche en
 ontballe het Herte / om zyn-
 ent wille: ulwe knegt zal hee-
 nen gaan / ende hy zal met de-
 zen Philiftijn ſtrijden. Maar
 Saul zeyde tot Dabid / Gy en
 zult niet konnen heenen gaan
 tot dezen Philiftijn / om met
 hem te ſtrijden / want gy zijt
 een Jongeling / ende hy is een
 Krijgſman van zijner Jeugd
 af. Doe zeyde Dabid tot Saul /
 Ulwe knegt weyde de Scha-
 pen zijnes Vaders / ende daar
 kwam een Leeuw ende een
 Weyz / ende nam een Schaap
 van de kudde weg. Ende ik
 ging uyt hem na / ende ik sloeg
 hem / ende reddede het uyt zyn-
 en Mond: doe hy tegen my
 op ſtond / zo vatte ik hem by
 zynen Baard / ende sloeg hem /
 ende doodde hem. Ulwe knegt
 heeft zo den Leeuw als den
 Weyz geſlagen: alzo zal deze Onbeſneden
 Philiftijn zyn / geſijft een van die / om dat
 hy de Slag-ozdenen des levendigen Godts
 gehoond heeft. Doozder zeyde Dabid / de
 HEEG / die my van de hand des Leeuws
 gereddet heeft / ende uyt de hand des Weyz /
 die zal my redden uyt de hand dezes Phi-
 liſtijns. Doe zeyde Saul tot Dabid: Gaat
 heenen / ende de HEEG zy met u. Ende
 Saul kleeide Dabid met zijne kleeberen /
 ende zette een Koperen Helm op zyn Hoofd:
 ende hy kleeide hem met een Panſier. En-
 de Dabid gozde zyn Zwerd aan over zijne
 kleeberen / ende wilde gaan / want hy en
 hadde het nouw verzogt: doe zeyde Dabid
 tot Saul / Ik en kan in deze niet gaan /
 want ik en hebbe het nouw verzogt: ende Da-
 bid leydeze van zig. Ende hy nam zynen
 Staf in zijne Hand / ende hy kooz zig vijf
 gladde Steenen uyt de Beek / ende leyde-

ze in de Herbers-tasſche / die hy hadde / te
 weeten in den Zak / ende zyn Slinger was
 in zyn Hand: alzo naderde hy tot den Phi-
 liſtijn. De Philiftijn ging ook heenen / gaande
 ende naderende tot Dabid: ende zyn Schild-
 bzager [ging] vooz zyn aangezichte. Doe de
 Philiftijn op zag / ende Dabid zag / zo berag-
 te hy hem: want hy was een Jongeling /
 roodagtig / mitsgaders ſchoon van aanzien.
 De Philiftijn nu zeyde tot Dabid / Ben ik
 een Hond / dat gy tot my kome met Stok-
 ken? ende de Philiftijn vloekte Dabid by zyn-
 ne Goden. Daar na zeyde de Philiftijn tot
 Dabid: Komt tot my / zo zal ik u vleesch den
 Dogelen des Hemels geben / ende den Dieren
 des Velds. Dabid daar-en-tege zeyde tot den
 Philiftijn / Gy kome tot my met een Zwerd /
 ende met een Spiesse / ende met een Schild:
 maar ik kome tot u in de Naame des HEE-
 G der Heyzſcharen des Godts der Slag-
 ozde.

oordenen Israëls / dien gy gehoort hebt.
 De deze Dage zal de HEEIC u besloy-
 ten in mijne hand / ende ik zal u slaan /
 ende ik zal u Hoofd van u weg nemen /
 ende ik zal de doode Lijhamen van der
 Philistijnen Leger deze Dag den Voge-
 den des Hemels / ende den Bersten des
 Welts geben: Ende de gantsche Warde
 zal weeten / dat Israël enen Godt heeft.
 Ende deze gantsche Vergaderinge zal
 weeten / dat de HEEIC niet dooz het
 Zweerd / nogte dooz de Spiesse en ver-
 lost: Want de Krijg is des HEEIC /
 die zal u lieden in onze hand geben. En-
 de 't geschiede doe de Philistijn zig op
 maakte / ende heenen ging / ende Da-
 vid te gemoete naberde / zo haastebe
 David / ende liep na de Slag-orden toe /
 den Philistijn te gemoete. Ende David
 stak zijne Hand in de Cassche / ende hy
 nam eenen Steen daar uyt / ende hy
 slingerde / ende trof den Philistijn in zijn
 Poozhoofd: zo dat de Steen zonk in zijn
 Poozhoofd / ende hy viel op zijn aange-
 zigte ter Warde. Also overtwelbidge
 David den Philistijn met eenen Slinger
 ende met eenen Steen / ende hy versloeg
 den Philistijn / en doodde hem: dog Da-
 vid en hadde geen Zweerd in de Hand.
 Daarom liep David / ende stond op den
 Philistijn / ende nam zijn Zweerd / ende
 hy trok het uyt zijn Schepde / ende hy
 doodde hem / ende hy hield hem den Krop
 daar mede af: doe de Philistijnen zagen /
 dat haaren Gelweldigste dood was / zo vlug-
 ten zu. Doe maakten haar de Mannen
 Israëls / ende Juda op / ende juchten ende
 verbolgden de Philistijnen / tot daar men komt
 aan de Valleje / ende tot aan de Poozten van
 Ekron: ende der Philistijnen Verwonde vie-
 ten op den Weg van Saaraim / ende tot aan
 Gath / ende tot aan Ekron. Daar na heeden
 de kinderen Israëls om / van het hittig na-
 jagen der Philistijnen: ende zu beroosden ha-
 re Legers. Daar na nam David het Hoofd
 des Philistijns / ende bragt het na Jerusalem:
 maar zijne Wayenen seide hy in zijne Cente.
 Doe Saul David zag uyt gaan den Philistijn
 te gemoete / zeyde hy tot Hüner den Krijgs-

obersten / Wiens Zoone is deze Jongeling /
 Hüner? ende Hüner zeyde / [Zo waarlijk als
 uwre Ziele leeft] o Koning! ik en weets niet.
 De Koning nu zeyde / Vraagt gy het / wiens
 Zoone deze Jongeling is. Als David weder-
 keerde van het slaan des Philistijns / zo nam
 hem Hüner / ende hy bragt hem booz 't
 aangezichte Sauls / ende het Hoofd des Phi-
 listijns was in zijne Hand. Ende Saul zeyde
 tot hem / Wiens Zoone zijt gy / Jongeling?
 Ende David zeyde / Ik ben een Zoone uwes
 knechts Isai des Bethlehemiters.

Het xvij Capittel.

Het geschiede nu als hy geëndigt hadde
 tot Saul te spreken / dat de Ziele Jo-
 nathans verbonden werd aan de Ziele Da-
 vids: ende Jonathan beminde hem als zijn
 Zie-

Ziele. Ende Saul nam hem te
 dien dage / ende en liet hem niet
 weder-keeren tot zijne Vaders
 Huys. Jonathan nu ende Da-
 vid maakten een Verbond / be-
 wijse hy hem lief hadde als zijne
 Ziele. Ende Jonathan dede zyn-
 nen Mantel af / dien hy aan
 hadde / ende gaf hem David:
 ook zijne kleederen / ja tot zijn
 Zweerd toe / ende tot zijnen
 Voge toe / ende tot zijnen Gor-
 del toe. Ende David toog uyt /
 overal daar Saul hem zond / hy
 droeg zig voorzigtig / ende
 Saul zette hem over de Krijgs-
 lieden / ende hy was aangenaam
 in de oogen des gantschen
 Volks / ende ook in de oogen
 der knechten Sauls. Het geschie-
 de nu / doe zu kwamen / ende
 David weder-keerde van het
 slaan der Philistijnen / dat de
 Wijven uyt gingen uyt alle de
 Stede van Israël / met Gezang /
 ende Fyen / den Koning Saul
 te gemoete: met Crommelen /
 met hreugt / ende met Musijk-
 instrumenten: Ende de Wijven
 spelende antwoorzen [malkan-
 deren] ende zeyden: Saul heeft zijne Doo-
 zenden verslagen / maar David zijne Cien-
 duyzen. Doe ontfak Saul zerr / ende dat
 Woord was kwaad in zijne oogen / ende hy
 zeyde. Zy hebben David Cien-duyzen ge-
 geben / dog my hebben zu [maar] Duyzend
 gegeben: ende boozzeiker zal het Konink-
 rijke nog booz hem zijn. Ende Saul hadde de
 ooge op David / van dien dag aan / ende booz-
 taan. En het geschiede des anderen Daags /
 dat de booze Geest Godes over Saul veerbig
 werd / ende hy Propheeterde midden in den
 Huys / ende David speelde op Snaren-spel
 met zijne Hand / als van dag tot dag: (Saul
 nu hadde een Spiesse in de Hand.) Ende
 Saul schoot de Spiesse / ende zeyde / Ik zal
 David aan den Wand spitten: maar David
 wende zig twee-maal van zijn aangezichte af.
 Ende Saul vreesde booz David / want de

HEEIC was met hem / ende hy was van
 Saul getweken. Daarom dede hem Saul
 van zig weg / ende hy zettebe hem zig tot
 eenen Obye sten van Duyzend: ende hy ging
 uyt / ent: hy ging in booz het aangezichte des
 Volks. Ende David droeg hem boozzichte-
 lik op alle zijne wegen: ende de HEEIC
 was met hem. Doe nu Saul zag dat hy zig
 zeer boozzigtelijk droeg / vreesde hy booz
 zijn aangezichte. Dog gantsch Israël ende
 Juda hadde David lief / want hy ging uyt
 ende hy ging in booz haar aangezichte. Ver-
 halven zeyde Saul tot David / Ziet / mijne
 grootste Dogter Merab / die zal ik u tot eene
 Broutwe geben / alleenlijk weest my een dapper
 Zoone / ende hoert den Krijg des HEE-
 IC: (want Saul zeyde / Dat mijne hand
 niet tegen hem en zu / maar dat de hand der
 Philistijne tegen hem zu.) Dog David zey-

tot Saul: Wie ben ik / ende wat is mijn
 leven / [ende] mijnes Vaders Hugs-gezin in
 Israël? dat ik des Konings Schoon-zoone
 zoude worden. Het geschiede nu ten eynde als
 men Merab de Dogter Sauls aan David
 geben zoude: zo is zy aan Doziel den Meho-
 lathiter ter Vrouw gegeven: Dog Michal
 de Dogter Sauls hadde David lief: doe dat
 Saul te kennen werd gegeven / zo was die
 zake regt in zijne oogen. Ende Saul zeyde /
 Als zalze hem geben / datze hem ten Dal-
 strik is zy / en dat de hand der Philistijnen te-
 gen hem zy: daarom zeyde Saul tot David /
 Met de andere zult gy hebben mijn Schoon-
 zoone woord. Ende Saul gebod zijne kne-
 ge / Spreek met David in het heymelick / zeg-
 gende / Ziet / de Koning heeft lust aan u / ende
 alle zijne Knechten hebben u lief: word dan
 nu des Konings Schoon-zoone. Ende de
 Knechten Sauls spraken deze Woorden booz
 de ooren Davids: doe zeyde David / Is dat
 ligt in u-liever oogen / des Konings Schoon-
 zoone te worden? daar ik een arm ende ver-
 agtzaam Man ben. Ende de Knechten Sauls
 boodschapten het hem / zeggende / Zulke
 Woorden heeft David gesproken. Doe zeyde
 Saul / Aldus zult gy-lieden tot David zeg-
 gen / De Koning en heeft geenen lust aan de
 Bruyd-schat / maar aan Honderd Booz-
 hynden der Philistijnen / op dat men zij
 luzecke aan des Konings Dyanden: want
 Saul dagte David te vellen booz. **D**ie hand der
 Philistijnen. Zijne Knechten nu / ge-
 schapten David deze Woorden / ende / zake was
 regt in de oogen Davids / dat hy / Konings
 Schoon-zoone zoude worde: **A**ls de da-
 gen en waaren nog niet verbuld. **D**ie maake-
 te hem David op / ende hy / ende zijne Man-
 nen gingen heenen / ende zy sloegen onder de
 Philistijnen Twee-honderd Mannen / ende
 David bragt haare Booz-hynden / ende
 men leverdeze den Koning volkomelick / op
 dat hy Schoon zoon des Konings worden
 zoude: doe gaf Saul hem zijne Dogter
 Michal ter Vrouw. Ende Saul zag / ende
 merkte / dat de **H**ERRE met David was:
 ende Michal de Dogter Sauls hadde hem
 lief. Doe breefde zig Saul nog meer booz
 David: en Saul was David Dyand alle [39]

ne] dagen. **A**ls de Posten der Philistijnen
 uut togen / zo geschiede het als zy uut togen/
 dat David kloeker was / dan alle de Knechten
 Sauls / zo dat zijn Naam zeer geagt was.
 Het xix. Capitel.
D Erhalten sprak Saul tot zijnen Zoone
 Jonathan / ende tot alle zijne Knechten /
 om David te dooden: Dog Jonathan Sauls
 Zoone hadde groot wel-gevallen aan Da-
 vid. Ende Jonathan bekondigde het Da-
 vid / zeggende / Mijn Vader Saul zoekt u te
 dooden: nu dan / wacht u dog des Morgens /
 ende blijft in 't verbergen / ende versteck u.
 Dog ik zal uut gaan / ende aan de hand mij-
 nes Vaders staan op het Veld / daar gy zult
 zijn / ende ik zal van u tot mijnen Vader spree-
 ken: ende zal zien wat het zy / dat zal ik u ver-
 kondigen. Zo sprak dan Jonathan goed van
 David tot zijnen Vader Saul: ende hy zeyde
 tot hem / de Koning en zondige niet tegen
 zijnen knecht David / om dat hy tegen u niet
 gezondigt en heeft / ende om dat zijne da-
 den booz u zeer goed zijn: Want hy heeft zij-
 ne Ziele in zijne hand gezet / ende hy heeft
 den Philistijn geslagen / ende de **H**ERRE
 heeft een groot Heyl den gantschen Israël
 gedaan / gy hebt het gezien / ende gy zijt ver-
 blijd getweest: waarom zoud gy dan tegen
 onschuldig Bloed zondigen: David zonder
 oorzake doodende? Saul nu hoorde na de
 stemme Jonathans: ende Saul zwoer / [zo
 waaragtig als] de **H**ERRE leeft / Hy en zal
 niet gebod worden. Ende Jonathan riep
 David / ende Jonathan gaf hem alle deze
 Woorden te kennen: ende Jonathan bragt
 David tot Saul / ende hy was booz zijn aan-
 gezigte als gisteren [ende] eergisteren. Ende
 daar werd wederom krijg: ende David toog
 uut / ende streed tegen de Philistijnen / ende
 hy sloegze met eenen grooten Slag / ende zy
 bloden booz zijn aangezigte. Dog de booze
 Geest des **H**ERREN was over Saul / ende
 hy zat in zijn Hugs / ende zijn Spieffe was in
 zijn Hand: ende David Speelde op Sna-
 ren-spel met der Hand. Saul nu zocht met de
 Spieffe David aan den Wand te spitten / dog
 hy ontweert van het aangezichte Sauls / die
 met de Spieffe in den Wand sloeg: doe vlood
 David / ende ontkwam in dien zelve Dag.
 Maar

Maar Saul zond Bode her-
 nen tot Davids-hugs / dat zy
 hem herwaarden / ende dat zy
 hem des Morgens dooden: dit
 gaf Michal zijne Hugs-vrou-
 we / David te kennen / zeggende /
 Indien gy ulne Ziele dezen
 Dag niet en behoeret / zo zult
 gy Morgen gebod worden.
 Ende Michal liet David booz
 een Venster neder: ende hy ging
 heenen / ende blugte / ende ont-
 kwam. Ende Michal nam een
 Beeld / ende zy leyde het in 't
 Bedde / ende zy leyde een Sey-
 ten-vel aan zijn Hoofd-peulu-
 we / ende dekte het met een
 kleed toe. Saul nu zond Bo-
 den om David te halen: zy dan
 zeyde / Hy is ziek. Doe zond
 Saul Bode om David te be-
 zien / zeggende: Bzengt hem in
 't Bedde tot my op / dat men
 hem doode. Als de Bode kwa-
 men / zo ziet daar was een
 Beeld in 't Bedde / ende daar
 was een Seyten-vel aan zijn
 Hoofd-peuluwe. Doe zeyde
 Saul tot Michal / Waarom
 hebt gy my also bedrogen? en-
 de hebt mijnen Dyand laten gaan / dat hy
 ontkomen is? Michal nu zeyde tot Saul /
 Hy zeyde tot my / Laat my gaan / waar-
 om zoude ik u dooden? Also vlugte David /
 ende ontkwam / ende hy kwam tot Samuël
 te Rama / ende hy gaf hem te kennen al wat
 Saul hem gedaan hadde: ende hy ende Sa-
 muël gingen heenen / ende zy bleven te Na-
 joth. Ende men boodschappte Saul / zeg-
 gende: Ziet David is te Najoth by Rama.
 Doe zand Saul Bode herenen om David te
 halen / die zagen een vergaderinge van
 Propheeten Propheetende / ende Samuël
 staande / over hen geseld: ende de Geest
 Godes was over Sauls Bode / ende die
 Propheeteerdē ook. Doe men het Saul bood-
 schappte / zo zond hy andere Bode / ende
 die Propheeterden ook: doe voert Saul
 boozt / ende zond de berbe Bode / ende

die Propheeterden ook. Daar na ging hy
 ook zelve na Rama / ende hy kwam tot den
 grooten Water-put / die te Sechu was /
 ende hy bzaagde / ende zeyde / Waar is Sa-
 muël / ende David? doe werd hem gezeud /
 Ziet / zy zijn te Najoth by Rama. Doe ging
 hy derwaards na Najoth by Rama: ende
 dezelve Geest Godes was ook op hem / ende
 hy al booztgaande / Propheeterde / tot dat
 hy tot Najoth in Rama kwam. Ende hy
 toog zelfs ook zijne kleederen uut / ende hy
 Propheeterde zelfs ook / booz het aange-
 zigte Samuëls / ende hy viel bloed neder
 den zelve gantschen Dag / ende de gant-
 sche Dag: daarom zeyd men / Is Saul
 ook onder de Propheeten?

Het xx. Capitel.
D Oe blugte David van Najoth by Rama:
 ende hy kwam / ende zeyde trouz het aan-
 ge-
 5

gezigte Jonathans / Wat hebbe ik gedaan? /
 Wat is mijne Misdaad / ende wat is mijne
 Zonde booz het aangezigte ulwes Vaders /
 dat hy mijner Ziele zoekt? Hy daar en tegen
 zeyde tot hem / Dat zy verre / gy en zult niet
 sterben / ziet / mijn Vader en doet geen groote
 zake / nog geen kleynne zake / die hy booz
 mijn oore niet en openbaard: waarom zoudt
 dan mijne Vader deze zake van my verber-
 gen? dat en is niet. Doe zwoer David booz-
 der / ende zeyde / Uw Vader weet zeer wel /
 dat ik genade in uw oogen gebonden hebbe /
 daarom heeft hy gezejd / dat Jonathan
 dit niet en werke / op dat hy zig niet en be-
 kommere: ende zekerlik / [zo Waaragtig
 als] de HEELE leeft / ende ulwe Ziele leeft /
 daar en is maar als een schrede tusschen my
 ende tusschen de dood. Jonathan nu zeyde
 tot David / Wat ulwe Ziele zeyd / dat zal ik
 u doen. Ende David zeyde tot Jonathan /
 Ziet / Morgen is de Nieuwe Maane / dat
 ik zekerlik met den Koning zoude aan zitten
 om te eeten: zo laat my gaan / dat ik my op
 het Veld verberge. Et aan den berden A-
 bond. Indien ulw Vader my gewisselik mist /
 zo zult gy zeggen; David heeft van my zeer
 begeert / dat hy tot zijne Stad Bethlehem
 mogte loopen / want albaar is een Jaarlik
 Offer den gantschen Geslagte. Indien hy
 aldus zeyd / Het is goed / zo heeft ulw Knecht
 vrede: maar indien hy gantsch ontfreken
 is / zo weetet dat het kwaad by hem ten vol-
 len besloten is. Doet dan barmhertigheid
 aan ulwen Knecht / want gy hebt ulwen Knecht
 in een Verbond des HEELEN met u ge-
 bzagt: maar is 'er een Misdaad in my / zo
 dood gy my / waarom zoudt gy my dag tot
 ulwen Vader brengen? Doe zeyde Jona-
 than / Dat zy verre van u / maar indien ik
 zekerlik merkte / dat dit kwaad by mijnen
 Vader ten vollen besloten waare / dat het u
 zoude ober komen / en zoude ik dat u dan niet
 te kennen geven? David nu zeyde tot Jo-
 nathan / Wie zal het my te kennen geven? Doe
 zeyde Jonathan tot David / komt / laat ons
 dog uyt gaan in 't Veld: ende die beyde gin-
 gen uyt in 't Veld. Ende Jonathan zeyde tot
 David / De HEELE / de Godt Israels / in-

bien ik mijnen Vader onderzocht zal hebbe
 ontrent dezen tyd / Morgen / [of] over-
 morgen / ende ziet / het is goed booz David
 ende ik dan tot u niet en zende / ende booz
 ulw oore openbaare: Also doe de HEELE
 aan Jonathan / en also doe hy daar toe! Als
 mijnen Vader het kwaad ober u bebaagt / zo
 zal ik het ulw Gore ontdekken / ende ik zal u
 trekken laten / dat gy in vrede heenen gaat:
 ende de HEELE zy met u / gelijk als hy met
 mijnen Vader geweest is. Ende en zult gy
 niet / indien ik dan nog lebe / ja en zult gy niet
 de welbadigheid des HEELEN aan my
 doen / dat ik niet en sterbe? Ook en zult gy u
 lwe welbadigheid niet af snyden van mijnen
 Huse tot in eeuwigheid: ook niet / wanneer
 de HEELE eenen ugelikken der Vyanden
 Davids van den Warbodem zal af-gesneden
 hebben. Also maakte Jonathan [een Ver-
 bond] met den Huse Davids; [zeggende /]
 Dat het de HEELE eysche van de hand der
 Vyanden Davids. Ende Jonathan voer
 boozt / met David te doen Zweeren / om
 dat hy hem lief hadde: want hy hadde hem
 lief met de liefde zijner Ziele. Daar na zeyde
 Jonathan tot hem / Morgen is de Nieuwe
 Maane: dan zal men u missen / want ulwe
 Zit-plaatze zal ledig gebonden worden. En-
 de als gy de drie Dagen zult uyt-gebleven
 zijn / komt haastig af / ende gaat tot die plaat-
 ze / daar gy u verbozgen hadt ten dage dezzer
 handeling: Ende blijft by den Steen-Ezel.
 Zo zal ik drie Pijlen ter zeyden schieten / als
 of ik na een Ceeken schoote. Ende ziet / ik
 zal den Jongen zende / [zeggende /] Gaat
 heenen / zoekt de Pijlen: indien ik uytzukt-
 kelik tot den Jongen zegge: Ziet de Pijlen
 zyn van u af ende herwaards / neemt hem /
 ende komt gy / want daar is vrede booz u /
 ende daar en is geen ding / [zo waarlik] de
 HEELE leeft. Maar indien ik tot den Jong-
 en also zegge / Ziet de Pijlen zyn van u af /
 ende woorder: Gaat heenen / want de HEE-
 LE heeft u laten gaan. Ende aangaande
 de zake daar van ik ende gy gesproken heb-
 ben: ziet / de HEELE zy tusschen my / ende
 tusschen u tot in eeuwigheid. David nu ver-
 bergde zig in het Veld: ende als het Nieuwe
 Maane was / zat de Koning by de Spijze /

om te eeten. Doe hem de Koning
 gezet hadde op zyn Zit-plaatze
 op dit-maal gelijk d'ander maal /
 aan de stede by den Wand / zo stond
 Jonathan op / ende Abner zat aan
 Sauls zeyde: Ende Davids plaatze
 werd ledig gebonden. Ende Saul
 en sprak te dien dage wies / want
 hy zeyde / Hem is wat booz gebal-
 len / dat hy niet reyn en is: boozze-
 ker hy en is niet reyn. Het geschie-
 de nu des anderen-daags den twe-
 den der Nieuwe Maane / als
 Davids plaatze ledig gebonden
 werd / zo zeyde Saul tot zynen
 Zoone Jonathan / Waarom en is
 de Zoone Isai nog gisteren nog he-
 den tot de Spijze niet gekomen?
 Ende Jonathan antwoorde Saul:
 David begeerde van my ernstelik
 na Bethlehem te mogen gaan.
 En hy zeyde / Laat my dog gaan /
 want ons Geslagte heeft een Offer
 in de Stad / ende mijn Broeder
 heeft het my zelfs geboden; heb-
 ik nu genade in ulwe oogen gebon-
 den / laat my dog ontslagen zyn /
 dat ik mijne Broeders zie / hierom
 en is hy aan des Konings Cafel
 niet gekomen. Doe ontsak de
 rooyn Saul tegen Jonathan / ende hy zeyde
 tot hem / Gy Zoone der verkeerde in weder-
 spannigheid: weet ik het niet / dat gy de Zoo-
 ne Isai verkooren hebt tot ulwer schande /
 ende tot schande der naaktheid ulwes Moed-
 bergs? Want alle de dagen die den Zoone Isai
 op den Warbodem leven zal / zo en zult gy
 nog ulw Koninkryke niet bevestigt worden:
 nu dan / schikt heenen / ende haald hem tot
 my / want hy is een kind des doods. Doe
 antwoorde Jonathan Saul zynen Vader /
 ende zeyde tot hem / Waarom zal hy gebood
 worden? wat heeft hy gedaan? Doe schoot
 Saul de Spijse op hem / om hem te slaan:
 Also merkte Jonathan / dat dit ten vollen
 by zynen Vader besloten was / David te doo-
 den. Daarom stond Jonathan van de Ca-
 fel op in hitteigheid des toorns: ende hy en
 at op den tweeden Dag der Nieuwe Maane

geen Brood / want hy was bekommerd om
 David / om dat zyn Vader hem gesnaden
 hadde. Ende het geschiede des Morgens /
 dat Jonathan in 't Veld ging / op den tyd
 die David bestemt was: ende daar was een
 kleynne Jonge by hem. Ende hy zeyde tot
 zynen Jongen / Loopt / zoekt nu de Pijlen /
 die ik schieten zal: de Jonge liep heenen /
 ende hy schoot eenen Pijl / die hy dede ober
 hem vliegen. Doe de Jonge tot aan de plaat-
 ze des Pijls / dien Jonathan geschoten had-
 de / gekomen was: zo riep Jonathan den
 Jongen na ende zeyde / Is niet de Pijl van u
 af / ende boozder? Wederom riep Jonathan
 den Jongen na / Haast u / spoed u / staat niet
 stille: de Jonge Jonathan nu raapte den
 Pijl op / ende hy kwam tot zynen Heere. Dog
 de Jonge en wist daar niets van: Jonathan
 ende David alleen wisten van de zake. Doe

gaf Jonathan zijn gereedschap aan den Jon-
gen dien hy hadde: ende hy zeyde tot hem/
Gaet heenen / Hengtze in de Stad. Als de
Jonge heent ging / zo stond David op van de
Zuyd-zijde / ende hy viel op zijn aangezichte
ter Aarde / ende hy boog zig drie-maal: ende
zy kusten malkanderen / ende weenden met
malkanderen / tot dat het David gantsch beet
maakte. Doe zeyde Jonathan tot David /
Gaet in bzyde: het geene dat wy beyde in den
Name des HEEKEE gezwooren hebben /
zeggende / De HEEKEE zy tusschen my / en
de tusschen u / ende tusschen mijn Zaad / ende
tusschen uw Zaad / tot in der Eeuwighygd.
Daar na stond hy op / ende ging heenen:
ende Jonathan kwam in de Stad.

Her Xxj. Capittel.

Doe kwam David te Nob tot den Priester
Achimelech: ende Achimelech kwam
bevende David te gemoete / ende hy zeyde
tot hem / Waarom zyt gy alleen / ende geen
Man met u? Ende David zeyde tot den Prie-
ster Achimelech / De Koning heeft my een
zake bevolen / ende zeyde tot my / Laat nie-
mand iet van de zake weten om dewelke ik
u gezonden hebbe / ende die ik u geboden
hebbe: de Jongelingen nu hebbe ik de plaat-
ze van zulk eenen te kennen gegeven. Ende
nu wat is er onder uwre hand? geest my wijf
Brooten in mijne hand / of watter gebonden
wozd. Ende de Priester antwoorde David /
ende zeyde / Daar is geen gemeyn Broot
onder mijne hand: maar daar is Heylig
Broot / wanneer zig de Jongelingen siegts
van de Vrouwen onthouwen hebben. David
nu antwoorde den Priester / ende zeyde hem /
Ja trouwens / de Vrouwen zijn ons onthou-
den geweest gisteren ende eergisteren doe ik
uut ging / ende de Daten der Jongelingen
zijn Heylig: ende het is eeniger-wijze gemeyn
[Broot /] te meer dewijle heden [ander] in
de Daten zal geheyligt worden. Doe gaf de
Priester hem dat Heylig [Broot /] dewijle
daar geen Broot en was dan de Coon-broot-
den / die van hooz het aangezichte des HEE-
KEE weg genomen waaren / dat men warm
Broot daar leyde / ten dage als dat weg ge-
nomen wierd. Daar was nu een Man van de
Knegten Sauls te dien zelven dage op-ge-

houden vooz het aangezichte des HEE-
KEE / ende zijn Naam was Doeg / een
Edomiter: de magtigste onder de Herberen /
die Saul hadde. Ende David zeyde tot Ach-
imelech: Is hier onder uwre hand geen Spies-
se ofte Zwaard / want ik en hebbe nog mijn
Zwaard / nog ook mijne Wapenen in mijne
hand niet genomen / dewijle de zake des
Konings haastig wag. Doe zeyde de Prie-
ster / Het Zwaard Goliaths des Philistijns /
den welken gy sloegt in het Eken-dal / ziet
dat is [hier] gevonden in een kled / agter
den Ephod / indien gy u dat nemen wilt / zo
neemt het / want hier en is geen ander als
dat: David nu zeyde / Daar is zijns gelijke
niet / geest het my. Ende David maakte zig
op / ende blugte te dien dage van het aange-
zichte Sauls: ende hy kwam tot Achis den
Koning van Gath. Dog de Knegten Achis
zeyde tot hem / Is deze niet David de Ko-
ning des Lands? zong men niet van dezen
in de Kuen / zeggende / Saul heeft zijn Duy-
zende verslagen / maar David zijne Cien-
duyzen? Ende David leyde deze Woorden
in zijn Herte / ende hy was zeer bezyerst vooz
het aangezichte Achis des Konings van Gath.
Daarom veranderde hy zijn gelaat vooz
haare oogen / ende hy maakte hem zelven
Gek onder haare handen: ende hy bekrab-
belde de Deuren der Poozte / ende hy liet
zijn Zever in zijnen Baard af loopen. Doe
zeyde Achis tot zijne Knegten: Ziet: gy ziet
dat de Man razende is / waarom hebt gy
hem tot my gebragt? hebbe ik razende ge-
brakt / dat gy dezen gebragt hebt / om vooz
my te razen? zal deze in mijn Huis komen?

Her Xxij. Capittel.

Doe ging David van daar / ende ontkwam
in de Spelonke Adullams: ende zijne
Broeders hoozden het / en het gantsche Huis
zijnes Vaders / ende kwamen derwaards
tot hem af. Ende tot hem vergaderden / alle
Man die benauwt was / ende alle Man die
eenen Schuld-epfcher hadde / ende alle Man
wiens Ziele bitterlik bedruft was / ende
hy werd tot Oberste over haar: zo dat hy
hem waaren omtrent Vier-honderd Man-
nen. Ende David ging van daar na Miz-
pe der Moabiten: ende hy zeyde tot den
Ko-

Koning der Moabiten: Laat dog mijn Va-
der / ende mijne Moeder hy u-lieden uut
gaan / tot dat ik woet wat Godt my doen zal.
Ende hy bragtze vooz het aangezichte des
Konings der Moabiten: ende zy bleven by
hem alle de dage. Iste David in de Vestinge
was. Dog den Propheete Gad zeyde tot Da-
vid / En blyft in de Vestinge niet / gaet hee-
nen / ende gaat in het Land Juda: doe ging
David heenen / ende hy kwam in het Woud
Chereth. Ende Saul hoozde / dat David be-
kend gewozden was / ende de Mannen die by
hem waaren: Saul nu zat op eenen Heubel
onder het Geboomte te Rama / ende hy hadde
zijne Spiesse in zijne hand / en alle zijne Kne-
gen stonden by hem. Doe zeyde Saul tot zyne
Knegten die by hem stonden / Hoozd dog /
gy Zoone Gemini: Zal ook de Zoone Isai u
allegaar Wikers ende Wijnberge geven? zal
hy u alle tot Oberste van Duyzen / ende
Oberste van Honderden stellen? Dat gy u
alle tegen my verbonden hebt / ende niemand
[vooz] mijn oore en openbaert / dat mijn
Zoone een Verbond gemaakt heeft met de
Zoone Isai / ende niemand is onder u-lieden
dien het wee doet van mynent wegen / ende
die het [vooz] mijne oore openbaere: want
mijn Zoone heeft mijne Knecht tegen my
op-geweekt tot eenen Lagen-legger / gelijk
het te dezen Dage is. Doe antwoorde Doeg
de Edomiter / die by de Knegten Sauls
stond / ende zeyde / Ik zag den Zoone Isai /
komende te Nob / tot Achimelech den Zoone
van Ahitub: Die den HEEKEE vooz hem
bzaagde / en gaf hem Ceer-kost: hy gaf hem
ook het Zwaard Goliaths des Philistijns.
Doe zond de Koning heenen om den Priester
Achimelech den Zoone van Ahitub te roe-
pen / ende zijnes Vaders gantsche Huis / de
Priesters die te Nob waaren: en zy kwamen
alle tot den Koning. Ende Saul zeyde / Hoozd
nu / gy Zoone van Ahitub: ende hy zeyde /
Ziet [hier] ben ik / mijn Heere: Doe zeyde
Saul tot hem / Waarom hebt gy-lieden
t-zamen u tegen my verbonden / gy / ende de
Zoone Isai? mit dat gy hem gegeven hebt
Broot ende het Zwaard / en Godt vooz hem
gebragt / dat hy zoude op staan tegen my /
tot eenen Lagen-legger / gelijk het te dezen

dage is. Ende Achimelech antwoorde den
Koning ende zeyde: Wie is dog onder alle u-
we Knegten getrouwe als David / en des Ko-
nings Schoon-zoone / ende voortgaande in
ulver gehoozzaamheyd / ende is eerlijk in u-
wen Huis / hebbe ik heden begonnen Godt
vooz hem te bzaagen? dat zy verre van my:
de Koning en legge op zijnen Knecht gee-
ding / [nog] op het gantsche Huis mijns
Vaders / want uwe Knecht en heeft van alle
deze dingen niet geweten / kleyn nog groot.
Dog de Koning zeyde: Achimelech / gy moet
den dood sterben: gy ende het gantsche Huis
uwes Vaders. Ende de Koning zeyde tot de
Crauwanten / die by hem stonden / Wende-
det u / ende doodet de Priesters des HEE-
KEE / om dat haare Hand ook met David
is / ende om dat zy geweten hebben dat hy
blugte / en en hebben t vooz mijne ooren niet
geopenbaert: dog de Knegten des Konings
en wouden haare hand niet uut steeken / om
op de Priesters des HEEKEE aan te val-
len. Doe zeyde de Koning tot Doeg: Wende-
det gy u / ende vald aan op de Priesters: doe
wende zig Doeg de Edomiter / en hy viel aan
op de Priesters / ende doode te dien dage Wif-
en-tachtig Mannen / die den Tinnen Lijf-
rok droegen. Hy sloeg ook Nob de Stad des-
zer Priesteren met de scherpte des Zwerds /
van den Man tot de Vrouw / van de Kinde-
ren tot de Jongelingen / zelfs de Ossen / ende
Ezels / ende de Schapen [sloeg hy] met de
scherpte des Zwerds. Dog een der Zoone
Achimelechs des Konings van Ahitub ont-
kwam / wiens Name was Abjathar: die
blugte David na. Ende Abjathar brood-
schapte het David / dat Saul de Priesteren
des HEEKEE gebood hadde. Doe zeyde
David tot Abjathar: Ik wist wel te dien
dage doe Doeg de Edomiter daar was / dat
hy het voozeker Saul zoude te kennen ge-
ven: ik hebbe oorzake gegeven tegen alle
de Zielen van uwes Vaders Huis. Blijft by
my / bzyest niet / want wie mijne Ziele zoek-
ken zal / die zal uwe Ziele zoeken: maar
gy zult met my in betwaringe zyn.

Her Xxij. Capittel.

Ende men broodschapte David / zeggende
Ziet de Philistijnen scrijven tegen Khe-
la /

la/ ende zy heroben de Schuuren.
 Ende Dabid vzaagde den **H E E R E** /
 zeggende / Zal ik heenen gaan / ende
 deze Philistijnen slaan? ende de **H E E**
R E zeyde tot Dabid / Gaat heenen /
 ende gy zult de Philistijnen slaan / en-
 de Iehila verlossen. Dog de Mannen
 Dabids zeyden tot hem / Ziet / wy
 vzezen hier in Iuda: hoe veel te meer /
 als wy na Iehila tegen der Philistij-
 nen Slag-ozdenen gaan zullen. Doe
 vzaagde Dabid den **H E E R E** nog
 woorder / en de **H E E R E** antwoorde
 hem / ende zeyde / Maakt u op / trekt
 af na Iehila / want ik geve de Philis-
 tijnen in ulve hand. Also toog Da-
 bid ende zijne Mannen na Iehila / en
 hy streed tegen de Philistijnen / ende
 vzeef haar Vee weg / ende hy sloeg
 onder haar eenen grooten Slag: also
 verlosse Dabid de Inwoonders van
 Iehila. Ende het geschiede doe Abja-
 thar de Zoone Achimelech tot Da-
 bid vlugte na Iehila: dat hy af kwam
 met den Ephod in zijne hand. Als
 Saul te hemnen gegeten werd / dat
 Dabid te Iehila gekomen was: zo
 zeyde Saul / Godt heeft hem in mijne
 hand over gegeven / want hy is be-
 sloten / komende in eene Stad met
 Poozten ende Grendelen. Doe liet Saul al
 het Volk ten Strijde roepen: dat zy af togen
 na Iehila / om Dabid ende zijne Mannen
 te Belegeren. Als nu Dabid verstand dat
 Saul dit kwaad tegen hem hemelijck hoor-
 hadde / zeyde hy tot den Priester Abjathar /
 Bzengt den Ephod herwaards. Ende Da-
 bid zeyde / **H E E R E** Godt Israels / utwe
 knegt heeft zekerlijck gehoord / dat Saul
 zoekt na Iehila te komen / en de Stad te be-
 derben om mijnent wille. Zullen my ook de
 Burgers van Iehila in zijne hand over-
 geven? Zal Saul af komen / gelijck als utwe
 knegt gehoord heeft? **O H E E R E** Godt
 Israels / geeft het dog ulven knegt te ken-
 nen. De **H E E R E** nu zeyde / Hy zal af komen.
 Daar na zeyde Dabid / Zouden de Burgers
 van Iehila my ende mijne Mannen over-
 geven in de hand Sauls? ende de **H E E R E**

zeyde / zy zouden [u] over geven. Doe
 maakte hem Dabid ende zijne Mannen op /
 ontrent Zes-honderd Man / ende zy gin-
 gen uyt Iehila / ende zy gingen heenen waar
 zy konden gaan: Doe Saul geboodschapt
 werd / dat Dabid uyt Iehila ontkomen was /
 zo hield hy op uyt te trekken. Dabid nu bleef
 in de Woestijne in de Vestingen / ende hy bleef
 op den Berg in de Woestijne Ziph: ende Saul
 zocht hem alle dage / dog Godt en gaf hem
 niet over in zijne hand. Als Dabid zag / dat
 Saul uyt getogen was / om zyn Ziele te zoe-
 ken: zo was Dabid in de Woestijne Ziph in
 een Woud. Doe maakte zig Jonathan de
 Zoone Sauls op / ende hy ging tot Dabid in
 't Woud / ende hy versterkte zijne hand in
 Godt. Ende hy zeyde tot hem: En vzeest niet /
 want de hand Saul mijnes Vaders en zal u
 niet vinden / maar gy zult Koning worden
 over

over Israels / ende ik zal de tweede by u zijn;
 ook weet mijn Vader Saul zulck wel. En-
 de die beyde maakten een Verbond woort het
 aangezichte des **H E E R E** / ende Dabid
 bleef in het Woud / maar Jonathan ging na
 zyn Huis. Doe togen de Ziphiten op tot
 Saul na Gibeon / zeggende / Heeft zig niet Da-
 bid by ons verborzen in de Vestinge in het
 Woud / op den Heubel van Hachila die aan
 de regter-hand der Wildernisse is? Nu van /
 o Koning! komt spoedig af na al de begeerte
 ulver Ziele: ende het komt ons toe hem over
 te geven in de hand des Konings. Doe zeyde
 Saul / Gezegend zijt gy-vieden den **H E E**
R E / dat gy u over my ontfermd hebt.
 Gaat dog heenen / ende bereyd [de zake] nog
 meer / dat gy weetet ende vzeiet zijne plaat-
 ze / waar zijnen gang is / wie hem daar ge-
 zien heeft: want hy heeft tot my gezeid /
 dat hy zeer listelijck pleeg te handelen. Daar-
 om ziet toe / ende verneemd na alle Schuyt-
 plaatsen in dewelcke hy schuyld / komt dan
 weder tot my met vast bescheyd / zo zal ik
 met u-lieden gaan: ende het zal geschieden /
 zo hy in het Land is / zo zal ik hem na speuren
 onder alle Duyzenden van Iuda. Doe maake
 te zy haar op / ende zy gingen na Ziph woort
 het aangezichte Sauls: Dabid nu ende zijne
 Mannen waaren in de Woestijne van Ma-
 on / in het vlakke Veld / aan de regter-hand
 der Wildernisse. Saul ende zijne Mannen
 gingen ook om te zoeken; dat werd Dabid
 geboodschapt / die van dien Krotz-steen af-
 gaan was / ende bleef in de Woestijne van
 Maon: doe Saul dat goorde / jaagde hy
 Dabid na in de Woestijne van Maon. Ende
 Saul ging aan deze zijde des Bergs / ende
 Dabid ende zijne Mannen aan geene zijde
 des Bergs: het geschiede nu dat zig Dabid
 haaste om te ontgaan van het aangezichte
 Sauls / ende Saul ende zijne Mannen om-
 ringelden Dabid ende zijne Mannen / om
 die te grijpen. Dog daar kwam een Bode
 tot Saul / zeggende: Haast u / ende komt /
 want de Philistijnen zyn in het Land geval-
 len. Doe keerde zig Saul van Dabid na te
 jagen / ende hy toog de Philistijnen te ge-
 moete: daarom noemde men die plaatze
 Zela Machlehoth.

Ende Dabid toog van daar op / ende hy
 bleef in de Vestingen van En-gebi. En-
 de het geschiede na dat Saul weder-gekerd
 was van agter de Philistijnen: zo gaf men
 hem te kennen / zeggende: Ziet Dabid is in
 de Woestijne van En-gebi. Doe nam Saul
 Drie-duyzend uutgelezene Mannen uyt
 gantsch Israels: ende hy toog heenen / om
 Dabid en zijne Mannen te zoeken boven op
 de Krotz-steenen der Steen-bosken. Ende hy
 kwam tot de Schaaps-hoyen aan den Weg /
 daar een Spelonke was: en Saul ging daar
 in / om zijne Doeten te delikien: Dabid nu /
 ende zijne Mannen zaten aan de zijden der
 Spelonke. Doe zeyden de Mannen Dabids
 tot hem: Ziet den Dag [in] welken de **H E E**
R E tot u zeyd / Ziet ik geve ulven Vpand in
 ulve hand / ende gy zult hem doen gelijck als
 het goed zal zyn in ulve oogen: ende Dabid
 stond op / ende sued stillekens een Slippe
 van Sauls Mantel. Dog het geschiede daar
 na / dat Dabids Herte hem sloeg: om dat hy
 de Slippe Sauls af-gesneden hadde. Ende
 hy zeyde tot zijne Mannen / Dat late de
H E E R E verre van my zyn / dat ik die zake
 doen zoude aan mijnen Heere den Gezals-
 den des **H E E R E** / dat ik mijne hand tegen
 hem uyt steeken zoude: want hy is de Gezals-
 den des **H E E R E**. Ende Dabid scheyde zijne
 Mannen met woorden / ende en liet haar niet
 toe dat ze op stonden tegen Saul: ende Saul
 maakte zig op uyt de Spelonke ende ging
 op de Weg. Daar na maakte zig Dabid ook
 op / ende ging uyt de Spelonke / ende hy riep
 Saul agter na / zeggende / Mijn Heere
 Koning: Doe zag Saul agter zig om / ende
 Dabid boog zig met het aangezichte ter War-
 de / ende neygde zig. Ende Dabid zeyde tot
 Saul / Waarom hoordt gy de Woorden der
 Menschen / zeggende: Ziet Dabid zoekt u
 kwaad? Ziet te dezen Dage hebben ulve oo-
 gen gezien / dat de **H E E R E** u heden in mijne
 hand gegeven heeft in deze Spelonke / ende
 men zeyde dat ik u dooden zoude / dog [mij-
 ne hand] verschoonde u / want ik zeyde /
 Ik en zal mijne hand niet uyt steeken tegen
 mijnen Heere / want hy is de Gezalsden des
H E E R E. Ziet dog mijn Vader / ja ziet
 de

de Slippe uwes Mantels in mijne hand / want als ik de Slippe uwes Mantels af gesneden hebbe / zo en hebbe ik u niet gebood / bekend ende ziet / datter in mijne hand geen kwaad nog overtredinge en is / ende ik tegen u niet gezondigt en hebbe : nochtan gy jaagt mijne Ziele / dat gyze weg nemet. De H E R E zal rigten tusschen my ende tusschen u / ende de H E R E zal my toereken aan u : maar mijne hand en zal niet tegen u zijn. Gelyk als 't Spreekwoord der Ouden zeyd / Van de Godlooze komt godloosheid voort : maar mijne hand en zal niet tegen u zijn. Daerom is de Koning van Israel uyt gegaan : waen jaagt gy na die eenen dooden Hond ? na een eenige Doo ? Dog de H E R E zal zijn tot Richter / ende rigten tusschen my ende tusschen u / ende zien daar in / ende twisten mynen twist / ende rigten my van uwre hand. Ende het geschiede doe David ge-eendigt hadde alle deze Woorden tot Saul te spreken / zo zeyde Saul : Is dit uwre stemme / mijn Zoone David ? doe hief Saul zijne stemme op / ende Weende. Ende hy zeyde tot David : Gy zijt rechtveerdiger dan ik : want gy hebt my goed vergolde / ende ik hebbe u kwaad vergolden. Ende gy hebt [my] heden aan gelwezen : dat gy my goed gedaen hebt : want de H E R E hadde my in uwre hand besloten / ende gy en hebt my niet gebood. Zo wanneer nimmer zijnen Wyand gebonden heeft / zal hy hem op eenen goeden weg laten gaan ? de H E R E nu vergelde u het goede / booz bezen Dag dien gy my heden gemaakt hebt. Ende nu / ziet / ik weet dat gy boozeker Koning woorden zult / ende dat het Koninkrijke Israels in uwre hand bestaan zal. Zo zweerb my dan nu by den H E R E / Zo gy mijn Raad na my zult uyt roepen : en mijnen Name zult uyt delgen van mijnes Daders Hugs ! Doe zieder David aan Saul : ende Saul ging in zijn Hugs / maar David ende zijne Mannen gingen op in de Westinge.

Het Xxv. Capittel.

Ende Samuel stierf / ende gantsch Israel vergaderden zig / ende zy bedreeven Krouwe over hem / ende Begroeven hem in zijn Hugs te Rama : ende David maakite hem op / en toog af na de Woestijne Paran. Ende daar was een Man te Maon / ende zijn bedryf was te Carmel / en die Man was zeer groot / ende hy hadde Drie duysend Schapen / ende Duyzend Geuten : ende hy was in 't scheeren zijner Schapen te Carmel / Ende de Name des Mans was Nabal / en de Name zijner Hugs vrouwe Abigail : ende de Vrouwe was goed van verstande / ende schoon van gedaante / maar de Man was hard / ende boos van daede / en hy was een Calebijt. Als David hoorde in de Woestijne / dat Nabal zijne Schapen schoer : zo zond David tien Jongelingen : ende

Da

David zeyde tot de Jongelingen / Gaat op na Carmel / ende als gy tot Nabal komt / zo zult gy hem in mijnen Name na den Welstand brengen. Ende zult also zeggen tot dien welbarende / Breede zy u / ende uwen Hugs zy vzeede. Ende allen dat gy hebt zy vzeede. Ende nu / ik hebbe gehoord / dat gy Scheerders hebt / Nu / de Herbers die gy hebt / zijn by ons getweest / wy en hebbenze geen smaadheyd aan gedaen / ende zy en hebben ook niets gemist alle de dagen die zy te Carmel geweest zijn. Waagt het uwe Jongelingen / ende zy zullen het u te kennen geben / laat dan deze Jongelingen genade vinden in uwre oogen / want wy zijn op eenen goeden Dag gekomen : geest dog uwre Knechten / ende uwre Zoone David / het geene dat uwre hand vinden zal. Doe de Jongelingen Davids gekomen waaren / ende in Davids Naame na alle die Woorden tot Nabal gesproken hadde / zo hielden zy stille. Ende Nabal antwoorde den Knechten Davids / ende zeyde / Wie is David / ende wie is de Zoone Isai ? daar zijn heden veel Knechten die haar afscheuren elk van zijnen Heere. Zoude ik dan mijn Brood ende mijn Water / ende mijn Geslagtet [Vlesch] nemen / dat ik booz mijne Scheerders geslagt hebbe / ende zoude ik het den Mannen geben die ik niet en weet van waar zy zijn ? Doe keerden zig de Jongelingen Davids na haaren weg : ende zy keerden weder / ende kwamen / ende boodschapten hem agtervolgens alle deze Woorden. David dan zeyde tot zijne Mannen / Een ygelik gorde zijn Zwaard aan : doe gorde een ygelik zijn Zwaard aan / ende David gorde ook zijn Zwaard aan : ende zy togen op agter David / ontrent Vier-honderd Man / en daar bleven der Twee-honderd by de Gereedschap. Dog een Jongeling uyt de Jongelingen boodschapte het Abigail Nabals Hugs-vrouwe /

zeggende / Ziet David heeft Woden gezondigt uyt de Woestijne om onzen Heere te zegenen / maar hy is tegen hen uyt-gebaren. Nogtans zijn zy ons zeer goede Mannen getweest : ende wy en hebben geen smaadheyd geleden / ende wy en hebben niets gemist alle de dagen [die] wy met hen verkeerd hebben / doe wy op het Veld waarn. Zy zijn een Muur om ons geweest / zo by Dage als by Dage / alle de dagen die wy by haar geweest zijn / weydenbe de Schapen. Weet dan nu / ende ziet wat gy doen zult / want het kwaad is ten volken over onzen Heere besloten / en over zijn gantsche Hugs : ende hy is een Zoone Belials / dat men hem niet mag aanspreken. Doe haastede haar Abigail / en nam Twee-honderd Brooden / ende twee Lederzakken Wijn / en vijf toebereyde Schapen /

25

26

ende vijf Waten gerooft 10000/ en Honderd
 Kullike Kozijnen/ ende twee-honderd klom-
 pen Wijgen/ en leyden [die] op Ezel. En zy
 zeyde tot haare Jongelingen/ Crekt heren
 hoorz mijn aangezichte/ ziet in home agter u-
 lieben; dog haaren Man Nabai en gaf zy het
 niet te kennen. Het geschiede nu doe zy op den
 Ezel reed/ en datze af kwam in 't verhozgene
 des Bergs/ en ziet/ Dabid en zijne Mannen
 kwamen af haer te gemoete/ en zy ontmoet-
 teze. Dabid nu hadde gezejd/ Croutwens ik
 hebbe te bergeefs belwaard al wat deze in de
 Woestijne heeft/ also batter niets van allen
 dat hy heeft/ gewist is: ende hy heeft my
 kwaad hoorz goed bergolden. Zo doe Godt
 den Vanden Dabids/ en zo doe hy daar toe/
 indien ik van alle die hy heeft/ tot Hooren
 oberig late/ die aan de Want pist! Doe nu
 Abigail Dabid zag/ zo haastede zy haer/ ende
 kwam van den Ezel af: ende zy viel hoorz het
 saangezichte Dabids op haer aangezichte/ en-
 de zy boog haer ter Warde. Ende zy viel aan
 zijne Voeten/ ende zeyde. Och mijn Heere!
 mijne zy de Misdaad/ ende laet dog ulve
 Dienst-maagd hoorz ulve Goren spreken/ en-
 de hoorz de Woorden ulver Dienst-maagd.
 Mijn Heere en stelle dog zijn Herte niet aan
 dezen Belials-man/ aan Nabai/ want gelijck
 zijn Name is/ also is hy/ zijn Name is Na-
 bai/ ende dwaasheid is by hem: ende ik ulve
 Dienst-maagd en hebbe de Jongelingen mij-
 nes Heeren niet gezien/ die gy gezonden hebt/
 Ende nu/ mijne Heere/ [zo Waaragtig als]
 de HEERE leeft/ ende ulve Ziele leeft/ het
 is de HEERE die u verhinderd heeft van te
 komen met Bloed-stozinge/ dat ulve hand
 u zoude verlossen: ende nu/ dat als Nabai
 woorden ulve Vanden/ ende die tegen mij-
 nen Heere kwaad zoeken. Ende nu/ dit is
 de Zegen/ die ulve Dienst-maagd mijnen
 Heere toe-gebragt heeft/ dat hy gegeven
 worden den Jongelingen/ die mijnes Heeren
 hoetstrappen na wandelen. Dergeest dog ulve
 Dienst-maagd de overtredinge: want de
 HEERE zal zekerlijk mijnen Heere een be-
 stendig Huys maken/ dewijle mijn Heere
 de Hoerlogen des HEEREN hoorzoogt/ ende
 geen kwaad by u gebonden en is van ulve
 dagen af. Wanneer een Mensch op-staan

zal/ om u te verholgen/ ende om ulve Ziele te
 zoeken: zo zal de Ziele mijnes Heeren in-ge-
 vonden zijn in het Wondelike der Lebendige by
 den HEERE ulve Godt/ maar de Ziele ulver
 Vande zal hy slingeren uit het midden van de
 hollighejd des Slingers. Ende het zal geschie-
 den/ als de HEERE mijnen Heere na al het
 goed doen zal/ dat hy ober u gesproken heeft:
 ende hy u gebieden zal/ en hoorz ganger te zijn
 ober Israell/ Zo zal dit u/ mijnen Heere/ niet
 zijn tot wankelinge/ nog aanstoet des Hertē/
 te werten dat gy Bloed zonder oorzake zou-
 de vergoten hebben/ ende dat mijn Heere hem
 zelven zoude verlost hebben: en als de HEERE
 mijnen Heere wel doen zal/ zo zult gy ul-
 ver Dienst-maagd gedenken. Doe zeyde Da-
 bid tot Abigail: Gezegend zy de HEERE de
 Godt Israels/ die u te dezen Dage my te ge-
 moete gezonden heeft. En gezegend zy ulven
 raad/ en gezegend zijt gy/ dat gy my te dezen
 Dage gelveerd hebt/ van te come met Bloed-
 stozinge/ dat mijne hand my verlost zoude
 hebbe. Want hoorz zelier/ [t is zo Waaragtig
 als] de HEERE de Godt Israels leeft/ die my
 verhinderd heeft/ van u kwaad te doen: dat/
 't en waare dat gy u gehaastet had/ ende my
 te gemoete gekomen waard/ zo en waare
 Nabai/ nog niemand die aan den Want pist
 oberig gebleven tot het Hooren-licht. Doe
 nam Dabid uyt haere hand dat zy hem ge-
 bragt hadde: en hy zeyde tot haer. Crekt met
 vreden op na u Huys/ ziet ik hebbe na ulve
 stemme gehoorz/ en hebbe u aangezichte aan-
 genomen. Doe nu Abigail tot Nabai kwam/
 ziet zo hadde hy een Maaltijd in zijn Huys/
 als eenes Konings Maaltijd/ ende het Herte
 Nabais was vrolijk op dezelve/ ende hy was
 zeer vrolijk: daarom en gaf zy hem niet een
 hoorz/ kleyn nog groot/ te kennen/ tot
 aan het Hooren-licht. Het geschiede nu in
 den Hooren/doe de Wijn van Nabai gegaan
 was/ zo gaf hem zijn Huys-vrouwe die
 Hoorden te kennen: doe bestozt zijn Herte in
 het binnenste van hem/ ende hy wierd als een
 Steen. Ende het geschiede ontrent [na] tien
 Dagen/ zo sloeg de HEERE den Nabai
 dat hy sterf. Doe Dabid hoorzde dat Nabai
 dood was/ zo zeyde hy/ Gezegend zy de
 HEERE/ die den twiift mijner swaadheid ge-

getwistet heeft van de hand Na-
 bais/ ende heeft zijnen Knecht ont-
 houden van het kwaad/ ende [dat]
 de HEERE het kwaad Nabais
 op zijnen Knecht heeft doen weder-
 keeren: Ende Dabid zond heenen/
 ende liet met Abigail spreken/ dat
 hyze zig ter Vrouwe name. Als
 nu de Knechten Dabids tot Abi-
 gail gekomen waaren tot Carmel:
 zo spraken zy tot haer/ zeggen-
 de/ Dabid heeft ons tot u gezon-
 den/ dat hy zig u ter Vrouwe ne-
 me. Doe stond zy op/ ende negg-
 de haer met het aangezichte ter
 Warde: ende zy zeyde/ Ziet ulve
 Dienst-maagd zy tot eene Dien-
 reffe om de Voeten der Knechten
 mijnes Heeren te wasschen. Abigail
 nu haastede/ ende maakte haer
 op/ ende zy reed op eenen Ezel
 met haare vijf Jonge Maagden/
 die haare hoetstrappen na wandel-
 den: zy dan volgde de Roden
 Dabids na/ ende zy werd hem
 ter Huys-vrouwe. Ook nam Da-
 bid Ahinoam van Bizzeel: also
 waaren ook die beyde hem tot
 Wijuen. Want Saul hadde zijne
 Dogter Michal/ de Huys-vrou-
 we Dabids/ gegeven aan Palti den
 Zoone Laish/ die van Gallim was.

Het xxvj. Capittel.

DE Ziphiten nu kwamen tot Saul te Gi-
 bea/ zeggende: Houd hem Dabid niet
 verhozen op den Heubel van Hachila/ hoorz
 aan de Wildernisse? Doe maakte hem Saul
 op/ en toog af na de Woestijne Ziph/ en met
 hem Ozie-dungend Man/ uytgelezene van
 Israell: om Dabid te zoeken in de Woestijne
 Ziph. Ende Saul legerde zig op den Heubel
 van Hachila/ die hoorz aan de Wildernisse is
 aan den Weg: maar Dabid bleef in de Woe-
 stijne/ ende zag dat Saul agter hem kwam na
 de Woestijne. Want Dabid hadde verspie-
 ders gezonden/ en hy vernam dat Saul hoorz-
 zeker kwam. Ende Dabid maakte hem op/
 en kwam aan de plaatze daar Saul zig gele-
 gert hadde/ ende Dabid bragt de plaatze daar

Saul lag/ met Abner den Zoone Mer zijnen
 krijgs-obersten: en Saul lag in den Wagen-
 burg/ ende het Volk was rondom hem gele-
 gerd. Doe antwoorde Dabid/ ende sprak tot
 Achimelech den Hethiter/ ende tot Abisai/
 den Zoone Neruja den Vroeder Joabs/ zeg-
 gende/ Wie zal met my tot Saul in het Leger
 gaan. Also kwam Dabid ende Abisai tot het
 Volk des Dags/ ende ziet/ Saul lag te sla-
 pen in den Wagen-burg/ ende zijne Spieffe
 stak in de Warde aan zijn Hoofd-eunde/ en-
 de Abner/ ende het Volk lag rondom hem.
 Doe zeyde Abisai tot Dabid: Godt heeft he-
 den ulven Vrand in ulve hand bestoten: laet
 my dog hem nu met de Spieffe op een-maal
 ter Warde slaan/ ende ik en zal het hem niet
 ten tweeden-maal doen. Dabid daar en
 tegen zeyde tot Abisai: Verberst hem niet

want wie heeft zijne hand aan den Gezalsden des **HERREN** geleydende is onschuldig gebleve? Doozder zegde Dabid [So Waaragtig als] de **HERR** leeft; maar de **HERR** zal hem slaan / of zijn Dag zal komen / dat hy zal sterben / of hy zal in eenen Scrijd trekken / dat hy om komte. De **HERR** late het verre van my zijn / dat ik mijne Hand legge aan den Gezalsden des **HERREN**; zo neemt dag nu de Spieffe / die aan zijn Hoofd-eynde is / ende de Water-sleesche / ende laat ons gaan. Zo nam Dabid de Spieffe / en de Water-sleeschen van Sauls Hoofd-eynde / en zy gingen heenen; en daar en was niemand die het zag / ende niemand die het merkte / ook niemand die ontwaakte / want zy sliepe alle / want daar was een diepen Slaap des **HERREN** op hen gevallen. Doe Dabid ober aan geene zijde gekomen was / zo stond hy op de hoogte des Bergs van verre; datter een groote plaatze tusschen hen was. Ende Dabid riep tot het Volk / en tot Abner den Zoone Ner / zeggende / Zult gy niet antwoozden Abner? doe antwoozden Abner / ende zeyde / Wie zijt gy die tot den Koning roept? Doe zeyde Dabid tot Abner / Zijt gy niet een Man? ende wie is u gelijck in Israeël? waarom dan en hebt gy ober ulwen Heere den Koning geen Wagt gehouden? want daar is een van den Volke gekomen om den Koning ulwen Heere te verderben. Deze zake die gy gedaan hebt en is niet goed / [zo Waaragtig als] de **HERR** leeft / gy-lieben zijt kinderen des doods / die gy ober ulwen Heere / den Gezalsden des **HERREN** / geene Wagt gehouden en hebt / ende nu / ziet waar de Spieffe des Konings is / ende de Water-sleesche die aan zijn Hoofd-eynde was. Saul nu kende de stemme Dabids / ende zende / Als dit ulwe stemme mijn Zoone Dabid? Dabid zeyde / Het is mijn stemme / mijn Heere Koning; Hy zeyde woozder / Waardom verbolgt mijn Heere zijnen Knecht also agter na? want wat hebbe ik gedaan? ende wat kwaad is 'er in mijne hand. Ende nu / mijn Heere de Koning hoore dog na de Woozden zijnes Knechts; Indien u de **HERR** tegen my aan pozret / laat hem her Spijs-offer rieken; maar indien het Menschen-kinderen zijn / zo zijnze verdoelt wooz 't aangezigt des

HERREN / bewijle zy my heden verstootten / dat ik niet en mag vast gehegt blijven in het Erfdeel des **HERREN** / zeggende / Gaat heenen / dient andere Goden. Ende nu / mijn Bloed en valle met op de Warde van wooz het aangezigt des **HERREN**; want de Koning van Israeël is uyt-gegaan om een eenige Dood te zoeken / gelijck als men een Veld-hoen op de Bergen na jaagt. Doe zeyde Saul / Ik hebbe gezondigt / keerd weder mijn Zoone Dabid / want ik en zal u geen kwaad meer doen wooz dat mijn Ziele dezen dag dierbaar in ulwe oogen getweest is; ziet / ik hebbe dwaasliik gedaen / ende ik hebbe zeer grooteliks gedwaald. Doe antwoozde Dabid / ende zeyde / Ziet / de Spieffe des Konings / zo laat eene van de Jongelingen ober komen / ende halenze. De **HERR** dan bergelde eenen pgheliken zijne geregtighend enoe zijne getrouwigheid; want de **HERR** hadde u heden in [mijne] hand gegeven / maar ik en hebbe mijne hand niet willen uyt steeken aan den Gezalsden des **HERREN**. Ende ziet / gelijck als te dezen Dage ulwen Ziele in mijne oogen is groot geagt geweest; also zy mijne Ziele in de oogen des **HERREN** groot geagt / ende hy verlosse my uyt allen nood. Doe zeyde Saul tot Dabid; Gezegden zijt gy mijn Zoone Dabid / gy zult her ja gewisseliks doen / ende gy zult ook gewisseliks de oberhand hebben; Doe ging Dabid op zijnen weg / ende Saul keerde wederom na zijn plaatze.

Het xxvij. Capittel.

Dabid nu zeyde in zijn herte: nu zal ik der Dagen eens dooz Sauls hand om komen: my is niet beter / dan dat ik haasteliks ontkome in het Land der Philistijnen / op dat Saul van my de hoope verheze / om my meer te zoeken in de gantschen Land-pale Israels / zo zal ik ontkomen uyt zijne hand. Doe maakite hem Dabid op / ende hy ging dooz / hy / en de Ses-honderd Mannen die by hem waaren / tot Achis den Zoone Maachs den Koning van Gath. En Dabid bleef by Achis te Gath / hy / ende zijne Mannen / een pgheliks met zijn Huys; Dabid / met zijne beyde Wijven / Ahinoam de Nizreelitsche / ende Abigail de Hunsbrouwe Makabs / de Carmelitsche. Doe

Doe Saul gekoodschapt werd / dat Dabid geblugt was na Gath; zo en boer hy niet meer woort hem te zoeken. Ende Dabid zeyde tot Achis / Indien ik nu genade in ulwe oogen gebonden hebbe / men geve my een plaatze in eene van de Stede des Lands / dat ik daar woone: want waarom zoude ulw Knecht in de Koninglike Stad by u woenen? Doe gaf hem Achis te dien dage Ziklag; Daarom is Ziklag den Koningen van Juda geweest tot op dezen Dag. Het getal nu der dagen die Dabid in het Land der Philistijnen woonde / was een Jaar / ende vier Maanden. Dabid nu toog op met zijne Mannen / ende zy obervielen de Gafuriten / ende de Girziten / ende de Amalekiten (want deze die zijn van ouds geweest de Inwoonders des Lands) daar gy gaat na Sur / ende tot aan Egypten-land. Ende Dabid sloeg dat Land / ende en liet nog Man nog Vrouw leven / ook nam hy de Schapen ende Kunderen / en de Ezelen / en de Kameels / en de Kleederen / ende keerde weder ende kwam tot Achis. Als Achis zeyde / Waar zijt gy-lieben heden in gevallen? zo zeyde Dabid / Tegen 't Zuyden van Juda / ende tegen 't Zuyden der Feralmeitlen / ende tegen het Zuyden der Keniten. Ende Dabid en liet nog Man nog Vrouw leven / om te Gath te bzenge / zeggende / Datze misschien van ons niet en boodschappen / zeggende / Also herft Dabid gedaen: ende also was zijne wijze / alle de dagen die hy in der Philistijnen Land getwoond heeft. Ende Achis geloofde Dabid / zeggende / Hy heeft hem 'teenemaal stinkende gemaakt by zijn Volk / in Israeël / daarom zal hy eentwighliik nu tot een Knecht zijn.

Het xxviii. Capittel.

Ende het geschiede in die dagen / als de Philistijnen haare Legers bergaderden tot den Strijd / om tegen Israeël te strijden: zo zeyde Achis tot Dabid / En zult zekherliik weeten / dat gy met my in 't Leger zult uyt trekken / gy ende ulwe Mannen. Doe zeyde Dabid tot Achis / Aldus zult gy weeten wat u Knecht doen zal: ende Achis zeyde tot Dabid / Daarom zal ik u ten bewaarder mijnes Hoofds zetten / 't allen dagen. Samuël nu was gestorven / ende gantsch Israeël hadde rouwe ober hem bedzeben / ende hadden hem

begraben te Rama / te tweeten in zijne Stad: ende Saul hadde uyt den Lande weg gedaen de Waarzeggers / ende de Dumbels-konstenaars. Ende de Philistijnen kwamen en bergaderden haar / ende zy Legerden haar te Sunem: ende Saul bergaderden gantsch Israeël / ende zy Legerden haar op Gilboa. Doe Saul het Leger der Philistijnen zag: zo bzesde hy / ende zyn Herte beseide zeer. Ende Saul bzaagde den **HERR** / maar de **HERR** en antwoozde hem niet: nog dooz Doodmen / nog dooz de Arim / nog dooz de Psoopheten. Doe zeyde Saul tot zijne Knechten / Zoekt my eene Vrouw / die eenē Waarzeggende Geest heeft / dat ik tot haar ga / ende dooz haar onderzoeke: zijne Knechten nu zeyde tot hem / Ziet / te Endo: is eene Vrouw / die eenen Waarzeggende Geest heeft. Ende Saul berseide zig / ende trok andere Kleederen aan / ende ging heenen / ende twee Mannen met hem / ende zy kwamen des Nachts tot de Vrouw: ende hy zeyde: Dooz zeyt my dog dooz den Waarzeggende Geest / ende doet my op-komen dien ik tot u zegen zal: Doe zeyde de Vrouw tot hem / Ziet / gy weet wat Saul gedaen heeft / hoe hy de Waarzegsters / ende de Dumbels-konstenaars uyt dit Land heeft uyt geroeyd / waarom seid gy dan mijne Ziele eenen strik / om my te dooden? Saul nu zwoor haar by den **HERR** / zeggende / [zo Waaragtig als] de **HERR** leeft / indien u een Straffe om deze zake zal ober komen! Doe zeyde de Vrouw / Wien zal ik u doen op komen? ende hy zeyde / Doet my Samuël op komen. Doe nu de Vrouw Samuël zag / zo riep zy met luyder stemme: ende de Vrouw spzakt tot Saul / zeggende / Waarom hebt gy my bezogen? want gy zijt Saul. Ende de Koning zeyde tot haar / En bzesst niet: maar wat ziet gy? doe zeyde de Vrouw tot Saul / Als zie Goden uyt de Warde op komende. Hy dan zeyde tot haar: Hoe is zijn gedaente? ende zy zende: Daar komt een oud Man op / ende hy is met eenen Mantel bekleed: doe Saul vernam / dat het Samuël was / zo neyde hy zig met het aangezigt ter Warde / en hy boog zig. Ende Samuël zeyde tot Saul / Waardom hebt gy my onrustig gemaakt / my doende op komen? Doe zeyde

Saul/ Ik ben zeer bangstigt / want de Philistijnen krijgen tegen my / ende Godt is van my gelweken / ende en antwoordt my niet meer / nog dooz den dienst der Propheten / nog dooz Doornen / daarom hebbe ik u geroepen / dat gy my te kennen geeft wat ik doen zal. Doe zeyde Samuel / Waaron bzaagt gy my dog? dewijle de HEEF van u gelweken / ende ulve Duand gewozden is. Want de HEEF heeft vooz zig gedaan / gelyk als hy dooz mijnen dienst gesproken heeft: ende heeft het Koninkryke van utwe hand geseheurd / ende hy heeft dat gegeven aan ulven naasten / aan David. Gelyk als gy na de stemme des HEEF niet gehoozd en hebt / ende de hittigheid zynes toozns niet uyt gerigt en hebt tegen Amalek: daarom heeft u de HEEF deze zake gedaan te oezen dage. Ende de HEEF zal ook Israeël met u in de hand der Philistijnen geben / ende Mozgen zult gy / ende ulve Zoonen by my zyn: Ook zal de HEEF het Leger Israeëls in de hand der Philistijnen geben. Doe viel Saul haastelik ter Warde / zo lank als hy was / ende hy vzerde zeer van wegen de Woorden Samuels / ook en wasser geene kragt in hem / want hy en hadde den geheelen Dag / ende de geheele Nacht geen Woud gegeten. De Drouwe nu kwam tot Saul / en zag dat hy zeer verbaast was: ende zy zeyde tot hem / Ziet ulve Dienst maagd heeft na ulve stemme gehoozd / ende ik hebbe mijne Ziele in mijne hand gesteld / ende ik hebbe ulve Woorden gehoozd / die gy tot my gesproken hebt. Zo hoozd dog gy nu ook na de stemme ulwer Dienst-maagd / ende laat my een Weete Woods vooz u zetten / ende eetet: zo zal der kragt in u zyn / dat gy oberweg gaat / Dog hy weygerde het / ende zeyde / Ik en zal niet eten: maar zijne Knegten / en ook de Drouwe / hielden aan by hem: doe hoozde hy na haar-lieber stemme: ende hy stonde op van der Warde ende zette hem op t Bedde. Ende de Drouwe hadde een gemest Kalf in het Huys / ende zy haastede haar / ende de Slagte het / ende zy nam Meel / ende kneede het / ende bieft daer ongezuurde [koecken] van. Ende zy bzagtze vooz Saul / ende vooz zijne Knegten / en zy aten; daer na stonden zy op / ende gingen lurg in die zelve Nacht.

Het Xxix Capittel.

DE Philistijnen nu hadden alle haare Leegers vergaderd / re Aphek / ende de Israeliten Legerde zig by de Fonteyne die by Azreel is. Ende de Doozsten der Philistijnen togen daer hecuen met Hunderden / ende met Duzzenden: dog David ende zijne Mannen togen met Achis in de agter-togt. Doe zeyden de Oberste der Philistijnen / Wat zullen deze Hebreen? zo zeyde Achis tot de Oberste der Philistijnen / Ik deze niet David / de Knegt Sauls / des Konings van Israeël / die deze Dagen / ofte deze Jaaren / by my gelweest is? ende ik en hebbe in hem niets gebonden van dien dag af dat hy af-geballen is tot dezen dag toe. Dog de Oberste der Philistijnen werden zeer tooznig op hem / ende de Oberste der Philistijnen zeyden tot hem: Doet den Man weder keeren / dat hy tot zijne plaatze weder keere / daer gy hem besteld hebt / ende dat hy niet met ons asen trekken / in den Strijd / op dat hy ons niet tot een Cegen partyder en werde in den Strijd: want waer mede zoude deze zig by zynen Heere aangenaam maken? t niet met de knoppen dezer Mannen? Ik dit niet die David / van den welken zy in den Kye [malkanderen] antwoozden / zeggende / Saul heeft zijne Duzzenden geslagen / maar David zijne Cien-duzzen? Doe riep Achis David / ende zeyde tot hem / [t Ik zo Waaragtig als] de HEEF leest / dat gy opregt zijt / ende ulven uyt-gang / ende ulven in gang met my in het Leger / is goed in mijne oogen / want ik en hebbe geen kwaad by u gebonden van dien Dag af dat gy tot my zyt gekomen / tot dezen Dag toe: maar gy en zyt niet aangenaam in de oogen der Doozsten. Zo keerd nu om / ende gaat in vzeede: op dat gy geen kwaad en doet in de oogen van de Doozsten der Philistijnen. Doe zeyde David tot Achis / Maar wat hebbe ik gedaan? of wat hebt gy in ulven Knegt gebonden / van dien Dag af / dat ik vooz u aangezigt gelweest ben tot dezen Dage toe / dat ik niet en zal gaan / en strijden tegen de Druanden mijnes Heeren des Konings? Achis nu antwoozde / ende zeyde tot David / Ik weet het / voozwaer gy zyt aangenaam in mijne oogen / als een Engel Godes: maar de Oberste der Philistijnen hebben gezejd / Laat hem met

met ons in bezen Strijd niet op-trekken. Nu dan maakt u Mozgen vzoeg op met de Knegten ulwes Heeren / die met u gekomen zyn: ende als gy-lieben u Mozgen vzoeg zult opgemaakt hebben / ende het u-lieben ligt gewozden is / zo gaat hernen. Doe maakte hem David vzoeg op / hy ende zijne Mannen / dat zy des Mozgens weg gingen / om weder te keeren in het Land der Philistijnen: de Philistijnen daer en tegen togen op na Azreel.

Het Xxx Capittel.

HET geschiede nu als David en zijne Mannen des derden baags te Ziklag kwamen: dat de Amalekiten in het Zouden en te Ziklag in-geballen waaren / ende Ziklag geslagen / ende dezelve met Vuere verbrand hadden. En datze de Wijven die daer in waaren / gebankelik weg gevoerd hadden / [dog] zy en hadden niemand dood geslagen / van den kleynsten tot den grootsten; maar zy haddenze weg gevoerd ende waaren haareg weeggegeaan. Ende David ende zynen Mannen kwamen aan de Stad / ende ziet / zy was met Vuere verbrand: en haare Wijven / en haare Zoonen / ende haare Dogteren / waaren gebankelik weg gevoerd. Doe hief David en t Volk dat by hem was / haar stemme op / ende weende: tot datter geen kragt [meer] in hem en was om te weenen. Davids vende Wijven waaren ook gebankelik weg gevoerd / Ahinoam de Jisreelitsche / ende Hagail de Hinghoulve Nabals des Carmelers. Ende David werd zeer bange / want het Volk spak van hem te Steenigen / want de Zielen des gantschen Volks waaren verbitterd / een y-gelyk ober zijne Zoon / ende ober zijne Dogteren: dog David sterkte zig in den HEEF zynen Godt. Ende David zeyde tot den Priester Abjathar / den Zoon Achimelechs / Bzengt my dog den Ephod hier: ende Abjathar bzagt den Ephod tot David. Doe vzaagde David den HEEF / zeggende / Zal ik deze Venden agter na jagen? zal ikze agter-halen? ende hy zeyde hem / Jaagt na / want gy zult gewisshk agter-halen / ende gy zult gewisshk verlossen. David dan ging heenen / hy / ende de Zes-honderd Mannen die by hem waaren / ende als zy kwamen aan de Beke Besoz / zo bleven de oberige staan. Ende David vervolgdeze / hy / ende die Vier-

honderd Mannen: en Twee-honderd Mannen bleven staan / die zo moede waaren / dat ze ober de Beke Besoz niet en konde gaan. Ende zy bonden eenen Egyptische Man op het Veld / ende zy bzagten hem tot David: ende zy gaven hem Woud / ende hy at / ende zy gaven hem Water te dzinken. Zy gaven hem ook een stuk van eenen klomp Dingen / ende twee stukken Brozden / en hy at: en zyn Geest kwam weder in hem: want hy en hadde [in] drie Dagen / en drie Nachten geen Woud gegeten / nog geen Water gedrouken. Daer na zeyde David tot hem: Wieng zyt gy / ende van waar zyt gy? doe zeyde de Egyptische Koning / Ik ben eenes Amalekitischen Man Knegt / en mijn Heere heeft my verlaten / om dat ik [vooz] drie Dage krank gewozden ben. Wy waaren in-geballen tegen het Zouden van de Cherethiten / en op het geene dat van Juda is / ende tegen het Zouden van Caleb: ende wy hebben Ziklag met de Vuere verbrand. Doe zeyde David tot hem: Zoud gy my wel heenen af leyden tot deze Wende? hy dan zeyde: Zwerd my by Godt / dat gy my niet en zult dooden / ende dat gy my niet en zult ober leveren in de hand mijnes Heeren: zo zal ik u tot deze Wende af leyden. Ende hy leyde hem af / ende ziet / zy lagen verstrond ober de gantsche Warde / Cetzende / ende Pzinkende / ende Danssende / om al den grooten Bunt / dieu zy genomen hadde uyt het Land der Philistijnen / ende uyt het Land van Juda. Ende David sloegze van de Schemeringe tot aan den Vuond van haar lieber anderen Dag / ende daer en ont kwam niet een Man van hen / behalve Vier-honderd Jonge Mannen / die op kemelen reden / en bloden. Also reddede David al wat de Amalekiten genomen hadden: ook reddede David zijne twee Wijven. Ende onder hen en wierd niet gemist van den kleynste tot aan den grootsten / en tot aan de Zoonen en Dogteren: ende van den Bunt ook tot alle wat zy hen genomen hadden: David bzagt het al-re-maal weder. David nam ook alle de Schapen / ende de Kunderen: zy dreebenze vooz dat zelve Wee heenen / ende zeyden; Dit is Davids Bunt. Als David tot de Twee-honderd Mannen kwam / die zo moede waaren gelweest / bzy David niet hadden kunnen na vol-

ende die zy aan de Wecke Besoz hadden bly-
 ven laten / die gingen Dabid te gemoete /
 ende den Volke dat hy hem was gemoete :
 en Dabid trad tot den Volke / en hy vzaagde-
 ze na den wylstand. Doe antwoorde een yder
 boog ende Belsals Man onder de Mannen
 die met Dabid getogen waaren / ende zy zey-
 den : Om dat ze met ons niet getogen en zyn /
 en zullen wy hen van den Wynt / dien wy ge-
 reddet hebben / niet geven / maar eenen yge-
 likken zijne Vrouw / ende zijne kinderen /
 laatzte die heenen leyden / ende weg gaan.
 Maar Dabid zeyde : Also en zult gy niet
 doen / mijne Broeders / met het geene dat ons
 de HEEG gegeven heeft / ende heeft ons
 behwaard / ende heeft de Vende / die tegen ons
 kwam / in onze hand gegeven. Wie zoude
 dog u-lieden in deze zake hooren ? Want
 gelijck het deel der geener is die in den Strijb
 mede af getogen zyn / also zal ook het deel
 der geener zyn / die hy de Gereedschap geble-
 ven zyn / zy zullen gelijckelick deelen. Ende
 dit is van dien Dag af / ende voortaan [also]
 geweest : want hy heeft het tot een Anzet-
 ringe ende tot een rent gesteld in Israél / tot
 op dezen dag. Als nu Dabid te Ziklag kwam /
 zo zoud hy tot den Oudsten van Juda zijnen
 Vrienden / van den Wynt / zeggende : Ziet
 daar is een Regen boog u-lieden / van den
 Wynt der Vyanden des HEEG. [Ma-
 melik] tot dien te Beth-El / ende tot dien te
 Ramoth tegen het Zuyden / ende tot dien te
 Jathar. Ende tot dien te Aroer / ende tot dien
 te Siphmoth / ende tot dien te Esthemoa. En-
 de tot dien te Kachal / ende tot dien die in de
 Steden der Ierah-meeliken waaren / ende
 dien / die in de Steden der Kemiten waaren.
 Ende tot dien te Hozma / en tot dien te Cho-
 zhan / ende tot dien te Nach. Ende tot dien te
 Bethon / en tot alle de Plaatzten / daar Dabid
 gewandeld hadde / hy / ende zijne Mannen.

Het xxxi. Capitel.

DE Philistijnen van streben tegen Israél :
 ende de Mannen Israéls bloden boog
 het aangezigt der Philistijnen / ende hielen
 berslagen op het Gebergte Gilboa. Ende de
 Philistijnen hielden digt op Saul / ende zij-
 nen Zoonen / ende de Philistijnen sloegen Jo-
 nathan / ende Abinabab / en Malchi-Sua / de

Zoon Sauls. Ende den Strijb werd zwaar
 tegen Saul / ende de Mannen die met den
 Boge schieten / troffen hem aan / en hy vzeig-
 de zeer boog de Schutterz. Doe zeyde Saul
 tot zijnen Wapen drager : Creft u Zweerd
 uyt / ende doozsteek my daar mede / dat mis-
 schien deze Onbesnedene niet en komen / ende
 my dooz-steeken / en met my den spot byben :
 maar zyn Wapen-drager en wilde niet / want
 hy vzeigde zeer : doe nam Saul het Zweerd /
 ende viel daar in. Doe zyn Wapen-drager
 zag dat Saul dood was ; zo viel hy ook in zyn
 Zweerd ende stierf met hem. Also stierf Saul /
 ende zijne drie Zoonen / ende zyn Wapen-
 drager / ook alle zijne Mannen te dien zelven
 dage te gelijcke. Als de Mannen Israéls /
 die aan deze zijde des Dalz waaren / ende die
 aan deze zijde der Jozdane waaren / zagen
 dat de Mannen Israéls gebloden waaren /
 ende dat Saul ende zijne Zoonen dood waa-
 ren : zo verlieten zy de Steden / en zy bloden ;
 doe kwamen de Philistijnen ende woonden
 daar in. Het geschiede nu des anderen Daags /
 als de Philistijnen kwamen om de Verstage-
 ne te plunderen / zo bonden zy Saul / ende
 zyn drie Zoonen / liggende op het Gebergte
 Giboa. Ende zy hiewen zyn Hoofd af /
 ende zy togen zyne Wapenen uyt / ende zy
 zondeuze in der Philistijnen Land rondom /
 om te voodschappen in 't Huys haarer Af-
 goden / ende onder den Volke. Ende zy ley-
 den zyne Wapenen in 't Huys van Atha-
 roth : ende zyn Lighaam hegten zy aan den
 Muur te Beth-san. Als de Inwoonders
 van Jabes in Gilead daar van hoorden /
 wat de Philistijnen Saul gedaen hadden :
 zo maakte haar op alle Strijbbaare Man-
 nen / ende gingen den geheelen Nagt / ende
 zy namen het Lighaam Sauls / ende de Lig-
 hamen zijner Zoonen van den Muur te Beth-
 san : ende zy kwamen te Jabes / ende Bran-
 denze aldaar. Ende zy namen haare Beende-
 ren / ende Begroevenze onder 't Geboomte
 te Jabes : ende zy Vasteden zeben Dagen.

Het 2. Boek Samuëls. Het eerste Capitel.

Voortz geschiede het na Sauls dood /
 als Dabid van den Slag der Amaleki-
 ten was weder gekomen ; ende Dabid twee
 Dagen te Ziklag gebleven was : zo geschiede
 het

het op den berden Dag / dat
 ziet / uyt den Heer-leger /
 van Saul / een Man kwam /
 wiens Kleedereu geschield
 waaren / ende Harde was op
 zyn Hoofd : ende het geschiede /
 als hy tot Dabid kwam / zo
 viel hy ter Harde / ende boog
 zig neder. Ende Dabid zeyde
 tot hem ; Van waar komt gy ?
 ende hy zeyde tot hem ; Ik
 ben ontkomen uyt den Heer-
 leger Israéls. Voortz zeyde
 Dabid tot hem ; Wat is de
 zake ? verhaald het my dog :
 ende hy zeyde : Dat 't Volk
 uyt den Strijb gebloden was ;
 ende datter ook veele van den
 Volke gevallen ende gesto-
 ven waaren / dat ook Saul /
 ende zyn Zoon Jonathan /
 dood waaren. Ende Dabid
 zeyde tot den Jongen / die
 hem de Voodschap bragt /
 Hoe weet gy / dat Saul dood
 is / ende zyn Zoon Jonathan ?
 Doe zeyde de Jonge / die hem
 de Voodschap bragte ; Ik
 kwam by gebal op het Ge-
 bergte van Gilboa ; ende ziet /
 Saul leende op zijne Spiesse :
 ende ziet / de Wagens / ende
 Ridmeesters / hielden digt
 op hem. Zo zag hy agter zig
 om / ende zag my : ende hy
 riep my / ende ik zeyde ;
 Ziet / [hier] ben ik. Ende
 hy zeyde tot my ; Wie zijt gy ?
 ende ik zeyde tot hem ;
 Ik ben een Amalekiter. Doe
 zeyde hy tot my ; Staat dog
 by my / ende dood my / want
 deze Maken-koller heeft my
 ooghouden : want mijn leven
 is nog gants in my. Zo stond
 ik by hem / ende doode hem ;
 want ik wiste / dat hy na
 zijnen Val niet leuen zoude :
 ende ik nam de Kroone / die
 op zyn Hoofd was / ende 't
 Arm-gesmisbe / dat aan
 zijnen Arm was / en hebze
 hier tot mijnen Heere
 gebragt. Doe vatte de Dabid
 zijne Kleedereu / ende
 scheurdeze : des gelijck
 ook alle de Mannen / die
 met hem waaren. Ende
 zy Wee-klaagden ende
 Weenden / ende

Vasteden tot op den Avond : over Saul / ende
 over Jonathan zynen Zoon / en over 't Volk
 des HEEG / ende over 't Huys Isra-
 éls / om dat zy dooz het Zweerd gevallen waa-
 ren. Voortz zeyde Dabid tot den Jongen
 die hem de Voodschap gebragt hadde ; Van
 waar zijt gy ? ende hy zeyde ; Ik ben eens
 vzeenden Mans / eens Amalekiterz Zoon.
 Ende Dabid zeyde tot hem ; Hoe ? en hebt gy
 niet gebrist uwe Hand uyt te strekken / om
 den Gezalfden des HEEG te verberben ?
 Ende Dabid riep eenen van de Jongens / ende
 zeyde ; Creed toe / bald op hem aan : ende
 hy sloeg hem / dat hy stierf. Ende Dabid
 zeyde tot hem ; Uw Bloed zy op uwe Kop : want
 uwe Mond heeft tegens u getuygt / zeggende ;
 Ik hebbe den Gezalfden des HEEG ge-
 dood. Dabid nu klaagde deze klage / over

Saul/ en ober Ionathjan zijnen Zoone; Als hy gezejd hadde/ dat men de kinderen van Juda den Boge zoude leeren: ziet het is geschreven in het Boek des opregten. O Cieraad Israëls! op ulve hoogte is hy verslagen: hoe zijn de Helden gevallen? En verkondigt het niet te Gath/ en hoedschap het niet op de Straaten van Askelon: op dat de Dogters der Philistijnen haar niet en verlijden/ op dat de Dogters der Onbesnedenen niet opspzingen van vzeugde. Gy Bergen van Gilboa/ nog Daulv/ nog Kregen moet zijn op u/ nog Welken der Hef-offeren: want aldaar is der Helden-schild swadelijk weg gewoopen/ den Schild Sauls/ als of hy niet Gezalfst en waare geweest met Olye. Van het Bloed der Verslagenen/ van het Pette der Helden/ en werd Ionathjans Boge niet agterwaards geschreven: ende Sauls zwerd en keerde niet ledig weder. Saul ende Ionathjan/ die beminde/ ende de liefelike in haar leven/ en zijn ook in haaren dood niet gescheyden: zy waaren ligter dan Arenden/ zy waaren sterker dan Tecuten. Gy Dogters Israëls/ Weend over Saul: die u kleede met Scharlaken/ met weelden; die u Cieraad van Goud deed dzagen over ulve kleedinge. Hoe zijn de Helden gevallen in het midde van den Strijde? Ionathjan is verslagen op ulve hoogten. Ik ben benaut om ulwen triele/ mijn Broeder Ionathjan; gy waard my zeer liefelik: ulve liefde was my wonderliker dan liefde der Wijven. Hoe zijn de Helden gevallen/ en de Krijgs-wapenen verlooren?

Het ij. Capitel.

Ende 't geschiede daar na/ dat David den HEERE vzaagde zeggende; Zal ik optrekken in eene der Steden Juda? ende de HEERE zeyde tot hem; Crekt op: ende David zeyde; Waar heenen zal ik optrekken? en hy zeyde; Na Hebron. Wo toog David derwaards op/ als ook zijne twee Wijven; Ahinoam de Aizreëlitische/ en Abigail Rabals/ des Carmelsters/ Huys-vrouwe. Ook dede David zijne Mannen optrekken/ die by hem waaren enen ygelikken met zijn Huys-gezin: ende zy woonden in de Steden Hebron. Daar na kwamen de Mannen van Juda/ ende Zalfden aldaar David tot eenen

Koning ober het Huys Juda: Doe hoedschapten zy David/ zeggende; Het zijn de Mannen van Jabeg in Gilead/ die Saul begraven hebben. Doe zond David Boden tot de Mannen van Jabeg in Gilead: en hy zeyde tot hen; Gezegend zijt gy den HEERE/ dat gy deze welbadighejd gedaen hebt aan ulwen Heere/ aan Saul/ ende hebt hem begraven. Zo doe nu de HEERE aan u welbadighejd ende trouwe: ende ik ook/ ik zal aan u dit goede doen/ dewijle gy deze zake gedaen hebt. Ende nu/ laat ulve Handen sterk zijn/ ende zijt dapper/ dewijle ulwen Heere Saul gestorven is: ende ook hebben my die van den Huys Juda tot Koning ober hen Gezalfst. Abner nu/ de Zoone van Ner/ de Krijgs-overste/ dien Saul gehad hadde/ nam Isboseth/ Sauls Zoone/ ende voerde hem ober na Mahanaim. Ende maakte hem ten Koning ober Gilead/ ende ober de Aschuriten/ ende ober Aizreëlen ober Ephraim/ en ober Benjamin/ en ober gantsch Israë. Veertig Jaar was Isboseth/ Sauls Zoon/ oud/ als hy Koning werd ober Israë; ende hy regeerde het tweede Jaar: alleenlik die van den Huys Juda/ volgden David na. Het getal nu der dagen/ die David Koning geweest is te Hebron/ ober het Huys Juda/ is zeven Jaaren/ ende zes Maanden. Doe toog Abner/ de Zoone van Ner/ uyt/ met de Knechte Isboseths/ des Zoons Sauls/ van Mahanaim na Gibeon. Joab/ de Zoone van Zeruja/ ende de Knechten Davids togen ook uyt; ende zy ontmoeteden malkanderen by den Wyver Gibeons: ende zy bleven/ deze aan geene zijde des Wyvers/ ende die aan geene zijde des Wyvers. Ende Abner zeyde tot Joab; Laat zig nu de Jongens op maken/ ende vooz ons aangezigt Spelen: ende Joab zeyde; Laatze zig op maken. Doe maakten zig op/ ende gingen ober in gerale/ twaalf van Benjamin/ te tweere vooz Isboseth/ Sauls Zoone/ ende twaalf van Davids Knechten. Ende d'eene greep den anderen by den Kop/ ende [stiet] zijn Zwerd in de Zijde des anderen: ende zy vielen t'zamen: daar van noemde men bezelbe plaatze Chelkath Hazurim/ die by Gibeon is. Ende daar was op dien zelven Dag een gantsch zeer harde Strijd: Dag

Dag Abner/ ende de Mannen Israëls werden vooz het aangezigt der Knechten Davids geslagen. Nu waaren aldaar drie Zoonen van Zeruja/ Joab/ en Abijai/ en Asahel: en Asahel was ligt op zijne Voeten/ als eene der Knechten/ die in het Veld zijn. En Asahel jaagde den Abner agter na: ende hy en week niet/ om van agter Abner ter Knechter ofte ter Slinker-hand af te gaan. Doe zag Abner agter zig om/ ende zeyde; Zijt gy dit Asahel? Ende hy zeyde; Ik dien het. Ende Abner zende tot hem; Wilt tot ulve Knechter-hand/ ofte tot ulve Slinker-hand/ ende grijpt u eenen van die Jongens/ ende neemt vooz u haar Gelvaad: maar Asahel en wilde niet afwijken van agter hem. Doe voer Abner wijders vooz/ zeggende tot Asahel; Wilt af van agter my: waarom zal ik u ter Warden slaan? hoe zoude ik van mijn aangezigt op-heffen vooz ulwen Broeder Joab? Maar hy wengerde af te wijken; zo

soeg hem Abner met het agterste van de Spieffe aan de vijfte Kibbe/ dat de Spieffe van agter hem uyt ging; ende hy viel aldaar ende sterc op zijne plaatze: Ende het geschiede/ dat alle/ die tot de plaatze kwamen/ alwaar Asahel gevallen ende gestorven was/ staan bleven. Maar Joab en Abijai jaagden Abner agter na: ende de Sonne ging onder als zy gekomen waaren tot den Heubel van Amma/ dewelke is vooz Giach op den Weg der Woestijne Gibeons. En de kinderen Benjamin verzamelden zig agter Abner/ ende werden tot eenen hoop: ende zy stonden op de Spirtze van eenen Heubel. Doe riep Abner tot Joab/ ende zeyde; Zal dan het Zwerd eenwiglik verteeren? en weet gy niet dat het in 't laatste bitterhejd zal zijn? en hoe lange en zult gy den Volkse niet zeggen/ dat zy weder-keeren van haare Broederen te verbol-

gen? Ende Joab zeyde: [zo Waaragtig als] Godt leeft/ ten waare dat gy gesproken had/ zekierlik het Volk zoude al doe van den Morgen af weg geboerd zijn geweest/ een ygelik van zijnen Broeder te verbolgen. Doe lities Joab met de Vasumne/ ende al het Volk stond stille/ ende en jaagden Israë niet meer agter na/ ende en hoeren niet twenders vooz om te Strijden.

Het iij. Capitel.

Ende daar was een lange Krijg tusschen den Huys Sauls/ en tusschen den Huys Davids: Dog David ging ende werd sterker/ maar die van den Huys Sauls gingen ende werden zwakker. En David werden Zoonen gebooren te Hebron: Zijn Erst-gebooren nu was Amnon/ van Ahinoam/ de Aizreëlitische. Ende zijne tweede was Chileab/ van Abigail/ Rabals/ des Carmelsters/ Huys-vrouwe.

voutoe: ende de berbe / Misalom / de Zoone
 van Maacha / de Dogter van Chalmi / Ko-
 ning van Gesur: Ende de vierde / Abonia / de
 Zoone van Haggith: en de vijfde / Sephatia /
 de Zoone van Abital: Ende de zesde / Aithre-
 ham / van Eglia Davids Huis: voutoe: De-
 ze zijn David gebooren te Hebron. Terwij-
 len die Kirij was tusschen den Huisse Sauls /
 ende tusschen den Huisse Davids / zo geschiede
 het / dat Abner zig sterkte in den Huisse Sauls.
 Doe zond Abner Bodeu booz zig tot David /
 zeggende: Wiens is het Land zeggende [wij-
 bergs:] Maakt u Verbond met mi / ende ziet /
 in jne hand zal met u zijn / om gantsch Israël
 tot u om te keeren. Ende hy zeyde: Wel / ik
 zal een Verbond met u maken; dog een ding
 beger ik van u / zeggende; Gy zult mijn
 aangezigt niet zien / t en zy dat gy Michal
 Sauls Dogter / te booren in brenge / als gy
 komt om mijn aangezicht te zien. Ook zond
 David Bodeu tot Isboseth / den Zoone
 Sauls / zeggende: Geest [my] mijne Huis-
 voutoe Michal / die ik mi met Honderd
 Doozhunden der Philistijnen Onderroulat
 hebbe. Isboseth dan zond heenen / ende nam ze
 van den Man / van Paltiël / den Zoone van
 Laïs. Ende haar Man ging met haar / al
 gaande ende Weeneude agter haar tot Ba-
 hurim toe. Doe zeyde Abner tot hem; Gaat
 weg / keerde weder; ende hy keerde weder.
 Abner nu hadde Doozden met den Oudsten
 van Israël / zeggende: Gy hebt David te
 booren lange tot eenen Koning over u be-
 geert. Zo doet het nu: want de HERR
 heeft tot David gesproken: zeggende; Dooz-
 de hand Davids / mijns knechts / zal ik mijn
 Volk Israël verlossen van de hand der Phi-
 listijnen / ende van de hand aller haarer Vy-
 anden. Ende Abner sprak ook booz de voren
 Benjamins; boozt ging Abner ook hee-
 nen / om te Hebron booz Davids ooren te
 spreken alles / wat goed was in de oogen
 Israëls / ende in de oogen van het gantsche
 Huis Benjamins. Ende Abner kwam tot
 David te Hebron / ende twintig Mannen
 met hem; ende David maakte Abner / en-
 de den Mannen / die met hem waaren / een
 Maaltuyd. Doe zende Abner tot David; Ik
 zal mi op maken / ende heenen gaan / ende
 vergaderen gantsch Israël tot mijnen Heere

den Koning / dat zy een Verbond met u
 maken / ende gy regeeret / ober alles / dat
 utoe Ziele begeert: Also liet David Abner
 gaan / ende hy ging in vrede.

Het iv. Capittel.

Als nu Sauls Zoon hoorde / dat Abner
 te Hebron gestorven was / werpen zij-
 ne handen slap / ende gantsch Israël werd ver-
 schrikt. Ende Sauls Zoon hadde twee Man-
 nen / Oberste van Benden: de Naam des eenē
 was Baena / ende de Naam des anderen He-
 chab / Zoonen Kimmons des Beerothiters;
 van de Kinderen Benjamins; want ook Be-
 roth aan Benjamin gereekend werd. Ende
 de Beerothiten waaren gebloeden na Githai-
 im / en waaren aldaar Vzeindelingen tot op
 dezen dag. Ende Jonathan / Sauls Zoon /
 hadde eenen Zoone / die geslagen was aan
 beyde Voeten: vijf Jaaren was hy oud /
 als t gerugte van Saul en Jonathan uyt
 Izreël kwam / ende zijne Voester hem op
 nam / ende alugtede; ende t geschiede / als zy
 haafstede om te vlugten / dat hy biel / en kreu-
 pel werd / en zijn Naam was Mephiboseth.

Het v. Capittel.

Doe kwamen alle Stammen Israëls tot
 David te Hebron en zy spraken / zeggende;
 Ziet wy / uwe Gebeente / en uwe Vlesch zijn
 wy. Daar toe ook te booren / doe Saul ko-
 ning over ons was / waard gy Israël uyt-
 voerende / ende in-brenge: Ook heeft de
 HERR tot u gezejd; Gy zult mijn Volk
 Israël weyden / ende gy zult tot eenen Dooz-
 ganger zijn ober Israël. Also kwamen alle
 Oudsten Israëls tot den Koning te Hebron;
 ende de Koning David maakte een Verbond
 met hen te Hebron / boozt het aangezigt des
 HERRS: ende zy zalden David tot ko-
 ning ober Israël. Dertig Jaar was David
 oud / als hy Koning werd: Veertig Jaar heeft
 hy geregeerd. Te Hebron regeerde hy ober
 Juda zeven Jaaren / ende zes Maanden:
 ende te Jerusalem regeerde hy drie-en-der-
 tig Jaar / ober gantsch Israël ende Juda.
 Ende de Koning toog met zijne Mannen na
 Jerusalem / tegen de Jebustiten / die in dat
 Land woonden: Ende zy spraken tot David /
 zeggende; Gy en zult hier niet in komen /
 maar de Blinde ende Kreupele zullen u af-
 drijven / dat is te zeggen; David en zal hier
 niet

niet in komen. Maar
 David nam de Burgt
 Zion in / dezelve in de
 Stad Davids. Want
 David zeyde ten zelven
 dage; Wie de Jebusti-
 ten jaat / ende geraakt
 aan die Water-goote /
 ende die Kreupele / ende
 die Blinde / die van Da-
 vids Ziele gehaat zijn /
 [die zal tot een Hoofd /
 ende tot een Oberste
 zijn:] daarom zeyd men;
 Een Blinde ende Kreu-
 pele en zal in t Huis
 niet komen. Also woon-
 de David in de Burgt /
 ende noemde die / Davids
 Stad: ende David bou-
 de rondom van Milla af
 ende binnen-waard. Da-
 vid nu ging geduuriglijk
 boozt / ende werd groot:
 Want de HERR / de
 Godt der Heerscharen /
 was met hem. Ende Si-
 ram de Koning van Ty-
 rus / zond Bodeu tot Da-
 vid / en Cederen hout / en
 Timmer-steden / en
 Metzelaars: En zy bou-
 den David een Huis.
 En David merkte / dat de
 HERR hem tot
 renen Koning ober Israël
 bevestigte hadde:
 ende dat hy zijn Koninkrijk
 hersehen hadde / om
 zijne Volks Israëls wille.
 Ende David nam meer Vy-
 wijven / ende Wijven
 van Jerusalem / na dat
 hy van Hebron ge-
 komen was: Ende David
 werden meer Zoonen
 ende Dogteren gebooren.
 Ende dit
 zijn de Naame der gerner /
 die hem te Jeru-
 salem gebooren zijn;
 Schamma / ende
 Schobab / ende Nathan /
 ende Salomo: ende
 Ichar / ende Elischua /
 ende Nepheg / ende
 Japhia: ende Elischama /
 ende Elada / ende
 Eliphelet. Als nu de
 Philistijnen hoor-
 den / dat zy David ten
 Koning ober Israël
 Gezald hadden; zo togen
 alle Philistijnen op om
 David te zoeken: ende
 David / dat hoorende /
 toog af na de Burgt.
 Ende

de Philistijnen kwamen en verspreyden zig /
 in den Dale Kephaim. Zo vragde David
 den HERR / zeggende; Zal ik op trekken
 tegen de Philistijnen; zult gyze in mijne hand
 geben? ende de HERR zeyde tot David;
 Crekt op / want ik zal de Philistijnen zeker-
 lik in ulre hand geben. Doe kwam David
 te Baal-Perazim; en David sloegze aldaar /
 en zeyde; de HERR heeft mijne Vuanden
 boozt mijn aangezigt gescheurd / als een
 scheure der Wateren; daarom noemde hy den
 Naame der zelve plaatze / Baal Perazim.
 Ende zy lieten haare Afgoden aldaar: Ende
 David en zijne Mannen / namenze op. Daar
 na togen de Philistijnen weder op: ende zy
 verspreyden zig / in den Dale Kephaim. En-
 de David vragde den HERR / dewelke
 zeyde; Gy en zult niet op trekken: [maar]
 trekt om tot agter hen / dat gy aan hen
 komet van tegen over de Meer-bezien-
 hood

boomten. Ende 't geschiede / als gy hoorde
het gerusch van eenen gang in de toppen
der Maerbezien-boomen; dan rest u:
want als dan is de HEEHE booz u aan-
gezichte uit-gegaan / om 't Heer-leger
der Philistijnen te slaan. Ende David dede
also / gelijk als de HEEHE hem geboden
hadde: Ende hy sloeg de Philistijnen van
Geba af tot dat gy komte te Gezer.

Het vij. Capittel.

Daer na herjamelde David wederom als
te uitgelezen in Israëel / Vertig-dun-
zend. Ende David maakte zig op / ende ging
heenen met al het Volk / dat by hem was /
van Baalim Juda / om van daar op te hren-
gen de Arke Godes / by dewelke de Naam
wozd aan geroepen / de Naam des HEE-
HE der Heerschaaren / die daar woonde
tusschen de Cherubim. Ende zy boerden de
Arke Godes op eenen Nieuwen Wagen / en-
de haaldenze uit den Huse Abinadabs / dat
op eenen Heubel is; ende Uza ende Ahia /
Abinadabs Zoonen / ledden den Nieuwen
Wagen. Doe zy hem nu uit den Huse Abi-
nadabs / dat op den Heubel is / met de Arke
Godes / weg boerden / zo ging Ahia booz de
Arke heenen; Ende David ende 't gantsche
Huyjs Israëls Speiden booz het aangezichte
des HEEHE / met allerley [Svaren-spel]
van Dennen-houte: als met Harpen / ende
met Luyten / ende met Crommelen / ook
met Schellen / ende met Cymbalen. Als zy
nu kwamen tot aan Bachong Dozich-bloer /
zo strekte Uza [zijne Hand] uit aan de Arke
Godes / ende hieldze / want de Kinderen
struykelden. Doe ontstak de rooz des HEE-
HE tegh Uza / ende Godt sloeg hem aldaar /
om deze onbedagtzaamheyt: ende hy steeft
aldaar by de Arke Godes. Ende David ont-
stak / om dat de HEEHE een Scheure ge-
scheurd hadde aan Uza: ende hy noemde de-
zelve Plaatz Perez-Uza / tot op dezen Dag.
Ende David vreesde den HEEHE ten zel-
ven dage: ende hy zeyde; Hoe zal de Arke
des HEEHE tot myn komen? David dan
en wilde de Arke des HEEHE niet tot
zig [laten] over hrennen in de Stad Davids:
maar David deed ze af wijken in 't Huyjs
Obed-Edoms / des Gethiters. Ende de Ar-

ke des HEEHE bleef in 't Huyjs Obed-
Edoms / des Gethiters / bzie Maanden: ende
de HEEHE zegende Obed-Edom ende zijn
gantsche Huyjs. Doe voodschapte men den
Koning David / zeggende; de HEEHE
heeft het Huyjs Obed-Edoms / ende al wat
hy heeft / Gezegend om der Arke Godes wil-
le: Zo ging David heenen / ende haalde de Ar-
ke Godes uit den Huse Obed-Edoms op-
waards in de Stad Davids / met vzeugde.
Ende 't geschiede / als zy / die de Arke des
HEEHE hvoegen / zes treden boozt ge-
treden waaren; dat hy Offen ende Gemest-
[Dee] Offerde. Ende David huppelde met als-
te magt booz het aangezichte des HEEHE:
ende David was omgozdet met eenen Lin-
nen Lijf-rok. Also brachten David / ende
't gantsche Huyjs Israëls / de Arke des
HEEHE op / met gejuyg / ende met geluyd
der Bazunne. Ende het geschiede / als de Ar-
ke des HEEHE in de Stad Davids kwam
dat Michal / Sauls Dogter / booz de Venster
uit zag; Als zy nu den Koning David zag
spzingende ende huppelende booz het aange-
zichte des HEEHE / veragtede zy hem in
haar Herte. Doe zy nu de Arke des HEE-
HE in bragte / stelden zy die in haare plaa-
ze / in 't midden der Cente / die David booz
haar gespannen hadde: ende David Offer-
de Brand-offeren booz des HEEHE aan-
gezichte / ende Dank-offeren. Als David ge-
eyndigt hadde het Brand-offer en de Dank-
offeren te Offeren / zo zegende hy 't Volk in
den Name des HEEHE der Heerschaare.
Ende hy deyde uit aan den gantschen Vol-
ke / aan de gantsche menigte Israëls / van de
Mannen tot de Vrouwen toe / eenen gelik-
ken eenen Vlood-koelke / ende een schoon stult
[Vleesch /] ende een flesse [Wijn]; Doe
ging al dat Volk heenen / een gelik na zijn
Huyjs. Als nu David weder kwam / om
zijn Huyjs te zegenen / ging Michal / Sauls
Dogter / uit / David te gemoete / ende
zeyde; Hoe is heden de Koning van Israëel
verheerlikt / die zig heden booz de doegen
van de Dienst-maagden zijner Dienst-kne-
ten heeft ontbloot / gelijk een van de pdele
Lieden zig onbeschaambelijkt ontbloot?
Maar David zeyde tot Michal: Booz 't
aan

aangezichte des HEEHE / die my verhoor-
ren heeft booz uwen Vader / ende booz zyn
gantsche Huyjs / my in-stellende tot eenen
Boozganger over 't Volk des HEEHE /
over Israëel: Ja ik zal Spele booz het aange-
zichte des HEEHE. Ook zal ik my nog ge-
ringer houden dan also / ende zal nedzig zijn
in mijne oogen / ende met de Dienst-maag-
den / baar van gy gezeud hebt / met dezelve
zal ik verheerlikt woorden. Michal nu /
Sauls Dogter / en hadde geen kind / tot
den Dag haares doods toe.

Het vij. Capittel.

Ende 't geschiede als de Koning in zijn
Huyjs zat / ende de HEEHE hem ruste
gegeven hadde van alle zijne Vyanden rond-
omme; Zo zeyde de Koning tot den Pro-
pheete Nathan; Ziet dog / ik woone in een
Ederen-Huyjs / ende de Arke Godes woont
in 't midden der Gordijnen. Ende Nathan
zeyde tot den Koning; Gaat heenen / doet al
wat in uw Herte is; want de HEEHE is met
u. Maar het gebeurde in deselve Nagt /
dat het Woord des HEEHE tot Nathan
geschiede / zeggende: Gaat / ende zegt tot
mijnen knecht / tot David; Zo zeyd de HEE-
HE: Zoud gy my een Huyjs bouwen / tot mijne
Wooning? Want ik en hebben in geen Huyjs
gewoont / van dien dage af / dat ik de Kin-
deren Israëls uit Egypten op-boerde / tot
op dezen Dag: maar ik hebbe gewandelt in
een Cente ende in een Cabernakel. Over-
al / waar ik met alle de Kinderen Israëls
hebbe gewandelt / heb ik wel een Woord
gesproken met eenen der Stamme Israëls /
dien ik bevolen hebbe mijn Volk Israëel te
weyden / zeggende: Waarom en bouwet
gy my niet een Ederen-huyjs? Nu dan / al-
zo zult gy tot mijnen knecht / tot David /
zeggen; Zo zeyd de HEEHE der Heerscha-
ren; Ik heb u genomen van de Schaaps-
hoye / van agter de Schapen / dat gy een
Boozganger zoudet zijn over mijn Volk /
over Israëel. Ende ik dien met u geweest over-
al / waar gy gegaan zyt / ende hebbe alle uw
Vyanden booz u aangezichte uit geroeyd;
Ende ik heb u eenen grooten Naam ge-
maakt / als den Naam der Grooten / die op
der Warden zijn. Ende ik hebbe booz mijn

Volk / booz Israëel / rene plaatze besteld /
ende hem geplant / dat hy van zijne plaatze
woone / en niet meer heen ende weder ger-
ven en woode; ende de Kinderen der ber-
keerdheyt en zullen hem niet meer verdu-
ken / gelijk als in het eerste / Ende van dien
dage af / dat ik geboden hebbe Wigters te
wezen over mijn Volk Israëel: Dog u hebbe
ik ruste gegeven van alle uw Vyanden: Ook
geeft u de HEEHE te kennen / dat de HEE-
HE u een Huyjs maken zal. Wanneer uw
dagen zullen verbuld zijn / ende gy met uw
Vadren zult ontsapen zijn / zo zal ik u Zaad
na u doen op staan / dat uit uw Lyve boozt
komen zal / ende ik zal zijn Koninkrijk be-
vestigen. Die zal mijnen Name een Huyjs
bouwen: ende ik zal de Stoel zijns Koning-
rijks bevestigen tot in eeuwigheyt. Ik zal
hem zijn tot eenen Vader / ende hy zal my
zijn tot eenen Zoon: Dewelke als hy mis-
doet / zo zal ik hem met eenen Menschen-
roede / ende met plagen der Menschen-kin-
deren straffen. Maar mijne goedertieren-
heyt en zal van hem niet wijken; gelijk als
ik [die] weg genomen hebbe van Saul / dien
ik van booz uw aangezichte hebbe weg gene-
men. Dog uw Huyjs zal bestendig zijn / ende
u Koninkrijke / tot in eeuwigheyt / booz
uw aangezichte: uw Stoel zal vast zijn tot in
eewigheyt. Na alle deze Woorden / en-
de na dit gantsche Gezichten; also spzakt Na-
than tot David. Doe ging de Koning David
in / ende bleef booz het aangezichte des HEE-
HE: ende hy zeyde; Wien sien ik / Heere
HEEHE / ende wat is mijn Huyjs / dat gy
my tot hier toe gebzagt hebt? Daar toe is
dit in uw oogen nog kleyn geweest / Heere
HEEHE / maar gy hebt ook over 't Huyjs
uweg knegts gesproken tot van verre hee-
nen: ende dit [na] de Met der Menschen /
Heere HEEHE! Ende wat zal David nog
meer tot u spreken? want gy kint uw
knecht / Heere HEEHE. Om uw weg Woords
wille / ende na u Herte hebt gy alle deze
grooten dingen gedaan; om aan uwen knecht
bekend te maken. Daarom zyt gy groot /
HEEHE Godt: want daar en is niemand
gelik als gy / ende daar en is geen Godt
van alleen gy / na alles / dat wy met onze
Daren

Oaren gehoor hebben. Ende wie is / gelijck u Volk / gelijck Israël / een eenig Volk op Warden / 't welck Godt is heenen gegaan zig tot een Volk te verlossen / ende om zig eenen Naame te zetten / ende om vooz u-lieben deze groote ende verschikkelijkste dingen te doen aan u Land / vooz 't aangezichte u-wes Volk / dat gy u uyt Egypten verlost hebt / de Heydenen / ende haare Goden [verdrubende.] Ende gy hebt u Volk Israël u bevestigt / u tot een Volk / tot in eeuwigheyd: ende gy / **H E E R E** / zijt hen tot eenen Godt gewoorden. Nu dan / **H E E R E** Godt / doet dit vooz / dat gy over ulven knegt / ende over zyn Hups gesproken hebt / bestaan tot in eeuwigheyd: ende doet gelijck als gy gesproken hebt. Ende ulven Naam werde groot gemaakt tot in eeuwigheyd / dat men zegge: **De H E E R E** der Heydscharen is Godt over Israël: ende 't Hups ulwes knegt Davids zal bestendig zyn vooz u aangezichte. Want gy **H E E R E** der Heydscharen / gy Godt Israels / gy hebt [vooz] de oore ulwes knegt geopenbaard / zeggende; **Ik** zal u een Hups voutoen: daarom heeft u knegt in zyn Herte gebonden / die Gebed tot u te Bidden. Nu dan / Heere **H E E R E** / gy zijt die Godt / ende ulwe voozden zullen waarheyd zyn: ende gy hebt dit goede tot ulven knegt gesproken. Zo believe het u nu / ende zegend het Hups ulwes knegt / dat het in eeuwigheyd vooz u aangezichte zy: want gy Heere **H E E R E** hebt [het] gesproken / ende met ulven zegen zal ulwes knegt Hups gezegend worden in eeuwigheyd.

Het Vij. Capittel.

Ende 't geschiede daer na / dat David de Philistijne sloeg / ende brachtze onder: ende David nam Meteg Amma uyt der Philistijnen hand. Ock sloeg hy de Moabiteten / ende matze met een Snoer / doende haarter Warden neder-liggen; ende hy mat [met] twee Snoeren om te dooden / ende [met] een vol Snoer om in 't leven te laten; also werden de Moabiteten David tot knekten / brengende geschenken. David sloeg ock Habadezer / den Zoonen Rechobs / den Koning van Zoba; Doe hy heenen toog om zyne hand te wenden na de Kibiere Phath.

Ende David nam hem Duzend [Wagens] af / ende Zeven-honderd Kuiteren / ende Twintig-duyzend Man te voete: ende David ontzenuwde alle Wagen-peerden / ende hield daar van Honderd Wageneu overig. Ende de Syriers van Damasco kwamen om Habadezer / den Koning van Zoba / te helpen: maar David sloeg van de Syriers Twee-en-twintig-duyzend Man. Ende David leyde Bezettingen in Syrien van Damasco / ende de Syriers werden David tot knekten / brengende geschenken: ende de **H E E R E** behoeft David overal / waar hy heenen toog. Ende David nam de Goudene Schilden / die by Habadezers knekten gewest waaren / ende brachtze te Jerusalem. Daer toe nam de Koning David zeer veel Kopers uyt Bethlach / ende uyt Berothai / Habadezers Seden. Als nu Chai de Koning van Hamath hoorde / dat David 't gantsche Heyz Habadezers geslagen hadde; Zo zond Chai zynen Zoonenoram tot den Koning David / om hem te brengen na [zynen] welstand / ende om hem te zegenen / van wegen dat hy tegen Habadezer gekrijgt ende hem geslagen hadde; (want Habadezer boerde steeds krijg tegen Chai:) ende in zijne hand waaren Silbere Vaten / ende Goudene Vaten / ende Koperen Vaten; Welcke den Koning David ock den **H E E R E** heyfde; met 't Silber ende 't Goud / dat hy geheyligt hadde / van alle Heydenen / die hy [zig] onderwozpen hadde: Van Syrien / ende van Moab / ende van de Kinderen Ammons / ende van de Philistijnen / ende van Amalek / ende van den roof Habadezers / des Zoonen Rechobs / des Koning van Zoba. Ock maakte [zig] David eenen Naam / als hy weder kwam / na dat hy de Syriers geslagen hadde / in 't Sout-dal / Agtien-duyzend. Ende hy leyde Bezettingen in Edom / in gantsch Edom leyde hy Bezettingen / ende alle Edomiten wierden David tot knekten. En de **H E E R E** behoeft David overal waar hy heent oog / Also reerde David over gantsch Israël: en David dede zynen gantsche Volk regt en gerechtigheyd. Jaak nu / de Zoonen van Zeruja / was over 't Heyz: ende Josaphat / Zoonen van Achilub / was

was Cancelier. Ende Zadok / Whitubs Zoon / ende Ahimelech / Abjathars Zoon / waaren Priesters: ende Seraja was Schryver. Daar was ock Benaja / Zoonen van Jojada / met de Crethi / ende de Pethi / maer Davids Zoonen waaren Prinsen.

Het ix. Capittel.

Ende David zeyde; **Is** 'er nog ymand / die over gebleven is vanden Hups Sauls; dat ik welbadighend aan hem doe / om Jonathans wille? Het Hups Sauls nu hadde eenen knegt / wiens Naam was Ziba; ende zy riepen hem tot David: ende de Koning zeyde tot hem; Zijt gy Ziba? ende hy zeyde; **Uwe** knegt. Ende de Koning zeyde; **Is** 'er niet nog ymand van den Hups Sauls / dat ik Godts welbadighend by hem doe? Doe zeyde Ziba tot den Koning; Daar is nog een Zoonen van Jonathan / die geslagen is aan beyde Voeten. Ende de Koning zeyde tot hem; Waar is hy? ende Ziba zeyde tot den Koning; Ziet hy is in den Hups Machirs / des Zoonen Ammies / te Lodebar. Doe zond de Koning David heenen: en hy nam hem uyt den Hups Machirs / des Zoonen Ammies / van Lodebar. Als nu Mephiboseth / de Zoonen Jonathans / des Zoonen Sauls / tot David in kwam / zo viel hy op zyn aangezichte / ende boog zig neder: en David zeyde / Mephiboseth! en hy zeyde; Ziet [hier] is ulve knegt. Ende David zeyde tot hem; En brest niet / want ik zal zekerlik welbadighend by u doen / om ulwes Vaders Jonathans wille; en ik zal u alle Wiskeren ulwes Vaders Sauls weder geven: ende gy zult geuuechtlijc vooz eeten aan mijne Casel. Doe boog hy zig / ende zeyde; Wat is ulve knegt / dat gy om gezien hebt na eenen dooden Hond / als ik len? Doe riep de Koning Ziba / Sauls Jongen / en zeyde tot hem; **Al** wat Saul gehad heeft / ende zyn gantsche Hups / heb ik den Zoonen ulwes Heeren gegeven. Daarom zult gy vooz hem het Land bearbeyden / gy en ulwe Zoonen / ende ulve knekten / en zult [de Vrugten] in brengen / op dat ulwes Heeren Zoonen vooz hebbe / dat hy eete; ende Mephiboseth / ulwes Heeren Zoonen / zal geuuechtlijc vooz eeten aan mijne Casel: Ziba nu hadde vijftig Zoonen / ende twintig knekten. Ende Ziba zeyde tot den Koning; **Ma** alles dat mijn

Heere de Koning zynen knegt gebied / also zal ulve knegt doen: Ock zoude Mephiboseth / eetende aan mijne Casel / als een van des Koning Zoonen zyn. Mephiboseth nu hadde eenen kleynen Zoonen / wiens Naam was Micha: ende alle / die in den Hups van Ziba woonden / waaren Mephiboseths knekten. Also woonde Mephiboseth te Jerusalem / om dat hy geuuechtlijc at aan des Koning Casel: ende hy was kreupel aan beyde zijne Voeten.

Het X. Capittel.

Ende het geschiede daer na / dat de Koning der Kinderen Ammons sterf: ende zyn Zoonen Hanun wierd Koning in zijne plaats. Doe zeyde David; **Ik** zal welbadighend doen aan Hanun / den Zoonen van Nahas / gelijck als zyn Vader welbadighend aan my gedaen heeft; Zo zond David heenen / om hem voozden dienst zynen knekten te troosten over zynen Vader: ende de knekten Davids kwamen in het Land der Kinderen Ammons. Doe zonden de Voesten der Kinderen Ammons tot haaren Heere Hanun; **Eerd** David ulven Vader in ulwe oogen / om dat hy Croosters tot u gezonden heeft? En heeft David zyn knekten niet daarom tot u gezonden / dat hy deze Stad voozorkte / ende die verspiede / ende die om keere? Doe nam Hanun Davids knekten / ende schoer haaren Baard half af / ende sneed haare Kleederen half af / tot aan haare Vissen: ende hy lietze gaan. Als zy dit David lieten tweeten / zond hy hen te gemoete; want deze Mannen waaren zeer beschaamd: ende de Koning zeyde; **Blijft** te Jericho / tot dat ulve Baard weder gewassen zal zyn / komt dan weder. Doe nu de Kinderen Ammons zagen / dat zy zig by David stinkende gemaakt hadden / zonden de Kinderen Ammons heenen / ende huurden der Syriers van Beth-Rechob / ende der Syriers van Zoba / Twintig-duyzend Daet-hollis / ende van den Koning van Maacha Duzend Man / ende van de Mannen van Cob Cwaalf-duyzend Man. Als David dit hoorde / zond hy Jaak heenen / ende het gantsche Heyz met de Helden. Ende de Kinderen Ammons togen uyt / ende stelden de Slag-orden vooz de Deure der Voozte: maer de Syriers van Zo-

da/ende Kechob/ende de Mannen van Cob/
ende Maacha/ die waaren byzonder in het
Veld. Als nu Joab zag/ dat de Spitze des
Slag-ordens tegen hem was/ van vooren
ende van agtere/ zo verhoof hy uyt alle uyt-
gelezene van Israël/ Ende steldeze in orden
tegen de Syriers aan: ende het oberige des
Volks gaf hy onder de hand zijns Broeders
Whisai/ die het in orden stelde tegen de kinde-
ren Ammons aan. Ende hy zeyde: Zo de Sy-
riers mi te sterck zullen zijn/ zo zult gy mi ko-
men verlossen: ende zo de kinderen Ammons
u te sterck zullen zijn/ zo zal ik komen om u te
verlossen. Weest sterck/ ende laat ons sterck
zijn vooz ons Volk/ ende vooz de Steden on-
zes Godts: de H E R E nu/ doe dat goed is
in zijne oogen. Doe naderde Joab/ ende het
Volk/ dat by hem was/ tot den Strijd tegen
de Syriers: ende zy bloden vooz zijn aan-
gezigte. Als de kinderen Ammons zagen/
dat de Syriers bloden/ bloden zy ook vooz
het aangezigte van Whisai/ ende kwamen in
de Stad: Ende Joab keerde weder van de
kinderen Ammons/ ende kwam te Jerusa-
lem. Doe nu de Syriers zagen/ dat zy vooz
Israëls aangezigte geslagen waaren/ zo ver-
naderden zy hen [weder] te zamen. Ende
Habarez zond heenen/ ende bede de Sy-
riers uyt komen/ die op geene zijde der Ri-
viere zijn/ ende zy kwamen te Helam: ende
Sobach/ Habarezs Krijgs-oberste/ [toog]
vooz haar aangezigte heenen. Als dat Da-
vid werd aangezend/ verzamelde hy gantsch
Israël/ ende toog ober de Jordane/ ende
kwam te Helam: ende de Syriers stelden
[de Slag-orden] tegen David aan/ ende
Streden met hem. Maar de Syriers bloden
vooz Israëls aangezigte/ ende David ver-
sloeg van de Syriers Leven-honderd Wage-
nen/ ende Veertig-huyzend Kruyteren: Daar
toe sloeg hy Sobach/ haaren Krijgs-ober-
sten/ dat hy aldaar sterf. Doe nu alle de Kro-
ningen/ die Habarezs Knechten waaren/
zagen/ dat zy vooz Israëls aangezigte gesla-
gen waaren/ maakte zy vrede met Israël/
ende bienden hen: ende de Syriers vreesden
de kinderen Ammons meer te verlossen.

Her xj. Capitel.

Ende het geschiede met de wederkomste
des Jaars/ ter tyd/ als de Koningen uyt

trekken/ dat David/ Joab/ en zijne Knechten
met hem/ ende gantsch Israël heenen zond/
dat zy de kinderen Ammons verderben/ en
Habba Belegeren zonden: Dog David bleef
te Jerusalem. Zo geschiedde tegen den
Vond-tijd/ dat David van zijn Leger op stond/
ende wandelde op het Dak van 't Konings-
huys/ ende zag van 't Dak eene Vrouw
haar wassende: deze Vrouw nu was zeer
schoon van aanzien. Ende David zond hee-
nen/ ende onderbragde na deze Vrouw: en-
de men zeyde: Is dat niet Bath-Seba: de
Dogter Chiams/ de Hugg-vrouw van Uria
den Hethiter? Doe zond David Bode hee-
nen/ ende lietze halen: ende als zy tot hem
in gekomen was/ lag hy by haar: (zy nu
hadde haar van haare ourenigheyt gezu-
verd:) daar na keerde zy weder na haar
Hugg. Ende die Vrouw werd Zwanger;
Zo zond zy heenen/ ende liet David weeten/
ende zeyde: Ik ben Zwanger geworden:
Doe zond David tot Joab/ [zeggende:] Zond
Uria/ den Hethiter/ tot myn Joab zond U-
ria tot David. Als nu Uria tot hem kwam/ zo
vraagde David na den welstand Joabs/ en-
de na den welstand des Volks/ ende na den
welstand des Krijgs. Daar na zeyde Dav.
tot Uria; Gaat af na u Hugg/ en wascht ulve
Doet: ende doe Uria uyt des Konings Hugg
uyt ging/ wasgde hem een Geregte des Kro-
nings agter na. Maar Uria lende zig neder
vooz de Deure van des Konings Hugg/ met
alle de Knechten zijns Heeren: ende hy ging
niet af in zijn Hugg. En zy gaven het David te
kennen/ zeggende; Uria en is niet af gegaan
in zijn Hugg: doe zeyde David tot Uria; En
komt gy niet van de Keyze; waarom en zijt
gy niet af gegaan in ulve Hugg? Ende Uria
zeyde tot David; Or Arke/ ende Israël/ ende
Juda/ vlyben in de Centen; ende mijn Heere
Joab/ ende de Knechten mijns Heeren zijn
gelegerd op het open Veld/ ende zoude ik in
mijn Hugg gaan/ om te eten/ ende te dwin-
ken/ ende by mijne Hugg-vrouw te liggen?
[Zo Waaragtig als] gy leeft/ ende ulve Zie-
le leeft/ indien ik deze zake doen zal. Doe
zeyde David tot Uria; Blijft ook heden hier/
zo zal ik u Moorgen af zenden: Also bleef U-
ria te Jerusalem dien Dag/ ende den anderen
Dag. Ende David nodigde hem/ zo dat hy
vooz

vooz zijn aangezigte at ende vooz/
ende hy maakte hem Danken:
daar na ging hy in den Vond uyt/
om zig neder te leggen op zijn Le-
ger/ met zijns Heeren Knechten/
naar en ging niet af in zijn Hugg.
Des Moorgens nu geschiede het/ dat
David eenen Brief schreef aan Jo-
ab: ende hy zond [dien] vooz de
hand van Uria: ende hy schreef in
dien Brief/ zeggende: Stellet
Uria vooz aan tegen ober den
stercksten Strijd/ ende keeret van
agter hem af/ op dat hy geslagen
woz/ ende sterbe. Zo geschiede het/
als Joab op de Stad gelet hadde/
dat hy Uria stelde aan de plaatze/
waer van hy wiste/ dat aldaar
Strijdbare Mannen waaren. Als
nu de Mannen der Stad uyt togen/
ende met Joab streden/ vielen der
van den Volke/ van Davids Knech-
ten: ende Uria de Hethiter sterf
ook. Doe zond Joab heenen/ ende
liet David den gantschen handel de-
zes Strijds weeten. Ende hy be-
val den Bode/ zeggende: Als gy
zult ge-ryndigt hebben den gant-
schen handel des Strijds tot den
Koning uyt te spreken; Ende 't
zal geschieden/ indien de grimmig-
heyt des Konings op komt/ ende
hy tot u zent: Waarom zijt gy zo na aan de Stad
gekomen om te strijden; wistet gy niet/
dat zy van de Muur zouden schieten? Wie
sloeg Abimelech/ den Zoone Jerusbeseths?
wierp niet een Vrouw een stult van eenen
Meulen-steen op hem van den Muur/ dat
hy te Chebez sterf; waarom zijt gy tot den
Muur genaderd? Dan zult gy zeggen;
Ulve Knecht/ Uria de Hethiter/ is ook dood.
Ende de Bode ging heenen/ ende kwam in/
ende gaf David te kennen alles/ daar hem
Joab om uyt gezonden hadde. Ende de
Bode zeyde tot David; Die Mannen zijn
ons zeker te magtig geweest/ ende zijn tot
ons uyt gerogen in het Veld: Maar wy zijn
tegen hen aan geweest tot aan de Deure der
Poorte. Doe schoten de Schutters van

den Muur af op ulve Knechten/ batter van
des Konings Knechten dood gebleven zijn:
ende ulve Knecht/ Uria de Hethiter is ook
dood. Doe zeyde David tot den Bode:
Zo zult gy tot Joab zeggen; Laat deze
zake niet kwaad zijn in ulve oogen/ want
het Zwaard vertreedt zo wel dezen als gee-
nen: versterkt ulven Strijd tegen de Stad/
ende verstoortze: versterkt hem also. Als
nu de Hugg-vrouw van Uria hoozde/ dat
haar Man Uria dood was/ zo hoozde zy leed
ober haaren Heere. Ende als de Vrouw
was ober gegaan/ zond David heenen/
ende namze in zijn Hugg/ ende zy werd
hem ter Vrouw/ ende baarde hem eenen
Zoone: Dog deze zake/ die David ge-
daan hadde/ was kwaad in de oogen des
H E R E N.

Ende de HEEG zond Nathan tot David: Als die tot hem in kwam / zeyde hy tot hem; Daar maeren twee Mannen in eenen Stad / de ren Vrij ende de ander Arm. De Rijke hadde zeer veel Schapen ende Kinderen. Maar de Arme hadde gantsch niet / dan een eenig kleyn Oy-lam / dat hy gekogt hadde / en hadde het geboerd / dat het groot ge worden was by hem / ende by zijne Kinderen te gelijck: het at van zijne Veete / ende dzonk van zijne Bekker / ende st. r. p. in zijnen schoot / ende 't was hem als eene Dogter. Dor nu den Rijken Man een Wandelaar ober kwam / berchoonde hy te nemmen van zijne Schapen / ende van zijne Kinderen / om vooz den Koning te bereyden: ende hy nam des Armen Mans Oy-lam / ende bereyde dat vooz den Man / die tot hem gekomen was. Doe ontstak Davids toozn zeer tegen dien Man: ende hy zeyde tot Nathan; [Zo Waaragtig als] de HEEG leeft / de Man / die dat gedaan heeft / is een kind des doods. Ende dat Oy-lam zal hy viervoudig weder geven / daarom dat hy deze zake gedaan / ende om dat hy niet berchoond en heeft. Doe zeyde Nathan tot David; Gy zijt die Man: Zo zeyd de HEEG de Godt Israël; Ik heb u ten Koning Gezalf over Israël / ende ik heb u uut Sauls hand gered: Ende ik heb u utwee Heeren Huyf gegeven / daar toe utwee Heeren Wijven in uwen schoot / ja ik heb u het Huyf Israëls en Juda gegeven: ende indien het weynig is / ik zoude u alzulck ende alzulck daer toe doen. Daarom hebt gy [dan] het Wozd des HEEG veragt / doende dat kwaad is in zijne oogen? Gy hebt Uria / den Hethiter / met den Zwerde verslagen / ende zijne Huyfzoutwe hebt gy u ter Vrouw genomen: ende hem hebt gy met den Zwerde der Kinderen Ammons dood geslagen. Nu dan / het Zwerd en zal van utwen Huyf niet af wijken tot in eeuwigheid: daarom dat gy mi veragt hebt / ende de Huyfzoutwe van Uria / den Hethiter / genomen hebt / dat zy u ter Vrouw zy. Zo zeyd de HEEG; Ziet ik zal kwaad ober u verwickelen uut uwen Huyf / ende zal utwee Wijven nemen vooz utwee oogen / ende zalze utwen. Naasten geven:

die zal by utwee Wijven liggen / vooz de oogen tezer Zonnen. Want gy hebt het in 't verhoogen gedaan: maar ik zal deze zake doen vooz gantsch Israël / ende vooz de Zonne. Doe zeyde David tot Nathan; Ik hebbe gezondigt tegen den HEEG: Ende Nathan zeyde tot David; de HEEG heeft ook utwee Zonde weg genomen / gy en zult niet sterben. Nogtans / dewijle gy vooz deze zake de Vyanden des HEEG groote lijk hebt doen lasteren / zal ook de Zonne / die u gebooren is / den dood sterben. Doe ging Nathan na zijn Huyf: ende de HEEG sloeg het kind / dat de Huyfzoutwe van Uria David geboerd hadde / dat het zeer krank werd. Ende David zogte Godt vooz dat Jongsten: ende David Vastede een Vasten / ende ging in / ende lag den Nagt ober op de Warde. Doe maakte zig de Substen zijnes Huyfes op tot hem / om hem te doen op-staan van der Warden: maar hy en wilde niet / ende en at geen Wzood met hen. Ende het geschiede op den zevenden Dag / dat het kind sterf: ende Davids Knechten vzerden hem aan te zeggen / dat het kind dood was: want zy zeyden; Ziet / als het kind nog levendig was / spzaken wy tot hem / maar hy en hoorde na onzer stemme niet / hoe zullen wy dan tot hem zeggen / Het kind is dood? want 't mogte kwaad doen. Maar David zag / dat zijne Knechten mompelden; zo merkte David / dat het kind dood was: dies zeyde David tot zijne Knechten; Is 't kind dood? ende zy zeyden / Het is dood. Doe stond David op van der Warde / ende wiesch / ende zalsde zig / ende veranderde zijne kleedinge / ende ging in het Huyf des HEEG / ende bad aan: daar na kwam hy in zijn Huyf / ende eyschte [Wzood /] ende zy zette den hem Wzood vooz / ende hy at. Zo zeyden zijne Knechten tot hem; Wat is dit vooz een ding / dat gy gedaan hebt? Om des levendigen Kindes wille hebt gy gebast ende gelweend / maar na dat het kind gestozen is / zijt gy op-gestaan / ende hebt Wzood gegeeren. Ende hy zeyde; Als het kind nog leefde / heb ik gebast ende gelweend: want ik zeyde / Wie meet / de HEEG zoude mi mogen genadig zijn / dat 't kind levendig bleve. Maar nu

nu is 't doot; waarom zoud' ik nu Vasten? Zal ik hem nog konnen weder halen? Ik zal wel tot hem gaan / maar hy en zal tot mi niet weder komen. Daar na troofstede David zijne Huyfzoutwe Bath-Seba / ende ging tot haar in / ende lag by haar: Ende zy Vaarde eenen Zoone / wiens Naam hy noemde Salona / ende de HEEG hadde hem lief / Ende zond heenen vooz den Hand des Propheten Nathans / ende noemde zijnen Naam Iebid-Ash / om des HEEG wille. Zoab nu krijde tegen Nabba der Kinderen Ammons: ende hy nam de Koninklike Stad in. Doe zond Zoab Woden tot David / ende zeyde; Ik hebbe gekrijgt tegen Nabba / ook heb ik de Water-stad in genomen. Zo verzameld gy nu het oberige des Volks / ende Belegerd de Stad / ende neemt ze in: op dat niet / zo ik de Stad zoude in nemen / mijn Naam ober haar uut geroepen worde. Doe verzamelde David al dat Volk / ende toog na Nabba: ende hy krijde tegen haar / ende namze in. Ende hy nam de Kroone haars Konings van zijnen Hoofde af / welker gewigte was een Talent Gouds / met Edel Gesteepte / ende zy werd op Davids Hoofde [gezet:] ook voerde hy uut eenen zeer grooten Roof der Stad. Het Volk nu / dat daar in was / woerde hy uut / ende leyde het onder Zagen / ende onder Hkere Dofsch-wagens / ende onder Hkere Vhien / ende deed ze vooz den Cichel-oven vooz gaan. Ende also deed' hy aan alle Steden der Kinderen Ammons: daar na kverde David / ende al het Volk / weder na Jerusalem.

Het XV. Capittel.

Ende het geschiede daar na / dat Absalom zig liet bereyden Wagen ende Paarden / ende wijftig Manne loopende vooz zijne aangezichte heenen. Ook maakte zig Absalom des Wozgens vzoeg op / ende stond aan de zijde van den Weg der Poozte: ende 't geschiede / dat Absalom alle Man / die een geschil hadde / om tot den Koning ten Serigte te komen / tot zig riep / ende zeyde; Int welke Stad zijt gy als hy dan zeyde; Uwe Knecht is uut eenen der Stammen Israëls; Zo zeyde Absalom tot hem / Ziet / utwee zaken zijn goed ende regt: maar gy en hebt geen verhoorder van des Konings wegen. Vooz zeyde Absalom;

Och / dat men my ten Rigte selbe in den Lande: dat alle Man tot my kwam / die een geschil ofte Rigtz-zake heeft / dat in hem regt spzake. Het geschiede ook / als ymand naderde om zig vooz hem te buigen / zo rijfste hy zijne Hand uut / ende greep hem / en kustte hem. Ende na die wijze dede Absalom aan gantsch Israël / die tot den Koning ten Serigte kwamen. Also stal Absalom het Herte der Mannen Israëls. Een eynde nu van Veertig Jaar is het geschied / dat Absalom tot den Koning zeyde; Laat my dog heenen gaan / ende mijne Geloofte / die ik den HEEG beloofd hebbe / te Hebzon / betalen. Want utwee Knecht heeft eene Geloofte beloofd / als ik te Gejar in Sprien woelde / zeggende: Indien de HEEG mi zekerlijck weder te Jerusalem zal brengen / zo zal ik den HEEG dienen. Doe zeyde de Koning tot hem; Gaat in vzeede: also maakte hy zig op / ende ging na Hebzon. Absalom nu hadde Verspieters uut gezonden in alle Stammen Israëls / om te zeggen: Als gy 't geluyd der Basugne zult hooren: zo zult gy zeggen; Absalom is Koningte Hebzon. Ende daar gingen met Absalom van Jerusalem twee-honderd Mannen genodigt zijnde / dog gaande in haare eenvoudighend: want zy en wisten [van] geene zake. Absalom zond ook om Achitophel den Giloniter / Davids Raad / uut zijne Stad / uut Gilo [te halen /] als hy Offerhande offerde: Ende de verbintnisse werd sterck / ende 't Volk kwam toe / ende vermeerderde by Absalom. Doe kwam daar een Wodschapper / tot David / zeggende: Het Herte eens ygheliken in Israël [volgt] Absalom na. Zo zeyde David tot alle zijne Knechten / die met hem te Jerusalem waaren; Maakt u op / ende laat ons blieden / want daar en zoude vooz ons geen ontkomen zijn vooz Absaloms aangezichte; haastet om weg te gaan / op dat hy niet misschien haaste / ende ons agterhale / ende een kwaad ober ons dyppe / ende deze Stad sla met de scherpte des Zwerds. Doe zeyden de Knechten des Konings tot den Koning: Da alles / wat mijn Heere den Koning verkiezen zal / ziet / [hier] zijn utwee Knechten. Ende de Koning ging uut met zijn gantsche Huyf / te voete: dog de Koning liet tien Vy-wijven / om het Huyf

te behaaren. Als nu de Koning met al het Volk te voete was uit-gegaan / 30 bleven 30 staan in een herre plaatze. Ende alle zijne knechten gingen aan zijne zijde heeren / ook alle de Gethi / ende alle de Pletthi / ende alle te Gethiten / Zes honderd Man / die van Gath te voete gekomen waaren / gingen vooz des Konings aangezichte heeren; Zo zeyde de Koning tot Athai den Gethiter; Waarom zoudt gy ook met ons gaan? Keerd weder / en blijft by den Koning: want gy zijt vzeemt / ende ook zult gy weder vertrekken na utwe plaatze. Gisteren zijt gy gekomen / en heden zoudt ik u met ons om voeren om te gaan? zo ik dog gaan moet / waar heen ik gaan kan: keerd weder / ende vzeengt utwe voederen wederom; weldadigheyd en trouwe zij met u. Maar Athai antwoorde den Koning / ende zeyde: [Zo Waaragtig als] de HEELE leest / ende mijn Heere de Koning leest; In de plaatze / daar mijn Heere de Koning zal zijn het 30 ten doode / het 30 ten levē / daar zal utwe knecht boozzeker ook zijn. Doe zeyde David tot Athai; Zo komt / ende gaat over; also ging Athai / de Gethiter / over / ende alle zijne Mannen / ende alle de kinderen / die met hem waaren. En het gantsche Land weende / met luyder stemme / als al het Volk over ging: ook ging de Koning over de Beeke Kidzon / ende al het Volk ging over / regt na de weg der Woestijne. Ende ziet / Zadoth was ook daar / ende alle de Leviten met hem / dzagende de Arke des Verbonds Gods; ende 30 zette den Arke Gods neber; en Abjathar kloom op / tot dat al 't Volk uit ter Stad ge-eyndigt hadde over te gaan. Doe zeyde de Koning tot Zadoth: Vzeengt de Arke Gods weder in de Stad: indien ik genade zal vinden in des HEELEN oogen / 30 zal hy my weder halen / ende zalse my laten zien / mitsgaders zijne Wooninge. Maar indien hy also zal zeggen; Als en hebbe geenen lust tot u: ziet [hier] ben ik / hy doe my / 30 als het in zijne oogen goed is. Woortz zeyde de Koning tot den Priester Zadoth; Zijt gy [niet] een Zienner? keerd weder in de Stad met vzeede: ook u-lieber vzeende Zoonen / Ahimaaz / utwe Zoon en Jonathan / Abjathers Zoon / met u. Ziet / ik zal vertoeven in de vlakke Welben der Woestijne / tot datter een

Woortz van u-lieben kome / dat men my aan zegge. Also vragt Zadoth / ende Abjathar / de Arke Gods weder te Jerusalem: ende 30 bleven aldaar. Ende David ging op dooz den opgang der Olyben / opgaande ende weenende / ende het Hoofd was hem bewonden; ende hy zels ging Barboets; ook hadde al het Volk dat met hem was / een ygelik zijn Hoofd bedekt ende gingen op / opgaande en weenende. Doe gaf men David te kien / zeggende; Achitophel is onder de geene / die zig met Absalom hebben verbonden: Die zeyde David; o HEELE: maakt dog Achitophels raad tot zotheyd. En het geschiede / als David tot op de hoogte kwam / dat hy aldaar Godt aanbad; ziet / doe ontmoete hem Husai / de Architer / hebbende zijnen Klok gescheurd / ende Karde op zijn Hoofd. Ende David zeyde tot hem: Zo gy met my boozt gaat / 30 zult gy my tot ernen last zijn: Maar zo gy weder in de Stad gaat / ende tot Absalom zegt; utwe knecht / ik zal des Konings zijn: ik ben wel utweg Vaders knecht van te vooren geweest / maar nu zo zal ik utwe knecht zijn: zo zoudt gy my den raad Achitophels te niete maken. Ende en zijn niet Zadoth en Abjathar / de Priesters / aldaar met u: Zo zal het geschiede / dat gy alle ding / dat gy uit des Konings Huis zult hooren den Priesteren / Zadoth ende Abjathar / zult te kennen geben. Ziet / haare vzeende Zoonen zijn aldaar by hen / Ahimaaz des Zadoths / ende Jonathan des Abjathars: zo zult gy lieden booz haare hand tot my zenden alle ding / dat gy zult hooren. Also kwam Husai / Davids Vriend / in de Stad: ende Absalom kwam te Jerusalem.

Het xvij. Capittel.

Als nu David een weynig van de Hoogte was boozt gegaan / ziet / doe ontmoete hem Ziba / Mephibosets Jonge / met een paar gezadelde Ezelen / en daar op twee honderd vooden / met honderd stukkē krosijnen / ende honderd [stukkē] Zomer-vzugten / ende eenen Leder-zak Wijn. Ende de Koning zeyde tot Ziba; Wat zult gy daar mede? Ende Ziba zeyde; De Ezels zijn booz den Huse des Konings / om op te rijden / ende het vood / ende de Zomer-vzugten om te eten booz / de Jongens / ende de Wijn / op dat te moede in de Woestijne dzinken. Doe zeyde de

de Koning; Waar is dan de Zoone utweg Heeren? ende Ziba zeyde tot den Koning; Ziet / hy blijft te Jerusalem / want hy zeyde; Heben zal my het Huis Israels mijns Vaders Koninkrijk weder geben. Zo zeyde de Koning tot Ziba; Ziet het zal utwe zijn / alls wat Mephiboseth heeft: ende Ziba zeyde; Ik buyge my neder / laat my genade vinde in utwe oogen / mijn Heere Koning. Als nu de Koning David tot aan Bahurim kwam; Ziet doen kwam van daar een Man uit / van den Geslagte des Huses Sauls / wiens Naam was Simei / de Zoone van Gera; hy ging steeds boozt / ende vloekte. Ende hy wierp David met Steenen / mitsgaders alle knechten des Konings Davids; hoe wel al het Volk / ende alle de Helden aan zijne regter / ende aan zijne linker-hand waaren. Uduis nu zeyde Simei in zijn vloeken: Gaat uit / gaat uit / gy Man des Bloeds / ende gy Belial-man. De HEELE heeft op u doen weder-komen al het Bloed van Sauls Huis / in wiens plaatze gy geregeerd hebt; Nu heeft de HEELE het Koninkrijk gegeben in de Hand Absaloms / utweg Zoons. Ziet nu / gy zijt in utw ongeluk / om dat gy een Man des Bloeds zijt. Doe zeyde Absai / de Zoone van Zeruja / tot den Koning; Waarom zoude deze doode Hond mijnen Heere den Koning vloeken? laat my dog over gaan / ende zijnen Krop weg nemen. Maar de Koning zeyde; Wat hebt ik met u te doen / gy Zoonen van Zeruja? ja / laat hem vloeken; want de HEELE dog tot hem gezeyd heeft / vloekt David: Wie zoude dan zeggen; Daarom hebt gy also gedaan? Woortz zeyde David tot Absai / ende tot alle zijne knechten; Ziet / mijne Zoone / die van mijnen Lybe is boozt gekomen / zoekt mijne Ziele: hoe veel te meer dan nu deze Zoon van Jemini? laat hem gewoorden / dat hy vloekte / want de HEELE heeft het hem gezeyd. Misschien zal de HEELE mijne elende aan zien: ende de HEELE zal my goed vergelven / boozt zijnen vloekt / te vzeen dage. Also ging David met zijnen lieden / op den Weg: ende Simei ging al boozt langs de zijde des Bergs tegen hem over / ende vloekte / ende wierp met Steenen van tegen over hem / ende stooft met stof. Ende de Koning kwam in /

ende al het Volk / dat met hem was / moede zynde: ende hy verkwikte zig aldaar. Absalom nu / ende al het Volk / de Mannen Israels / kwamen te Jerusalem / ende Achitophel met hem. Ende het geschiede / als Husai / de Architer / Davids Vriend / tot Absalom kwam / dat Husai tot Absalom zeyde; De Koning leve / de Koning leve. Maar Absalom zeyde tot Husai; Is dit utwe weldadigheyd aan utwen Vriend? waarom en zijt gy niet met utwen Vriend getogen? Ende Husai zeyde tot Absalom; Neen / maar welken de HEELE verliest / ende al dit Volk / en alle Mannen van Israel / diens zal ik zijn / ende by hem zal ik liden. Ende ten anderen; wien zoude ik dienen? Zoude het niet zijn booz het aangezichte zijns Zoons? gelijs als ik booz het aangezichte utweg Vaders gebiedend hebbe / also zal ik booz u aangezichte zijn. Ende in die Dagen was Achitophels raad / dien hy ried / als of men na Godts Woortz ge-vzaagt hadde: Also was alle Achitophels raad / 30 by David / als by Absalom.

Het xvij. Capittel.

Woortz zeyde Achitophel tot Absalom; Laat my nu twaalf duyzend Mannen uyt lezen / dat ik my op malie / ende David deze dag agter na jage. Zo zal ik over hem komen / daar hy moede ende slap van hande is / ende zal hem verschiikken / ende al het Volk / dat met hem is / zal slugten: dan zal ik den Koning alleene slaan. Ende ik zal al het Volk tot u doen weder keeren: de Man / dien gy zoekt / is gelijs het wederkeeren van alle; zo zal al het Volk in vzeede zijn. Dit Woortz nu was regt in Absaloms oogen / ende in de oogen aller Oudsten van Israel. Dog Absalom zeyde; Koeyt dog ook Husai / den Architer: ende laat ons hooren / wat hy ook zeyd. Ende als Husai tot Absalom in kwam / 30 sprak Absalom tot hem / zeggende; Uduis heeft Achitophel geprooken: Zullen wy zijn Woortz doen? zo niet / sprekt gy. Doe zeyde Husai tot Absalom; De raad / dien Achitophel op dit maal geraden heeft / en is niet goed. Wijders zeyde Husai; Gy liend utwen Vader ende zijne Mannen / dat 30 Helden zijn / datze bitter van gemoed zijn / als een veyz / die van de Tongen fieroed is in het veld: daar toe is utwe Vader een krijgs-

man/en en zal niet vernagten met den Volke. Ziet/nu heeft hy zig verstecke in eene der Hopen/oste in eene der plaatzen. Ende het zal geschieden/als 'er in het eerste [sommige] onder hen vallen/dat een nder/die het zal hoor/en/als dan zal zeggen; Daar is een Slag geschied onder het Volk/dat Absalom na volgt. Zo zoude hy/die ook een dapper Man is/wiens Herte is als een Ceulwen-herte/eenemaal smelten/want gantsch Israëls brest/dat utwe vader een Held is/en het dappere Mannen zijn/die met hem zijn. Maar ik rade/dat in aller haast tot u verzameld worde gantsch Israëls/van Dan tot Bersaba toe/als Land/dat aan de Zee is/ in menigte: ende dat utwe Persoon mede ga in de Strijd. Van zullen wy tot hem komen/ in eene der plaatzen/daar hy gebonden word/en hem gemakkelijc overvallen/gelijc als de Davit op der Arab-bodem bald: en daar en zal van hem/en van alle de Mannen/die met hem zijn/ook niet een worden over gelaten. En indien hy zig in eene Stad zal begebe/zo zal gantsch Israëls kroozden tot dezelve Stad aan bidden/ende wy zullenze tot in de Weeke neber trekken/tot dat ook niet een Steenken aldaar gebonden en worde. Doe zeyde Absalom/en alle Man van Israëls; De raad van Husai/den Architer/is beter dan Achitophels raad: Dog de HEEG hadde het geboden/om den goeden raad Achitophels/te vernietigen/op dat de HEEG het kmaad over Absalom bragte. Ende Husai zeyde tot Zadok/ende tot Abiathar/de Priesteren; Also ende also heeft Achitophel Absalom ende den Oudsten Israëls geraden: maar also ende also heb ik geraden. Nu dan/zendet haastelijc heenen/ende voodschappet Davit/zeggende; Vernagt dezen Nagt niet in de blakke Velde der Woestijne/en ook gaat spoediglijc over: op dat de Koning niet verslonden en worde/ende al het Volk/dat met hem is. Jonathan nu ende Ahimaaz stonden by de Fonteynen Rogel: Ende eene Dienstmaagd ging hrenen/en zeyde het hen aan/en zo gingen heenen/ende zeyde het den Koning Davit aan:want zo en mochten haar niet zien laten/dat zo in de Stad kwamen. Een Jongge dan nog zagge/en zeyde het Absalom aan: Dog die beyde gingen haastelijc/en kwamen in een Mang Huis te Bahurim/detwelke

eenen Put hadde in zijnen Dooz-hof/ende zo daalden daar in. Ende de Vrouw nam ende zeyde een Oefzel over het opene van den Put/ende stroyde Soet daar op: Also word de zake niet bekend. Doe nu Absalom's knechten tot de Vrouw in het Huis kwamen/zeyden zo/Waar zijn Ahimaaz ende Jonathan? ende de Vrouw zeyde tot hen; Zy zijn over dat Water Kibionen gegaan: Ende de doe zyze gezocht ende niet gebonden hadden/keerden zy weder na Jerusalem. Ende het geschiede/na dat zo weg gegaan waaren: zo kwamen zy ont den Put/ende gingen heenen en voodschappet het den Koning Davit: ende zo zeyden tot Davit; Maakt u-liden op/ende gaat haastelijc over het Water/want also heeft Achitophel tegen u-liden gerade. Doe maakte zig Davit op/en al het Volk/dat met hem was/en zo gingen over de Jordane: Van het Morgen-licht en ontzaklic niet tot enen toe/ die niet over de Jordane gegaan en waare. Als nu Achitophel zag/dat zijne raad niet gedaan en was/zabelde hy den Ezel/ende maakte zig op/en toog na zijn Huis in zijne Stad/ende gaf bevel aan zijn Huis/ende verhing zig: Also storf hy/en werd begraven in zijns Vaders Graf. Davit nu kwam tot Mahanaim: en Absalom toog over de Jordane/hy/ende alle Mannen Israëls met hem. Ende Absalom hadde Amasa in Joabs plaatze gestelt over het Heer: Amasa nu was eens Mans Zoone/wiens Naam was Iethza/de Israëlijc/die in-gegaan was tot Abigail/Dogter van Nahas/Suster van Zeruja/Joabs Moeder. Israëls nu ende Absalom Legerden hen in den Lande Gileads. Ende het geschiede/als Davit te Mahanaim gekomen was/dat Sobi/de Zoone van Nahas/van Kabbas der Kinderen Ammons/en Machir/de Zoone Ammies van Lo-Debar/ende Barzillai/de Gileaditer/van Rogelim/Weddelwerk/ende Schalen/ende Warden Vaten/ende Cartwe/ende Gerste/ende Meel/ende geroost [kroozn/] ende Woren/ende Linzen/ook geroost/Ende Honing/ende Woter/ende Schapen/ende Koepen-kezen/bragten tot Davit/ende tot het Volk/dat met hem was/om te reten:want zo zeyden/Dit Volk is hongertig/ende moede/ende dorstig in de Woestijne.

Ende Davit mansterde 't Volk/dat met hem was: Ende hy stelde over hen Overste van Duyzenden/ende Overste van Honderden. Doozts zond Davit het Volk uit/een Verden-deel onder de hand Joabs/ende een Verden-deel onder de hand van Abisai/ende Zoone van Zeruja/Joabs Moeder/en een Verden-deel onder de hand van Ittai/den Gethiter: Ende de Koning zeyde tot het Volk; Ik zal ook zels zekerlijc met u-liden uit trekken. Maar 't Volk zeyde/Sy en zult niet uit trekken:want of wy te eenemaal vioden/zo zullen 't Herte op ons niet stellen/ja of de helfte van ons sterven; zo zullen het Herte op ons niet stellen; maar [gy zijt] nu als onzer Dien-duyzend: Zo zal 't nu beter zijn/dat gy ons uit de Stad ter hulpe zijt. Doe zeyde de Koning tot hen; Ik zal doen/

dat goed is in utwe oogen: De Koning nu stond aan de zijde van de Doozter/en al 't Volk trok uit by Honderden/ende by Duyzenden. Ende de Koning gebood Joab/ende Abisai/ende Ittai/zeggende; [Handels] my zagtliens met den Jongeling/met Absalom: ende al 't Volk hoorde het/als de Koning allen den Oversten van Absalom's zake gebood. Also toog het Volk uit in 't Veld/Israëls te gemoe:ende de Strijd geschiede by Ephraims Woud. Ende het Volk Israëls werd aldaar vooz het aangezichte van Davids knechten geslagen:ende aldaar geschieden te dien zelven Dage een groote Slag/van Twintig-duyzend. Want de Strijd werd aldaar verrijzend. Want dat Land: Ende het Woud verteerde meer van den Volke/als die het Zwerd verteerde/te dien zelven dage. Absalom nu ontmoete vooz het aangezichte der knechten Davids: ende Absalom reed op enen Mui; ende als de Mui kwam onder de bigte Takken van eene groote Euke/zo werd zijn Hoofd vast aan de Euke/dat hy hangen bleef tusschen den Hemel ende tusschen de Arde/ende de Mui/die onder hem was/ging vooz. Als dat een Man zag/zo gaf hy het Joab te kennen/ende zeyde; Ziet/ik hebbe Absalom zien hangen aan een Euke. Doe zeyde Joab tot den Man/die het hem te kennen gaf; Ziet dog/gy hebt het gezien/waarom dan en hebt gy hem niet aldaar ter Warden geslagen? also het aan my [stond/] om u tien Silverlingen/ende een Gozdel te geven. Maar die Man zeyde tot Joab; Ende of ik al Duyzend Silverlingen op mijne handen mogte wegn/zo en zoude ik mijne hand aan des Konings Zoone niet slaan:want de Koning heeft u/ende Abisai/ende Ittai vooz onze ooren geboden/zeggende; Hoed u/wie [gy zijt] van den Jongeling/van Absalom. Of ik al valschelijc tegen mijne Ziele handelde/zo en zoude dog geen ding vooz den Koning verhoogen worden: ook gy zels zoud 'er u van tegen over stellen. Doe zeyde Joab: ik zal hier

hij also niet vertoeben: ende hy nam drie
Pijlen/ ende stakze in Absaloms Herte/
daar hy nog was levende in 't midden der
Eike. Ende tien Jongens/ Toabs Wa-
pen-dragers/ omringden [hem:] ende zy
sloegen Absalom/ ende dooden hem. Doe
bles Joab met de Wasyne/ ende al 't Volk
keerde af van Israël agter na te jagen: want
Joab hield het Volk te rugge. Ende zy na-
men Absalom/ ende wierp hem in het Woud
in eenen grooten Kruif/ ende stelden op hem
eenen zeer grooten Stren-hoop: ende gantsch
Israël vlugtede/ een ygelik na zijne Cente.
Absalom nu hadde genomen/ ende in zijn le-
ven woort zig op-gerigt eenen Pylaar/ die in
't Konings-dal is; want hy zeyde/ Ik en
hebbe geenen Zoone/ om mijns Naams te
doen gedenken: Ende hy hadden dien Pylaar
genoemt na zijnen Naame/ daarom woort
hy tot op dezen Dag genoemt/ Absaloms
Hand. Doe zeyde Ahimaaz/ Zadoks Zoone:
Laat my dog heenen loopen/ ende den
Koning boodschappen/ dat de HEERE hem
regt gedaen heeft/ van de hand zijner Dyanden.
Maar Joab zeyde tot hem; Gy en zult
dezen Dag geen Boodschapper zyn/ maar
op eenen anderen Dag zult gy boodschap-
pen/ dezen Dag nu zult gy niet boodschap-
pen/ daarom dat des Konings Zoone dood
is. Ende Joab zeyde tot Cuschy; Gaat hee-
nen/ ende zeg den Koning aan/ wat gy ge-
zien hebt: ende Cuschy boog zig voor Joab/
ende liep heenen. Dog Ahimaaz/ Zadoks
Zoone/ voer nog voort ende zeyde tot Jo-
ab; wat het ook zy/ laat my dog ook den
Cuschy agter na loopen: ende Joab zeyde;
Daarom zoud gy nu heenen loopen/ mijn
Zoone/ zo gy dog geen blikwame Bood-
schap en hebt? Wat het ook zy/ [zeyde hy]
laat my heenen loopen; zo zeyde hy tot
hem/ Loopt heenen: ende Ahimaaz liep den
Weg van het effen Veld/ ende kwam den Cu-
schi voorzy. David nu zat tusschen/ de twee
Poozten: En de Wagter ging op 't Dak der
Poozte aan den Muur/ ende hief zijne oogen
op/ en zag/ en ziet/ daar liep een Man alleen.
Zo riep de Wagter/ en zeyde het den Koning
aan; ende de Koning zeyde; Zindien hy alleen
is/ zo is 't een Boodschapper in zijnen Mond: en
hy ging al voort ende naderde. Doe zag de

Wagter eenen anderen Man loopen/ ende
de Wagter riep tot den Pooztier/ en zeyde/
Ziet/ daar loopt [nog] een Man alleen:
Doe zeyde de Koning/ Die is ook een Bood-
schapper. Poozts zeyde de Wagter; Ik zie
de loop des eersten aan/ als den loop van
Ahimaaz/ Zadoks Zoone: Doe zeyde de
Koning/ dat is een goed Man/ ende zal met
een goede Boodschapper komen. Ahimaaz dan
riep; ende zeyde tot den Koning/ Dreebe; en
hy boog zig voor den Koning met zijn aange-
zigte ter Warden: ende hy zeyde; Geloofst zy
de HEERE uwe Godt/ die de Mannen/ be-
welke haare Hand tegen mijnen Heere den
Koning op hebben/ heeft over gegeven. Doe
zeyde de Koning; Is 't wel met den Jonge-
ling/ met Absalom? Ende Ahimaaz zeyde/
Ik zag een groot rumoer/ als Joab des Ko-
nings knecht/ en [my] ulven knecht afzond/
maar ik en weet niet/ wat. Ende de Koning
zeyde; Gaat om/ steld u hier: zo ging hy om/
en bleef staan. Ende ziet/ Cuschy kwam aan:
end Cuschy zeyde; Mijnen Heere den Ko-
ning woort gebodschapt/ dat u de HEERE
heden heeft regt gedaen van de Hand aller
der geener/ die tegen u opstonden. Doe zeyde
de Koning tot Cuschy; Is het wel met de Jonge-
ling/ met Absalom? ende Cuschy zeyde;
De Dyanden mijns Heeren des Konings/
ende alle/ die tegen u ten kwade op staan/
moeten worden/ als die Jongeling. Doe
werd de Koning zeer berrert/ ende ging op
na de Opper-zale der Poozte/ ende Weende;
ende in zijn gaan zeyde hy also; Mijn Zoone
Absalom? mijn Zoone/ mijn Zoone Absa-
lom/ Och dat ik ik/ voor u gestorven waa-
re/ Absalom mijn Zoone! mijn Zoone!

Het XIX. Capituel.

Ende Joab werd aan gezeyd; Ziet/ de Ko-
ning Weend/ ende bedyft rauwe over
Absalom. Doe werd de Verlozinge te dien
zelven dage den gantschen Volke tot rouwe:
want het Volk hadde te dien zelven dage
hooren zeggen; Het smert den Koning
over zijnen Zoone. Ende 't Volk kwam te
dien zelven dage steels-wijze in de Stad:
gelijk als het Volk zig weg stield/ dat be-
schaamd is/ wanneerze in den Strijd ontbla-
den zijn. De Koning nu hadde zijn aangezicht
toe gelonden/ ende de Koning riep met lug-
der

der stemme: Mijn Zoone Absalom/ Absa-
lom mijn Zoone/ mijn Zoone! Doe kwam
Joab tot den Koning in 't Huyg/ ende zeyde;
Gy hebt heden beschaamd 't aangezigt al-
ler uwer Knechten/ die uwe Ziele/ en de Zie-
le uwer Zoonen ende uwer Dogteren/ ende de
Ziele uwer Wijven/ ende de Ziele uwer Wy-
wijven heden hebben bezijhd: Lief hebende
die u haten/ ende hatende die u lief hebben:
want gy geeft heden te kennen/ dat Overste
en Knechten by u niets en zijn; want ik merke
heden/ dat/ zo Absalom leefde/ ende wy heden
alle dood waaren/ dat het als dan regt zoud
zijn in uwe oogen. Zo staat nu op/ gaat uyt/
ende spreek na 't Herte uwer Knechten: want
ik zweere by den HEERE/ als gy niet uyt
en gaat/ zo daar een Man desz. Magt hy u
zal vernagten! ende dit zal u kwader zijn/
dan al 't kwaan/ dat over u gekomen is van
uwer Reyd aan tot nu toe. Doe stond de
Koning op/ ende zette de Koning in de Poozte:
Ende zy lieten al het Volk weten/ zeggende;
Ziet/ de Koning zit in de Poozte: Doe kwam
al het Volk voor des Konings aangezigt/
maar Israël was gebloden/ een ygelik na
zijne Centen. Ende al 't Volk/ in alle Stam-
men Israëls/ was onder zig twistende/ zeg-
gende: De Koning heeft ons gered van de
hand onzer Dyanden/ en hy heeft ons bezijhd
van de hand der Philistijnen/ en nu is hy uyt
den Lande geflugt voor Absalom. Ende Ab-
salom/ dien wy over ons gezalf hadden/ is
in den Strijd gestorven; Nu dan/ waarom
zwijgt gy-lieden van den Koning weder te
halen? Doe zond de Koning David tot Za-
doki ende tot Abjathar/ de Priesteren/ zeggende;
Spreek tot de Oudsten van Juda/ zeg-
gende: Waarom zoud gy-lieden de laatste
zyn/ om den Koning weder te halen in zijn
Huyg? (want de reden des gantschen Isra-
ëls was tot den Koning gekomen in zijn
Huyg.) Gy zijt mijne Broederen/ mijn Ween
ende mijn Vleesch zijt gy; waarom zoud gy
dan de laatste zyn om den Koning weder te
halen? En tot Amasai zult gy-lieden zeggen;
Zijt gy niet mijn Ween ende mijn Vleesch?
Godt doe my zo/ ende doe der zo toe/ zo gy
niet Krijgs-overste zult zyn voor mijn aan-
gezigt/ t' allen dagen/ in Joabs plaatze. Also
neyde hy 't Herte aller Mannen van Ju-

da/ als eens eenigen Adang: ende zy zonden
heenen ten Koning/ [zeggende;] Keert we-
der/ gy ende alle uwe Knechten. Doe keerde de
Koning weder/ en kwam tot aan de Jozdane:
ende Juda kwam tot Gilgal/ om den Koning
in het gemoete te gaan/ dat zy den Koning o-
ber de Jozdane voerde; Ende Simei/ de Zo-
ne van Gera/ een Zoone van Iemai/ die van
Bahurim was/ haafte/ ende kwam af met
de Mannen van Juda/ den Koning David
te gemoete: Ende Dugzend Man van Ben-
jamin met hem; ook Ziba/ de knecht van
Sauls Huyg/ ende zijne vijftien Zoonen/
en zijne twintig Knechten met hem: en zy to-
gen verdbicht over de Jozdane/ voor den
Koning. Als nu de Poute over voer om het
Huyg des Konings/ ober te halen/ ende te
doen dat goed was in zijne oogen; zo viel Si-
mei/ de Zoone van Gera/ neder voor het aan-
gezigt des Konings/ als hy ober de Jozdane
voer: Ende hy zeyde tot den Koning; Mijn
Heere en rekene my niet toe de Adigdaad/
ende gedenke niet/ wat uwe knecht berker-
delik gedaen heeft/ te dien dage als mijn
Heere den Koning uyt Jerusalem uyt ging;
dat het de Koning zig ter herten zoud ne-
men. Want uwe Knecht weet [het] zekerlik/
ik hebbe gezondigt: dog ziet/ ik ben heden
gekomen/ de eerste van den gantschen Huyg
Josephs/ om mijnen Heere den Koning te ge-
moete af te komen. Doe antwoorde Absai/
de Zoone van Seruja/ ende zeyde; Zoude van
Simei hier voor niet gedood worden? zo hy
dog den Gezalfden des HEEREN gebleekt
heeft. Maar David zeyde; Wat heb ik met
u-lieden te doen/ gy Zoonen van Seruja;
dat gy my hebt ten Sathjan zoudt zyn? zoud
heden ymand gedood worden in Israël/
want en weet ik niet/ dat ik heden Koning
getworden ben over Israël? Ende de Koning
zeyde tot Simei/ Gy en zult niet sterben:
ende de Koning zwoer hem. Mephiboseth/
Sauls Zoone/ kwam ook af den Koning te
gemoete: ende hy en hadde zijne Voeten niet
schoon gemaakt/ nogte zijne knebelbaard
beschooren/ nongte zijne kneederen gewas-
schen van dien Dag af/ dat de Koning was
weg gegaan/ tot dien Dag toe/ dat hy met
kneede weder kwam. Ende het geschiede/
als hy te Jerusalem den Koning te gemoete
kwam/

kwam dat de Koning tot hem zeyde; Waar-
om en zijt gy niet met my gerogen / **Mephi-**
boseth? Ende hy zeyde; **Mijn Heere** ko-
ning / mijn knecht heeft my bedrogen: want
uw knecht zeyde / **Ik zal my eenen Ezel** za-
belen / ende daar op rijden / ende tot den
Koning trekken / want uw knecht is kreu-
pel. Daar toe heeft hy uwen knecht by mij-
nen Heere den Koning valschelijk aan-gedza-
gen: dog mijn Heere de Koning is als een En-
gel Gods; doet dan / dat goed is in uw o-
gen. Want al mijns Vaders Huis en is niet
u wreest / als maar Ueden des doods vooz
mijnen Heere den Koning / nochtans hebt gy
uwen knecht gezet onder de gene / die aan
uwe Tafel eeten: wat heb ik dan meer vooz
gerechtigheit / ende meer te roepen aan den
Koning? Doe zeyde de Koning tot hem:
Daarom spreekt gy meer [van] uw za-
ken? ik hebbe gezeyd; Gy ende **Ziba** /
heylt het Land. Ende **Mephiboseth** zeyde
tot den Koning; **Hy neme het ook gantsch**
weg; nadien mijn Heere den Koning met
breede in zijn Huis is gekomen.

Het xx. Capittel.

Doe was daar by gebaleen **Belial** man /
wiens Naam was **Seba** / een Zoone
van **Bichzi** / een Man van **Benini**: die bles
met de **Basumne** / ende zeyde; **Wy hebben**
gern deel aan **David** / ende wy hebben geene
Erfenisfe aan den Zoone van **Isai**; een ygelik
na zijne Cente / o **Israël**. Doe toog alle Man
van **Israël** op van agter **David** / **Seba** / den
Zoone van **Bichzi** agter na: Maar de Man-
nen van **Juda** klesden haaren Koning aan /
van de **Horbane** af tot aan **Jerusalem**. Doe
nu **David** in zijn Huis te **Jerusalem** kwam /
nam de Koning de tien **Wijven** / [zijne] **Wij-**
uwijven / die hy gelaten hadde om 't **Huis**
te bewaaren / ende bedezze in een **Huis** van
waaringe / ende onderhieldze / maar en ging
tot haar niet in: ende zy waaren op-gesloten
tot op den **Dag** van haar-lieber dood / leven-
de als **Weduwen**. **Doort** zeyde de Koning tot
Amasa; **Koeyt my de Mannen** van **Juda** te
zamen / tegen den **derden Dag**; ende / gy steld u
[van] hier. En **Amasa** ging heenen / om **Juda**
hy een te roepen: Maar hy bleef agter boven
den gezetten tyd: dien hy hem gezet hadde.
Doe zeyde **David** tot **Abisai**; **Mu zal ons** **Se-**

ba / de Zoone van **Bichzi** / meer **kwadde** doen /
als **Abisai** om: **Keerint gy de Knechten** uwes
Heeren / ende jaagt hem agter na / op dat hy
niet misschien vaste **Steden** vooz zig vinde /
ende zig onze oogen ontrefte. Doe togen
uit hem agter na / de **Mannen** **Joabs** / ende
de **Crethi** / ende de **Plethi** / ende alle de **Heiden**.
Deze togen uit van **Jerusalem** / om **Seba**
den Zoone van **Bichzi** agter na te jagen. Als
zy nu waaren by den grooten **Steen** / die by
Gibeon is / zo kwam **Amasa** vooz haar aan-
gezigte: Ende **Joab** was omgozdet over zijn
kield / dat hy aan hadde / en daar op was een
Gozdel / daar het **Zweerd** aan vast gemaakt
was op zijne **Tendenen** in zijne **Scheude**; en-
de als hy voozt ging zo viel het uyt. En **Joab**
zeyde tot **Amasa**; **Is 't wel met u** / mijn **Broe-**
der: Ende **Joab** vatte de met de **Kegter-hand**
den **baard** van **Amasa** / om hem te kuffe. En-
de **Amasa** en hoede zig niet vooz het **Zweerd** /
dat in **Joabs** hand was; zo sloeg hy hem daar
mede aan de **vijsde ribbe** / ende hy stozte zijn
Angewand ter **Warden** uyt / ende hy en sloeg
hem niet ten **twede-maale** / ende hy stref.
Doe jaagde **Joab** / ende zijn **Broeder** **Abisai** /
Seba / den Zoone **Bichzi** / agter na. Maar
een **Man** / van **Joabs** **Jongens** bleef by hem
staan: ende hy zeyde; **Wie is 'er** / die lust heeft
aan **Joab**? ende wie is 'er / die vooz **David** is?
Die volge **Joab** na **Amasa** nu lag in 't **Bloed**
gelventeld / midden op de **Straate**: Als die
Man zag / dat al 't **Volk** staan bleef / zo deed
hy **Amasa** weg van de **Straate** in het **Veld** /
ende wierp een **kield** op hem / bewijfe hy
zag / dat al / die by hem kwam / staan bleef.
Doe hy nu van de **Straate** weg genomen
was / toog alle **Man** voozt / **Joab** na / om
Seba / den Zoone **Bichzi** / agter na te jagen.
Ende hy toog heenen vooz alle **Stammen**
Israël na **Abel** / te **weten** / **Beth-Maacha** /
ende 't **gantsche** **Berim**: ende zy **verzamelde** n
zig / ende kwamen hem in **Abel** **Beth-**
Maacha / ende zy wierpen enen **Wal** op
tegen de **Stad** / dat hy aan den **Buyten-**
muur stond: ende al het **Volk** / dat met **Joab**
was / **berdozpen** den **Muur** / om dien **ne-**
der te vellen. Doe riep eene **Wijze** **Proutwe**
unt de **Stad**: **Hoozd** / **Hoozd** / zeyt dog tot
Joab; **Naderd** tot hier toe / dat ik tot u
spree-

spreeke. Doe hy nu tot haar nader-
de / zeyde de **Proutwe**; **Zijt gy** **Jo-**
ab? ende hy zeyde / **Ik ben** het: ende
zy zeyde tot hem; **Hoozd** de **Wooz-**
den uwer **Dienst-maagd**; ende hy
zeyde / **Ik hoore**. Doe spzakt zy /
zeggende: **In** vooztenden **spzaken**
zy gemeenlik / zeggende; **Zy** zul-
len **zonder** **twijffel** te **Abel** **vragen** /
ende also **volbzagten** zy 't. **Ik** ben
eene van de **byedzame** / van de **ge-**
troutwe in **Israël** / ende gy zoekt te
dooden enen **Stad** / die eene **Moed-**
er is in **Israël**; waarom zoud gy
het **Erf-deel** des **HEEREN** **ver-**
stinden? Doe antwoorde **Joab** /
en zeyde: **Het** zy verre / het zy verre
van my / dat ik zoude **verstinden** /
ende dat ik zoude **bederben**! De
zake en is niet also; maar een **Man**
van 't **Gebergte** **Ephraim** / wiens
Naam is **Seba** / de Zoone van **Bi-**
chzi / heeft zijne **Hand** op-geheben
tegen den **Koning** / tegen **David**;
leberd hem alleen / zo zal ik van de-
ze **Stad** af **trekken**: Doe zeyde
de **Proutwe** tot **Joab**; **Ziet** / zijn
Hoofd zal tot u over den **Muur** ge-
wozpen woorden. Ende de **Proutwe**
kwam in tot al het **Volk** met haare
Wijsheyd / ende zy hieuten **Seba** /
den Zoone van **Bichzi** / het **Hoofd** af / ende
wierpen het tot **Joab**: Doe bles hy met de
Basumne / ende zy **verstronden** zig van de
Stad / een ygelik na zijne **Centen**; ende **Joab**
keerde weder na **Jerusalem** tot den **Koning**.

Het xxi. Capittel.

Ende daar was in **David**s dagen een **Hon-**
ger / drie Jaaren / **Jaar** agter **Jaar**: ende
David zogete het aangezichte des **HEEREN**:
ende de **HEERE** zeyde; het is om **Sauls**
ende om des **Bloed-huyfes** wille / om dat hy
de **Gibeoniten** gedood heeft. Doe riep de
Koning de **Gibeoniten** / ende zeyde tot hen:
(de **Gibeoniten** nu / die waaren niet van de
Kinderen **Israël**; / maar van het **overblijfel**
der **Amoriten** / ende de **Kinderen** **Israël**
hadden hem **gezworen** / maar **Saul** zogete te
staan in zijnen **over** vooz de **Kinderen** **Israël**s

ende **Juda**. **David** dan zeyde tot de **Gibeoni-**
ten; **Wat** zal ik u **beden** doen? ende waer me-
de zal ik **berzoenen** / dat hy het **Erf-deel** des
Heeren zegenet? Doe zeyden de **Gibeoniten**
tot hem: **Het** is ons niet [te doen om] **Silber**
ende **Goud** met **Saul** / ende met zijn **Huyse** /
ook en is het ons niet / om ymand te doode in
Israël: En hy zeyde / **Wat** zegget gy dan / dat
ik u doen zal? En zy zeyden tot den **Koning**;
De **Man** die ons te niere gemaakt / ende te-
gen ons **gedagt** heeft dat wy **zonden** **bedeligt**
wozden / **zonder** te **konnen** **bestaan** in eenige
Land-pale van **Israël**: **Laat** ons zebē **Man-**
ne van zijne **Zoanen** **gegebē** wozde / dat wy ze
den **HEERE** op-hangen te **Gibeon** **Sauls** /
o **Gy** **verhoorene** des **HEEREN**: Ende de
Koning zeyde / **Ik** zal ze **geben** / **Dog** de **ko-**
ning **verichoonde** **Mephiboseth** / den **Zoo-**
ne **Jonathans** / des **Zoons** **Sauls** / om den
Geb

Eed des **HEERE** / die tusschen hen was /
tusschen David / en tussche Jonathan / Sauls
Zoon. Maar de Koning nam de twee Zoon-
nen van Kippa / Dogter van Aja / die zu Saul
gebaard hadde / Armoni ende Mephiboseth :
daar toe de vijf Zoonen van Michals / [Su-
ster /] Sauls Dogter / die zu Abiel / den
Zoonen van Barzilai / den Melchathiter /
gebaard hadde : Ende hy gafse in de hand der
Sibioniten / dieze op hingen op den Berg
booz het aangezigt des **HEERE** / en die
zeven vielen te gelijke : Ende zu werden ge-
bood in de dagen des Gogts / in de eerste
[dagen /] in het begin des Bersten-oogts.

Her xxij. Capittel.

Ende David sprak de Woorden dezeg
Lieds tot den **HEERE** : ten dage als de
HEERE hem verlost hadde uit de hand al-
ler zijner Vyanden / ende uit de hand Sauls.
Hy zegde dan : de **HEERE** is my mijne
Steen-rotze / ende mijn Woort / en mijn Ayt-
heler : Godt is mijne Krotze / ik zal op hem
betrouwen ; mijn Schild en den Hoorn mijns
Heyls / mijn hoog vertrek / ende mijn toe-
vlugt / mijn Verlosser / van geweld hebt gy
my verlost. Ik aanriep den **HEERE** die te
prijze is / ende ik werd verlost van mijne Vy-
anden. Want waren des doods hadden my
ombangen ; beeken Belials beschikten my.
Vanden der Helle omringden my : strikken
des doods bejegenden my. Als my vange
was / aanriep ik den **HEERE** / ende riep tot
mijnen Godt : ende hy hoorde mijne Stemme
uit zijn Passen / ende mijn geroep [kwam] in
zijne ooren. Doe daverde ende beefde de War-
de / de fondamenten des Hemels beroerden
zig / en daverden / om dat hy ontsteeken was.
Krook ging op van zijner Reuze / ende een
Wyer uit zijnen Mond verteerde / kofte wer-
den daar van aangesteeken. Ende hy boog
den Hemel / en daalde neber / ende dankerheyt
was onder zijne Voeten. Ende hy boer op re-
nen Cherub / en vloog / ende werd gezien op de
Wingelen des Winds. Ende hy zette de duy-
sternisse rondom zig tot Centen ; eene t'za-
menbindinge der Wateren / Wolken des He-
mels. Dan den glants booz hem heenen /
werden kolen des Wyers aan gesteecken. De
HEERE donderde van den Hemel / ende de
Alderhoogste gaf zijne stemme : Ende hy

zond Hysen uit ende verstrondeze ; Bliskem /
en verschikteze / En de diepen kolkten der Zee
werden gezien / de Gronden der Wereld werden
ontdekt / booz het schelden des **HEERE** /
van het geblaas des Winds zijner Reuze. Hy
zond van der hoogte / hy nam my ; Hy trok
my op uit groote Wateren. Hy verlosse me
van mijnen sterke Vyand ; van mijne Vaters /
om datze magtiger waare dan ik. Zy had-
den my bejegend ten dage mijns ongevals ;
maar de **HEERE** was my een steunzel. Ende
hy woerde my uit in de ruynde / en rukte my
uit : want hy hadde lust aan my. De **HEERE**
vergolt my na mijne gerechtigheyt ;
Hy gaf my weder na de reynigheyt mijner
handen. Want ik hebbe des **HEERE**
wegen gehouden / ende en ben mijnen Godt
niet godlooslik af-gegaan. Want alle zijne
Kegten waaren booz my / ende zijne Inzet-
tingen / daar van weck ik niet af. Maar
ik was oprecht booz hem ; ende ik wagte
my booz mijne ongerechtigheyt. Zo gaf my
de **HEERE** weder na mijne gerechtigheyt /
na mijne reynigheyt / booz zijne oogen. Wy
den goedertierenen houd gy u goedertieren /
hy den opregten Held houd gy u oprecht. Wy
den Keynen houd gy u reyn / maar hy den
Verkeerden houd gy u verdozend ; Ende gy
verlost het bedrukt Volk ; maar utoe oogen
zijn tegen de hooge / gy zultze verneberen.
Want gy zijt mijne Lampe / o **HEERE** /
ende de **HEERE** doet mijne Duysternisse
op klaaren. Want met u loop ik booz eene
Wende ; met mijne Godt spring ik ober eenen
Muur. Godts Weg is volmaakt ; De redē des
HEERE is booz louterd. Hy is een Schild
alle die op hem betrouwe. Want wie is Godt /
behalven den Heere ; en wie is een Krotz-steen /
behalven onzen Godt / Godt is mijne sterke
[ende] kragt ; ende hy heeft mijnen Weg vol-
kommen geopen. Hy maakt mijn Voeten
gelijk als der Hinden / ende steld my op mijne
hoogten. Hy leerd mijne Handen ten Strij-
de / zo dat eenen Stalen Boge met mijne
Arme verbroken is. Volk hebt gy my ge-
ven den Schild uwes Heyls / ende [booz] u
verootmoedigen hebt gy my groot gemaakt.
Gy hebt mijnen Voetsap ruym gemaakt
onder my ; ende mijne Enkelen hebben niet
gewankeld. Ik verdoezde mijne Vyanden /

en

ende verdelgdeze / ende en keerde niet weder
tot dat ilze verbaan hadde. Ende ik ber-
teerdeze / ende doozstakze / datze niet weder
op stonden ; maar zu vielen onder mijne Voet-
ten. Want gy omgozdet my met kragt ten
Strijde ; gy deed' onder my neder-bukken /
die tegen my op stonden. Ende gy gaaf my
den Pekke mijner Vyanden / mijner Hate-
ren ; ende ik vernieldeze. Zy zagen uit /
maar daar en was geen Verlosser ; na den
HEERE / maar hy en antwoorde hen niet.
Doe vergruysde ilze / als Stof der Warden ;
ik stampteze / ik bezeddeze uit als Slijk der
Straaten. Volk hebt gy my uit gholpen van
de twisten mijns Volks / gy hebt my verdoezd
tot een Hoofd der Heydenen ; het Volk / [dat] ik
niet en keerde / heeft my gebied / Dzeemde
hebben zig my gebeyngdelik onderwozen ;
Zo haast als [haar] Oore [van my] hoorde /
hebben zu my gehoorzaamd. Dzeemde zijn
verballen / ende hebben zig aan gozdet uit
haare Slooten. De **HEERE** leeft en geloof
zu mijn Krotz-steen : Ende verhoogt zu Godt /
de Krotz-steen mijns Heyls ; De Godt / die my
volkomene wzaake geeft / ende de Volkten on-
der my neder werpt : Ende die my uit woerd
van mijne Vyanden ; en gy verhoogt my bo-
ven de geene die tegen my op staan ; gy red-
det my van den Man alles gewelds. Daar-
om zal ik u / o **HEERE** ! lobben onder de Hey-
denen / en ulven Naame zal ik Psalm-zingen.

Her xxij. Capittel.

Voorts zijn dit de laatste Woorden Da-
vids ; David / de Zoonen van Isai / zende ; en
de Man / die hooge is op-gerigt / de Gezalde
des Godts Jacobs / ende lieflik [in] Psalmen-
Israels / zende : de Geest des **HEERE** heeft
dooz my gesproken ; ende zijn keden is op mij-
ne Tongen geweest. De Godt Israels heeft
gezegd / de Krotz-steen Israels heeft tot my
gesproken : [Daar zal zijn] een Heerscher
over de Menschen / een Krotz-steen / een
Heerscher [in de] bzeze Godts. Ende hy zal
zijn gelijk het Licht des Morgens [wanneer]
de Sonne op gaat : des Morgens zonder
Wolken / [wanneer] van den glants na den
Kegen / de Gaa-scheutkens uit der Warden
[booz-kiemen] Hoewel mijn Hups also niet
en is hy Godt ; nochtans heeft hy my een Eeu-
wig Verbond gesteld / dat in alles wel geoz-

dineerd ende verwaard is : Doozker is [daer-
in] al mijn Heyl / ende alle lust / hoewel hy
het [nog] niet en doet uit spruuten. Maar
de [Mannen] Belials / die zullen altemaal
zijn als Doozen / die weg gewoopen wo-
de ; om dat menze met ter hand niet kan bat-
ten : Maar een ygelik / dieze zal aan tasten /
booziet zig met Azer / ende het Hout eener
Spiesse : ende zu zullen gantschelik met Wyer
verbzand worden ter zelver plaatze. Dit zijn
de Namen der Heyden / die David gehad
heeft / Joshef Bashebeth / [de Zoonen van]
Cachemoni / de boozneemste der Hoofd-lie-
den. Deze was Abino de Ezniter / [die zig stel-
de] tegen Ayt-honderd / die [van hem] ver-
slagen wierden op een-maal. En na hem was
Eleazar / de Zoonen van Dodo / Zoonen van
Ahohi / [deze was] onder de drie Heyden met
David / doe zu de Philistijnen beschimpten /
[die] aldaar ten Strijde verzameld waaren /
ende de Mannen Israels waaren op-ge-
toegen. Deze stond op / ende sloeg onder de Phi-
listijnen / tot dat zijne Hand moebe werd / ja
zijne Hand aan 't Zwerd klesde ; Ende de
HEERE wozgte een groot Heyl ten zelven
dage : Ende het Volk keerde wederom hem
na / allenlik om te plonderen. Na hem nu
was Samma / de Zoonen van Ager / de Hara-
rijt : doe de Philistijnen verzameld waaren in
een Doorn / ende albaar een stult Wiers was
vol Linsen / ende het Volk booz het aange-
zigt der Philistijne vlugtede ; Zo stelde hy
zig in het midden van dat stult / ende verlosse
dat / en sloeg de Philistijne. Ende de **HEERE**
wozgte een groot Heyl. Volk gingen af drie
van de dertig Hoofden / ende kwamen in den
Oogst tot David / in de Spelonke Adullam ;
ende der Philistijnen hoop hadde zig gele-
gerd in den Dale Rephaim. Ende David was
doo in eene Vestinge : Ende de Bezertinge der
Philistijnen was doe te Bethlehém. Ende
David kreeg lust / en zeude : Wie zal my Wa-
ter te drinken geven uit Bethlehems Wozn-
put / die in de Poozte is ? Doe braken die drie
Helden booz het Leger der Philistijnen / ende
puttede Water uit Bethlehems Wozn-put /
die in de Poozte is / ende droegen het / ende
kwamen tot David : Dog hy en drinke dat
niet drinken / maar gaat het uit / booz den
HEERE : Ende zeude ; Het zu herre van my /

o **HEERE**

HEEKE! dat ik dit zoude doen: Zoud' ik [ik dinken] het Woord der Mannen / die heenen gegaan zijn niet verghiel haares Levens? Ende hy en wilde het niet dinken.

Het xxiv. Capituel.

Ende de toozn des **H**EEKEN voer boort te ontsteeken tegen Israél; ende hy poort rede David aan tegen haar-lieben / zeggende; Gaat / teld Israél ende Juda. De Koning dan zeyde tot Joab / den Krijgs-oversten / die by hem was; Crekt nu om / dooz alle Stammen Israéls / van Dan tot Ber-Seba toe / ende telt het Volk / op dat ik het getal des Volks weete. Doe zeyde Joab tot den Koning; Ik doe de **H**EEKE ulme Godt tot deze Volke / zo als deze ende die nu zijn / Hondert-maal meer / dat de oogen mijns Heeren des Konings het aan zien: Maar waarom heeft mijn Heere de Koning lust tot deze zake? Dog des Konings Woorz nam de overhand tegen Joab / ende tegen de Overste des Heers; Also toog Joab uyt / met de Overste des Heers van des Konings aangezichte / om het Volk Israél te tellen. Ende zy gingen over de Jordane / en Legerden hen by Aroer / ter Kegger-hand der Stad / die in 't midden is van de Beke Gadg / en van Gaazer. Doozts kwamen zy in Gilead / ende in het kege Land Rodsi: Ook kwamen zy tot Dan-Taan / ende rondom by Zidon. En zy kwamen tot de Vestinge van Cyrus / ende alle Steden der Hebiten en der Canaaniten. Ende zy kwamen uyt aan het Zuyde van Juda te Ber-Seba. Also togen zy om dooz 't gantsche Land: ende ten ende van negen Maanden ende twintig Dagen kwamen zy te Jerusaleem. Ende Joab gaf de Somme des geteldē Volks aan den Koning: En in Israél waren Acht-honderd-duyzend strijdbaaere Mannen / die het Zweerd uyt trokten / en de Mannen van Juda waren Vijf-honderd-duyzend Man. Ende Davids Herte sloeg hem / na dat hy 't Volk geteld hadde: En David zeyde tot den **H**EEKE; Ik hebbe zeer gezondigt [in] 't geene ik gedaan hebbe / maar nu / **H**EEKE! neemt dog de Misdaad ulms Knechts weg / want ik hebbe zeer zottelick gedaan. Als nu David des Morgens op stond / zo geschiede het Woorz des **H**EEKEN tot den Propheete Gad / Davids Ziender / zeggende; Gaat heenen en spreek tot David; Also zeyd de **H**EEKE

HEE; Die dingen draag' ik u booz: Perckiet u een uyt dien / dat ik u doe. Zo kwam Gad tot David / ende maakite het hem bekend / ende zeyde tot hem: Zal u ren Honger van zeven Jaaren in u Land komen? ofte [wild] gy drie Maanden blieden booz 't aangezichte ulwer Dyanden / dat die u verbolgen? ofte datter drie Dagen Pestilentie in u Land zy? Merkit nu / ende ziet toe / wat antwoord ik dien zal tweed bzingen / die my gezonden heeft. Doe zeyde David tot Gad; My is zeer bange: laat ons dog in de hand des **H**EEKEN vallen / want zijne barmhertigheden zijn veele / maar en laat my in de hand van Menschen niet vallen. Doe gaf de **H**EEKE eene Pestilentie in Israél / van den Morgen aan tot den gezetten tyd toe / ende daer stozben van den Volke / van Dan tot Ber-Seba toe / Zeventig-duyzend Mannen. Doe nu de Engel zijne hand uyt strekte over Jerusaleem om haar te verderben / veroutde het den **H**EEKE over dat kwaad / ende hy zeyde tot den Engel / die 't Verderf onder de Volke maakite / Het is genoeg / crekt ulme hand nu af: De Engel des **H**EEKEN nu was by den Dozsch-bloer van Arabna den Jebusiter. Ende David / als hy den Engel zag / die het Volk sloeg: sprak tot den **H**EEKE / ende zeyde / Ziet / Ik / ik hebbe gezondigt / en Ik / ik hebbe onrecht gehandelt / maar wat hebben deze Schapen gedaan? Ulme hand zy dog tegen my / en tegen mijns Vaders Hing. En Gad kwam tot David op dien zelven Dag / ende zeyde tot hem; Gaat op / rigt den **H**EEKE enen Altaar op / op den Dozsch-bloer van Arabna den Jebusiter / Also ging David op na Gadz Woorz / gelijk als de **H**EEKE geboden hadde. Ende Arabna zag toe / en zag den Koning ende zijne Knechten tot hem over komen: zo ging Arabna uyt / ende boog zig booz den Koning met zijn aangezichte ter Warde. Ende Arabna zeyde; Waaronc komt mijn Heere de Koning tot zijnen Knecht? Ende David zeyde / Om dezen Dozsch-bloer van u te koopē / om den **H**EEKE enen Altaar te bouwen / op dat deze Plage op-gehouden woerde van over den Volke. Ende David bouwde aldaar den **H**EEKE enen Altaar / ende Offerde Zant-offeren ende Dank-offeren: Also werd de **H**EEKE den Lande verbeben / ende deze Plage van over Israél op-gehouden.

E N D E

comple J.

1241

